

СТИВЪН БРУСТ АТИРА

Част 6 от „Влад Талтош“

Превод от английски: Валерий Русинов, 2003

chitanka.info

*На Мартин,
защото беше крайно време*

Една камара хора прочетоха ранните етапи на тази книга и ми помогнаха в поправките. Те са:

- Сюзан Алисън
- Ема Бул
- Памела Дийн
- Кара Далки
- Фред Леви Хаскел
- Уил Шетърли
- Тери Уайндинг

Както винаги, бих искал покорно да благодаря на Ейдриан Чарлз Морган, без чиято работа едва ли щях да разполагам със свят, за който е такова удоволствие да пишеш.

Специални благодарности на Бетси Пучи и Шери Портигал затова, че ми предложиха фактите, на които се основават някои части от тази книга. Ако има грешки, винете мен, а не тях и във всеки случай не го опитвайте вкъщи.

ПРОЛОГ

Край един огън сред гората като добри приятели седяха жена, момиче, мъж и момче.

— Щом вече си тук — каза мъжът, — обясненията могат да изчакат, след като хапнем.

— Добре — отвърна жената. — Много вкусно мирише.

— Благодаря — каза мъжът.

Момчето си мълчеше.

Момичето подуши и изсумтя презрително; тримата не й обърнаха внимание.

— Какво е? — попита жената. — Не мога да го позная...

— Птица. Скоро ще е готова.

— Той я уби — каза обвиняващо момичето.

— Нима? — каза жената. — А не трябваше ли?

— Той знае само да убива.

Мъжът не отговори; само обърна птицата на шиша.

Момчето си мълчеше.

— Не можеш ли да направиш нещо? — попита момичето.

— Какво, да го науча на някое умение ли? — каза жената. Никой не се засмя.

— Вървахме през гората — каза момичето. — Не че исках да съм тук.

— Не си ли? — възкликна жената и изгледа с присвити очи мъжа. Той не им обърна внимание. — Принудил те е да тръгнеш с него?

— Е, не ме е принудил, но трябваше да тръгна.

— Хм.

— И изведнъж се уплаших и...

— От какво се уплаши?

— А... ами... от това място. Исках да тръгнем по друг път. Но той — не.

Жената погледна печаштата се над огъня птица и кимна.

— Така правят те. Така си намират дивеча, така плашат хищниците. Сигурно трябва някаква психична способност, за да...

— Все ми е едно — каза момчето.

— Време е за ядене — каза мъжът.

— Почнах да споря с него, но не ми обърна внимание. Извади ножа, хвърли го в храстите и...

— Да — каза мъжът. — И ето го резултата.

— Могъл си — обърна се рязко жената към него — просто да я заобиколиш. Те не нападат същества, големи колкото нас.

— Хайде да ядем — каза мъжът. — Обидите да ги оставим за после.

Момчето си мълчеше.

Жената каза:

— Както искаш. Но съм любопитна...

Мъжът сви рамене.

— Не обичам неща, които си играят игрички с ума ми. Освен това стават за ядене.

Момчето, казваше се Савн, си мълча през цялото време.

Което можеше само да се очаква при дадените обстоятелства.

1.

*Няма да взема селяка въшлив,
няма да взема селяка въшлив,
с него животът ми ще е горчив.
Хай-дий хай-дий хо-ла!*

*Хей-хоп напред и не се май,
хей-хоп назад и не се май,
кажи ни кого ще вземеш накрай.
Хай-дий хай-дий хо-ла!*

Савн го видя пръв. То като помислиш, Савн и Предвестниците видя пръв. Предвестниците се държаха точно като Предвестници: минат, без да ги забележиш, и хоп — ето ги. Когато ги видя, Савн каза на малката си сестра само:

— Лятото май преваля. Джерегите се чифтосват.

— Какви джереги, Савн?

— Ей ги там, горе. На покрива на къщата на Тем.

— О, виждам ги. Може да са трайна двойка. При джерегите това го има.

— Като при източняците — каза Савн само за да покаже колко знае, понеже Полий караше вече над осемдесет и започваше да мисли, че брат ѝ може би не знае всичко — отношение, с което той все още не можеше да се примири.

Полий не отговори и Савн хвърли последен поглед към двата джерега, кацнали на покрива на къщата. Женската беше по-едра и щом лятото започнеше да отстъпва на есента, ставаше тъмнокафява; мъжкият беше по-дребен и с по-ярка оцветка. Савн си помисли, че напролет мъжкият ще е зелен или сив, а женската — само по-светлокафява. Погледа ги за миг, кацнали и чакащи да умре някоя твар.

А сетне те се вдигнаха от покрива, направиха един кръг над къщата на Тем и отлетяха на югоизток.

Савн и Полий, така и не разбрали, че Съдбата им е пратила кръжаща над главите им Поличба, продължиха до къщата на Тем да си разделят голямата купа със салата с подправки, каквито имаше само при Тем и от които маслото от ленено семе ставаше много вкусно. Салатата, с хляб и рядка солена супа, беше почти единственото, което предлагаше Тем сега, по време на прибирането на лена; толкова по-добре, че я обичаха. Много по-вкусно беше от миризмата на сушация се лен, ама то Савн вече не й обръщаше внимание на миризмата. И сирене имаше, но Тем още не се беше научил да го прави добре, не беше като на Обущаря. Тем си беше още млад за Стопанин — едва бе навършил петстотинте.

Полий намери място, откъдето да може да гледа цялото помещение, и си поръча чаша слабо вино, разрежено с водича, а пък Савн се взе ейл. Рано й беше на Полий да пие вино, обаче Тем изобщо не й го каза, а Савн нямаше изобщо да го направи. Тя огледа гостната и Савн я хвана, че на два пъти погледът й се спря на едно място, затуй й каза:

— Много е млад за тебе тоя.

Тя не се изчерви — още един знак, че вече пораства. Само отвърна:

— Кой те пита пък тебе?

Савн сви рамене и си замълча. Като че ли всички момичета в селото се лепяха на Ори, което опровергаваше мнението, че момичетата си падат по силни момчета. Ори беше много бял и красив като момиче, но това, което го правеше най-привлекателен, бе, че изобщо не забелязваше вниманието им, което напомняше на Савн за приказката на майстор Знахар за норската и вълка.

Савн също се огледа и видя, че и Файри е тук. Това, че я видя, едновременно го разочарова и успокои; разочарова го, защото тя определено си беше най-хубавото момиче в селото, а го успокои, защото всеки път, когато помислеше да поговори с нея, чувстваше, че няма къде да си дене ръцете.

На Савн му позволяваха да си купува обедна храна само по време на жътва, понеже трябваше да работи от много рано, докато не дойде време да ходи при майстор Знахар, а родителите му бяха

решили, че трябва да се храни, пък си го е и заслужил. И понеже нямаше как да му позволят да си купува обяд, а да откажат на сестра му, която щеше да жъне цял ден, ѝ разрешаваха да го придружи до къщата на Тем, ама после да се връща веднага. След като се нахраниха, Полий се върна у дома, а Савн продължи към къщата на майстор Знахар. По пътя погледна още веднъж към покрива на Темовата къща, но джерегите не се бяха върнали.

Денят в дома на майстор Знахар минаваше бързо и натоварено: смесване на билки, слушане на уроци и шетане, че да е чисто. Майсторът, гърбав и оплешивял, с очи като на хищна птица, разправяше на Савн вече за четвърти път историята за Язовеца и блатото и как си разменил местата с Умната криота. Савн мислеше, че може вече и сам да я разправя, ама не го каза това на майстор Знахар, понеже можеше и да бърка, а майсторът можеше така да му се подиграе за прекалената самонадеяност, че Савн после щеше да се черви с часове.

Затуй само си слушаше, запомняше и переше дрехите на майстора с вода, извадена от кладенеца на майстора, и миеше празните грънци, и помагаше да ги напълнят със стрити и цели билки, гледаше рисунките на бял дроб и на сърце и стоеше настрана, щом при майстора дойдеше някой, за да го цери.

В лоши дни Савн току проверяваше колко време е изтекло на всеки половин час. В добри дни винаги се изненадваше, щом майсторът речеше: „Стига толкова. Върви си вкъщи“. Тоя ден беше от добрите. Савн каза довиждане и си тръгна. Следобедът беше все още ярък под оранжево-червеното небе.

Следващото, което стана, и всъщност първото за нашата история, стана, докато Савн се връщаше към дома си. Майсторът живееше под сянката на Мала чука, край реката Горна кафява глина, което е на половин левга от селото и, разбира се, учеше Савн там. Все пак той беше майсторът. Савн беше просто чирак.

По средата на пътя между Мала чука и селото имаше едно място, където се събираха две пътеки, точно пред Витите камъни. Малко по-нататък имаше един отпъкан път, водещ към имението на Господаря на Мала чука, и точно там Савн видя странника — беше се привел и драскаше по пръстта на пътя с някакво сечиво.

Странникът бързо вдигна глава, може би като чу стъпките на Савн, изруга под нос, погледна навъсено към небето, после огледа отново момъка. Чак когато се изправи, Савн разбра, че е източник. Гледаха се няколко мига вторачено. Савн никога не беше срещал източник. Малко по-нисък беше от него, но имаше онази спокойна и уверена външност, идваща само с възрастта. Много странно. Савн не знаеше какво да каже. То като помислиш, не знаеше и дали говорят на един език.

— Добър вечер — рече най-сетне източникът, съвсем като местен, макар и местен от някъде доста далече на юг от Мала чука.

Савн също отвърна с „добър вечер“ и като не знаеше какво да прави по-нататък, зачака. Странна работа, да гледаш някой, дето ще остарее и ще умре, докато ти си още млад. „Сигурно е по-млад, отколкото съм аз сега“, помисли стъписан Савн. Източникът беше облечен в зелено, като за път, носеше си лека пелерина против дъжд през рамото и беше оставил пътната си торба край пътя. На бедрото му висеше някаква много крехка на вид сабя, а в ръката си стискаше сечивото, с което беше ровил — дълга права кама. Савн се беше вторачил в нея, когато забеляза, че едната му ръка е с четири пръста. Зачуди се дали пък това не е обичайно за тях. В този миг странникът каза:

— Не очаквах, че някой ще мине по този път.

— Малцина минават оттук — рече му Савн все едно, че говореше на човек, сиреч на равен. — Майсторът ми живее нагоре по пътя, а по тоя натам е имението на Господаря на Мала чука.

Странникът кимна. Очите и косата му бяха тъмнокафяви, почти черни, и над устната му растяха гъсти косми, и ако беше човек, щеше да мине за нисък и плещест, но тази фигура, помисли си Савн, може би беше нормална при източниците. Изглеждаше малко кривокрак и главата му сякаш беше издадена малко напред от раменете, сякаш не беше поставена съвсем на място и можеше всеки момент да падне. Също така в гласа му се долавяше нещо странно, което младежът не можа да си обясни.

Савн се окашля и рече:

— Аз да не би, хм, да ви прекъснах нещо?

Непознатият се усмихна, но не стана ясно що за мисъл или чувство предизвика усмивката му.

— За вещерството знаеш ли?

— Не много.

— Все едно.

— В смисъл, знам, че вие, хм, че се практикува от... вие това ли правехте?

Странникът продължаваше да се усмихва.

— Казвам се Влад.

— Аз съм Савн.

Отвърна му с поклон, като на равен. Чак по-късно на Савн му хрумна, че е трябвало да се обиди от това. После онзи, дето се нарече Влад, каза:

— Ти си първият, когото срещам край това село. Как се нарича?

— Мала чука.

— Има ли някаква малка чука наблизо?

Савн кимна.

— Ей натам. — И посочи пътя, по който бе дошъл.

— Е, значи името си е на място.

— Вие от юг ли сте?

— Да. Говорът ми не го ли издава?

Савн кимна и попита:

— Къде от юг?

— О, от много места.

— Дали ще е, хм, учтиво, да ви попитам какво трябваше да направи заклинанието ви? Нищо не разбирам от вещерство.

Влад му отвърна с любезна усмивка.

— Няма да е неучтиво. Стига да не настояваш да ти отговоря.

— О.

Зачуди се дали трябва да го приеме за отказ и реши, че май ще е по-безопасно. Трудно беше да се разбере какво означават физиономиите на източняка и това за пръв път накара Савн да осъзнае колко зависи от хорските изражения да се разбере какво казват.

— Ще се задържите ли дълго тъдява?

— Не знам. Може би. Зависи как ще тръгне. Обикновено не се задържам дълго никъде. Но като стана дума за това, можеш ли да ми препоръчаш някой хан?

Савн примига.

— Не разбирам.

— Странноприемница?

Савн поклати глава объркан.

— Ние тук сме дружелюбен народ, общо взето...

— Някъде, където може да се преспи?

— А! Тем дава стаи на пътници.

— Добре. Къде е?

Савн се поколеба малко, после отвърна:

— Аз самият отивам натам. Ако искате, можем да вървим заедно.

Влад на свой ред се поколеба, после рече:

— Сигурен ли си, че няма да има неприятности?

— Никакви. Бездруго ще мина покрай къщата на Тем.

— Чудесно. Напред тогава, о, кураж, и да не спъва страх петите ни.

— Какво?

— „Кулата и дървото“, второ действие, четвърта сцена. Все едно.

Води.

Щом поеха по пътя за имението, Влад попита:

— Та закъде казваш, че си тръгнал?

— Връщам се вкъщи от деня ми при майстор Знахар. Чирак съм му.

— Прости ми за невежеството, но кой е майстор Знахар?

— Той ни е Знахаря — каза гордо Савн. — В целия ни край има само трима като него.

— И хубаво, че ги има. Той и на господаря на Мала чука ли служи?

— Какво? О, не — отвърна стъписан Савн. Хич не му беше хрумвало досега, че баронът може да легне болен или да се нарани. Макар че като си го помисли сега, защо да не беше възможно? — Негова милост, ами... не знам той какво прави, но майстор Знахар си е наш.

Източникът кимна, сякаш тези думи потвърждаваха нещо, което знаеше или за което се досещаше.

— А какво правиш там?

— Много неща. Днес помагах на майстор Знахаря в приготвянето на шина за ръката на Дейм Сприхавия и преговорихме „Деветте стеги за крайници“.

— Изглежда интересно.

— И, разбира се, уча се да разказвам истории.

— Истории?

— Ами да.

— Не разбирам.

Савн се намръщи, после попита:

— Не разказват ли всички Знахари истории?

— Не и там, откъдето съм.

— От юга ли сте?

— От много места съм.

— О, ясно. Ами, разказваш му на човека истории, за да му отвлечеш ума, докато го цериш.

— Звучи логично. И аз съм разказвал доста истории.

— Така ли? Обичам да слушам истории. Може да ми...

— Не, едва ли. Обстоятелствата бяха особени. Един все ми плащаше, за да му разказвам за живота си, така и не разбрах защо. Но парите бяха добри. А и успя да ме убеди, че никой друг няма да чуе за тях.

— Вие това ли правите? Разказвате истории?

Източникът се засмя сърдечно.

— Не. Не бих казал. Напоследък просто скитам.

— Отивате към нещо или бягате от нещо?

Влад го погледна малко накриво.

— Проницателен въпрос. Колко годишен си? Всъщност все едно. Я кажи, какво готвят там, където ме водиш?

— Главно салатата по това време. Жътва е, нали виждате.

— А, да. Не бях помислил за това.

Докато вървяха, Влад непрекъснато се оглеждаше. По едно време каза:

— Изненадва ме, че ей там не е разчистено за земеделие.

— Много е влажно отсам хълма — каза Савн. — На лена му трябва суха почва.

— Лен? Вие само това ли гледате тук?

— Почти. Има малко царевица за добитъка, но на тази почва не расте много. Главно е лен.

— А, ясно. Това го обяснява.

Стигнаха билото на хълма и продължиха надолу.

— Какво обяснява?

— Миризмата.

— Миризмата ли?

— Трябва да е ленено масло.

— Да, масло от ленено семе. Свикнал съм с нея.

— Това трябва да са ми поднесли и на последното място, където ядох, на половин ден на изток оттук.

— Бели камък трябва да е било. Бил съм там два пъти.

Влад кимна.

— Всъщност не усетих вкуса в яхнията, но салатата беше много интересна.

На Савн му се стори, че долавя намек на ирония в тона на спътника си, но не беше сигурен.

— Някои видове лен се използват за готвене, а от други се тъче.

— Лен?

— Да.

— Значи готвите си от същото, от което си правите дрехите?

— Не, не е същото. Различни са.

— Може пък да ги бъркат понякога — каза Влад. — Това обяснява салатата.

Савн го погледна, но пак не беше сигурен дали се шегува.

— Лесно можеш да ги различиш. Като извееш семето и го сложиш в буретата в зимника, истинският, *истинският* салатен лен почва да се топи...

— Все едно — прекъсна го Влад. — Сигурен съм, че ги различаваш.

От едно дърво излетяха двойка джереги и се изгубиха в гората пред тях. Савн се зачуди дали не са същите, които бе видял преди.

Стигнаха последния хълм пред къщата на Тем и Савн рече:

— Така и не отговорихте на въпроса ми.

— Кой въпрос?

— Отивате ли към нещо, или бягате от нещо?

— Много отдавна беше. Вече не съм сигурен.

— Аха. Мога ли да ви попитам нещо?

— Естествено. Но мога да не ти отговоря.

— Щом не разправяте истории, какво *правите* всъщност?

— Искаш да кажеш, че всеки трябва да прави нещо?

— Ами да.

— Горѐ-долу ме бива като ловец.

— О.

— А си имам и няколко жълтици, които показвам тук-там, щом се наложи.

— Само ги показвате?

— Точно така.

— И какво ви носи това?

— Кара хората да искат да ми ги вземат.

— Това добре, но...

— И щом опитат, аз пък им прибирам каквото си носят, и то обикновено задоволява скромните ми нужди.

Савн го изгледа, мъчейки се отново да разбере дали не го поднася, но устата на източняка беше почти скрита под черните косми на устната му.

После извърна очи, та непознатият да не помисли, че е невъзпитан.

— Ей там долу е, сър — посочи той. Чудеше се дали трябва да нарича „сър“ един източник.

— Казвай ми Влад.

— Мисля, че къщата ще ви хареса.

— Убеден съм — каза Влад. — Като изкараш няколко дни из пущинака, ще се смаеш колко малко трябва, за да се почувстваш като в лукс. Може ли да ти подаря нещо?

Савн се намръщи, обзет от внезапно подозрение, което не можеше да си обясни.

— Какво имате предвид?

— Моите хора имат обичай да подаряват нещо на първия, когото срещнат в нова земя. Носело късмет. Не мога да твърдя, че го вярвам, но реших да спазвам старите обичаи.

— Какво...

— Ето това. — Той бръкна в кесията си, извади нещо и му го показа.

— Какво е това?

— Просто лъскаво камъче, което намерих при скитанията си.

Савн зяпна камъчето, разкъсан между страха и възхитата.

— Вълшебно ли е?

— Не. Най-обикновено камъче.

— О! Колко е хубаво! Зелено.

— Да. Моля те, вземи го.

— Ами, благодаря — каза Савн. Не можеше да откъсне очи от камъчето. Беше излъскано до блясък. Савн се зачуди как може човек да излъска едно камъче и защо изобщо би си правил този труд. Взе го и го пъкна в джоба си. — Може да се видим пак.

— Може — каза Влад и влезе в къщата. На Савн му се дощя да влезе с него, само за да види лицето на Тем, когато източникът стъпи вътре, но вече се беше стъмнило, а Танер винаги се мръщеше, когато се прибереше късно.

Докато вървеше към къщи, на още една левга от къщата на Тем, Савн се замисли за източника — какво търсеше тук, кога беше дошъл, накъде и кога щеше да замине и дали казваше истината за живота си. Не му беше трудно да повярва, че се занимава с лов... (макар че как можеше да намери плячка? Източниките не можеха да правят магии, нали?), но другото, виж, беше любопитно... и възбуждащо. Савн усети, че изпитва съмнение, а когато наближи примигващата светлина, прозираща от намазания с ленено масло прозорец на къщата им, вече се беше убедил, че източникът си го е измислил.

Не вечеря Савн мълчеше — беше се отвял нанякъде. Танер и Манер не забелязаха, много бяха уморени за приказки. Сестра му бърбеше непрекъснато, но и да забеляза, че Савн не се включва в разговора, не каза нищо. Единственият път, когато проговори, беше когато Ма го попита какво е научил днес при майстор Знахар, а той само сви рамене и измърмори, че е намествал кокали, а после сестра му се разбърби пак колко глупави били познатите ѝ момичета и колко я дразнело, че трябва да си общува с тях.

След вечеря Савн помогна в къщната работа — малкото, което можеше да се направи на немощната вълшебна светлина на Танер. Трябваше да се нацепят дърва за разпалка (Танер и Манер сечаха едрите цепеници — казваха, че Савн още не бил пораснал достатъчно), трябваше да се почисти в кошарата с кетна, че да не привлече лешояди, а и сечивата за утрешната жътва трябваше да се почистят.

След като привърши, той отиде зад плевника, седна на един пън и заслуша нощната песен на гургулицата, някъде отзад. Гургулицата щеше скоро да си тръгне, да отлети на юг до пролетта, и щеше да отведе със себе си белогръбчето, червеношийката и крадливчето. Но за

първи път Савн се зачуди къде ли щяха да заминат и как ли изглежда всичко там. Трябваше да е много топло за тях лете, иначе щяха да си стоят, но като оставим това, какво ли беше? Дали там живееха хора и ако да, как ли изглеждаха? Дали имаше там някой Савн, който гледа птиците и се чуди какво става, когато отново отлетят на север?

И си представи внезапно един друг Савн, Савн, гол до кръста и плувнал в пот, който се озърта през рамо.

„Мога просто да замина — помисли той. — Без да се прибера вътре, за да си взема нещо, просто да замина. Да разбера къде отива гургулицата и кой живее там, и как изглеждат там. Мога да го направя веднага“. Но знаеше, че няма да го направи. Щеше да си остане тук и...

И какво?

Изведнъж си помисли за джерегите, които беше видял на покрива на Тем. Летящите влечуги също ядяха леш, също както, в друг смисъл, го правеха онези от дома Джерег. Савн беше виждал много от животните, но не и от благородниците от този дом. Какво ли щеше да е да срещне някой?

„Защо изведнъж започнах да мисля за тези неща?“

И: „Какво става с мен?“ Изведнъж усети замайване и за малко щеше да се смъкне на земята, защото мигът бе толкова чудесен, колкото и страшен. Не искаше да диша, а усещаше съвсем ясно, че го прави, усещаше как въздухът нахлува в дробовете му и излиза от тях и даже как изпълва цялото му тяло — нещо невъзможно. И имаше пред него някакъв широк друм, с тухлени стени от двете страни, и небе, което беше ужасно черно. Пътят продължаваше цяла вечност и той знаеше, че някъде напред има разклонения, които можеха да водят накъде ли не. И над тях се извисяваше ликът на източняка, когото бе срещнал днес, и по някакъв начин източникът отваряше някои от тези пътеки, а други затваряше. И се пълнеше сърцето му с радост от загубата и с болка пред всяка нова възможност.

С една част на съзнанието той разбираше какво става — някои го наричаха „Докосването на боговете“ и разправяха, че имало мистици от дома Атира, които прекарвали целия си живот в това състояние. Беше чувал от приятели за такива преживелици, но не им беше вярвал много. „Все едно, че докосваш целия свят наведнъж“, разправяше Корал. „Все едно, че можеш да видиш всичко наоколо си и даже да

надникнеш вътре във всичко“, беше разправял един, но кой — не помнеше. А сегашното беше точно това, но и не само това.

Какво означаваше то? Щеше ли да го промени? По какъв начин? Щеше ли пак да си е той, когато свършеше?

И после свърши — отиде си толкова бързо, колкото беше дошло. Гургулицата продължаваше да пее, а щурецът ѝ пригласяше. Той вдиша няколко пъти дълбоко и се постара да жигоса преживяното в паметта си, че да може да го изпита отново. Какво ли биха казали Ма и Та? А Корал? Полий нямаше да му повярва, но все едно. Все едно беше дали някой ще му повярва. Всъщност той изобщо нямаше да им каже. Нямаше да каже дори на майстор Знахар. Беше си негово и щеше да си го остави така, защото разбираше едно — можеше да замине, стига да поиска.

Макар никога да не беше мислил за това, го разбираше с всички сетива на тялото си; можеше да избере или живота на знахар в Мала чука, или нещо неизвестно, по широкия свят. Кое от двете щеше да избере? И кога?

Седеше и се чудеше. След малко нощният студ на ранната есен го накара да потръпне и той се прибра вътре.

Наричаха я Роуца и понякога дори отговаряше на това име.

Щом полетя нагоре, проби облачната пелена, задиша отново и небето стана синьо — ярко, живо и танцуващо синьо, осеяно с бели и сиви петънца, както долу на повърхността имаше петънца от други светове и за нея там изборът между тях не беше голям. Петънцата отгоре ги разместваше вятърът; онези отдолу безспорно ги разместваше нещо, което много приличаше на вятъра, но беше по-трудно да се разпознае.

Но самата нея вятърът не отмести, нито я отнесе; тя по-скоро се плъзна покрай него и през него. Казваха, че моряците не си играят с морето, но с ветровете тя си играеше.

Любовникът ѝ я зовеше отдолу и тъкмо този зов, този зов тя не можеше да разбере вече толкова години. Не беше за храна, нито за опасност, нито за съешаване, макар че приличаше на всички тези неща наведнъж. Беше съвсем друг зов, зов, който означаваше, че любовникът ѝ иска двамата да направят нещо за Даващия. Не

разбираше какво обвързва любовника ѝ с Даващия, ала беше обвързан и като че ли искаше да е така. Не можеше да го разбере.

Но се отзова. Защото я беше призовал и защото винаги се отзоваваше на зова му. Изобщо не ѝ мина през ума идеята за честна игра, но нещо много сродно с това зашепна в мислите ѝ, когато се завъртя, затаи дъх и се плъзна обратно надолу през оранжевата пелена, съскайки на вихъра, понесъл се нагоре, от който вече нямаше нужда. Любовникът ѝ чакаше и очите му блестяха пак така тайнствено.

Видя Даващия преди да го е подушила, но нито видя, нито чу или помириса любовника си; просто знаеше къде е той и двамата се събраха, спуснаха се и заплюяха с криле във въздуха, за да кацнат на късия, дебел и мек врат на Даващия и да зачакат желанията му, които щяха да изслушат с пълно внимание и най-малкото щяха да обмислят.

2.

*Няма да взема дебел ханджия,
няма да взема дебел ханджия,
цял ден шетня и мръсни чинии.
Хай-дий хай-дий хо-ла!*

Хей-хоп напред...

Следващият ден беше свършък, тъй че Савн си остана вкъщи, да направи сапун и да го използва, както си каза кисело, но все пак остана доволен, като видя как е блеснал первазът на прозореца и кухненските котлета на пламъците на отворената печка, и смътната лъскавина на чугунената помпа на умивалника. Докато чистеше, мислите му се все връщаха на преживяното предната вечер; ала колкото повече мислеше за това, толкова повече му се изплъзваше. Със сигурност се беше случило нещо. Защо тогава не се чувстваше някак по-различно?

И постепенно започна да разбира, че всъщност се чувства по-различно... че докато чисти, не престава да мисли: „Това може да го правя за последен път“. Тези мисли едновременно го възбуждаха и плашеха, докато не осъзна, че го разсейват толкова, че не може да си свърши добре работата, та затова се постара да ги изтика съвсем от главата си, за да може да се съсредоточи само върху работата.

Когато свърши, целият зимник беше покрит с нови магии плъхоубийци и буболечкоубийци, новите храни в килера бяха прибрани най-отзад, новите туршии в гърнетата бяха подредени зад старите и всичко бе готово за прибиране на стоката, с която щяха да се върнат вечерта. Сестра му работеше в собата с огнището, Ма шеташе извън къщата, а Та чистеше в спалнята и плевника.

Работата му привърши в четиринайсетия час преди обед, а след половин-един час свършиха всички, тъй че малко преди обяд хапнаха

набързо кукурузен хляб и супа с жълти чушки, след което впрегнаха Глийна и Тики в колата и се отправиха към селото. Винаги правеха нужните спирки в един и същи ред, обикаляха на спирала към къщата на Тем, където щяха да си поръчат неделната вечеря, с ейл за Ма, Та и напоследък за Савн, и водица с пчелен мед за Полий, докато слушат как селяците спорят дали една малка магийка за суша ще доведе до слаба реколта, или ще направи лена по-здрав след време. Връстниците на Савн щяха да се включат, да слушат и от време на време да пускат по някоя шега, колкото да се покажат умни пред по-старите или пред своите връстници от другия пол, освен тия, дето чиракуваха разни занаяти, които щяха да седят сами в някой ъгъл и да си разправят на какво са ги научили майсторите им през тази неделя. Савн си имаше приятели в тази група.

Първите две спирки (конюшната, използвана за размяна на хранителни продукти, и дюкянът на тъкача за нови топове лен) минаха както обикновено — купиха си продукти, но лен не купиха, въпреки че Савн опипа едно топче с шарки от червени и бели черти на тъмнозелен вътък, докато Ма и Та бърбеха с Тъкача как я кара Негова милост в имението си близо до Мала чука, а Полий изглеждаше отегчена. Савн знаеше и без да пита, че платът ще излезе твърде скъп да си го купят, а на тръгване Ма щеше да похвали Тъкача за хубавия лен и щеше да каже, че може и да си купят нещо, ако Негова милост им остави достатъчно от жътвата.

Грънчарския дюкян го подминаха, както правеха често, макар че обикновено минаваха покрай него; Савн така и не разбираше по навик ли е, или просто за да махнат за поздрав на „Грънците“, а и не попита. Когато се отдалечиха от дюкяна на Кожаря, където купиха парче кожа за такъмите на Глийна, че се бяха поизтъркали, беше вече третият час следобед и вече се виждаха дюкянът за сушени храни и къщата на Тем.

Пред Темови се беше струпала голяма тълпа.

Ма, която караше, спря каруцата и се намръщи.

— Дали да не го видим това?

— Май са се сбрали около някаква кола — рече Та.

Ма позяпа още малко, а после цъкна на впряга и подкара натам.

— Там е и майстор Знахар — каза Полий и се озърна към Савн, все едно че очакваше от него някакво обяснение.

Приблжиха се още малко и накрая спряха на двайсетина стъпки от тълпата и колата на тясната уличка. Савн и Полий се надигнаха да погледнат.

— Има умрял — прошепна боязливо Савн.

— Вярно — каза Та.

— Я хайде — каза Ма. — Няма нужда да ходим там.

— Но, Ма... — започна Полий, но Та я прекъсна:

— Хайде, тихо. Майка ти е права. Все едно, не можем с нищо да му помогнем на горкия човек.

— Не искате ли да разберем...

— Все едно, ще го чуем по-късно — каза Ма. — Че и отгоре. Сега трябва да вземем и малко пирони.

Тъкмо подкараха и майстор Знахар вдигна глава, и очите му ги пронизаха като копия.

— Чакай малко, Ма — рече Савн. — Майстор Знахар...

— Видях го — каза Ма. — Иска да идеш при него. — Не беше никак доволна.

Савн, от своя страна, се почувства и развълнуван, и притеснен, че ще стане център на внимание за всички, струпали се на улицата, може би почти всички, живеещи наблизо.

Майстор Знахар обаче не му остави много време за чувства. Набразденото му от бръчки лице беше по-мрачно от обикновено, стискаше устни и силно издадената му челюст помръдваше — знак, както знаеше Савн, че много сериозно се е съсредоточил върху нещо. Майсторът му каза:

— Време е да се научиш как се оглеждат останките на един мъртвец. Хайде, ела.

Савн преглътна, слезе и отиде с него при колата с червеникавия кон, който си стоеше кротко, не разбрал все още, че се е случило нещо лошо. В каруцата лежеше тяло — по гръб, сякаш човекът беше легнал да отдъхне, с глава към задницата. Коленете му си бяха присвити съвсем нормално, дланите бяха отворени нагоре, а главата...

— Ама аз го знам! — каза Савн. — Това е Юзда!

Майстор Знахар изпръхтя, сякаш да му отвърне: „Това вече го знам“. После каза:

— Между по-тежките ни задължения се налага да определяме как е умрял някой човек. Трябва да разберем това, за да знаем, първо,

дали не е умрял от някоя болест, която може да прихванат и други, и второ, дали не е убит от някой човек или животно, за което да предупредим хората. А сега ми кажи какво виждаш.

Но преди Савн да успее да отвори уста, майсторът се обърна към тълпата и рече:

— Я се отдръпнете всички! Нас ни чака работа тук. Или си вървете по работата, или стойте по-настрана. Ще ви кажем какво сме разбрали.

Едно от интересните неща у майстор Знахар беше как спривавият му нрав изведнъж се променяше в присъствието на страдащ. Трупът обаче явно не можеше да се определи като „страдащ“ и майсторът заоглежда навъсено тълпата, докато всички не се отдръпнаха на няколко стъпки. Савн вдиша дълбоко, горд, че майсторът каза „нас“, и едва се сдържа да не потърка длани все едно, че точно него го чака работата. Само и Файри да беше тук и да гледа...

— Е, Савн — каза майсторът. — Кажи ми какво виждаш?

— Ами, виждам Юзда. Тялото му, де.

— Не го гледаш добре. Опитай пак.

Савн отново се сети, че го гледат, и се постара да потисне усещането, със скромнен успех. Огледа внимателно положението на ръцете, с дланите нагоре, и на стъпалата и краката, щръкнали някак нелепо. Никой нямаше да легне така нарочно. Двете колена бяха малко кривнати настрана и...

— Лицето му не гледаш — скастри го майстор Знахар. Савн преглътна. Вярно, не искаше да погледне лицето. Майсторът продължи: — Винаги ще гледаш първо лицето. Е, какво виждаш?

Савн погледна насила. Очите бяха полузатворени, а устата — стисната.

— Ами, просто прилича на Юзда, майсторе.

— И какво ти говори това?

Савн се опита да помисли; после подхвърли напосоки:

— Че е умрял докато е спал?

Майсторът изпръхтя.

— Не. Но предположението е по-добро, отколкото щяха да направят мнозина. Все още не знаем дали е умрял, докато е спал, въпреки че е възможно, но знаем две важни неща. Едното е, че не е бил

изненадан от смъртта или е бил толкова силно изненадан, че не е могъл да изпита ужас, и второто — че не е умрял болезнено.

— О. Да. Разбирам.

— Добре. Друго какво?

Савн погледна отново и каза колебливо:

— На тила му има кръв.

— Колко?

— Много малко.

— А как кървят раните по главата?

— Много.

— Е, тогава какво можеш да кажеш?

— Ами... не знам.

— Мисли! Кога една рана на главата няма да кърви силно?

— Когато... О, умрял е преди да му се счупи главата?

— Точно така. Много добре. А на други места виждаш ли кръв?

— Ммм. Не.

— Тогава?

— Умрял е, после е паднал възник, главата му се е пукнала от долницата на колата и затова кръвта, която е изтекла, е малко.

Майсторът изпръхтя.

— Не е зле, но и не е много вярно. Погледни колата. Пипни. —

Савн го послуша. — Е?

— Дървена е.

— От какво дърво?

Савн огледа долницата и се почувства глупаво.

— Не мога да кажа, майсторе. Чам някакъв ще да е.

— Твърд ли е, или мек?

— О, много е мек.

— Значи трябва доста здраво да се е ударил, та да му се пукне главата, нали?

— Да, вярно. Но как?

— Как, наистина. Казаха ми, че конят е дошъл в селото ходом, с трупа точно както го виждаш сега. Едно възможно обяснение, съобразено с фактите, е, че докато е карал, е умрял внезапно и в същото време или скоро след това конят се е стъписал, изхвърлил е назад вече мъртвото тяло, където е щяло да падне точно както го виждаш и с достатъчно сила, за да се разкъса кожата над черепа или

може би да се пукне и черепът. Ако това е случаят, какво би очаквал да видиш?

На Савн всичко това вече започваше да му харесва — да гледа на него по-скоро като на загадка, отколкото като на труп на човек, когото е познавал.

— Вдлъбнатина в черепа и друга на колата под главата му.

— Всъщност много силно трябва да падне, за да направи вдлъбнатина в дървото. Но да, на тила му поне би трябвало да има. И друго какво?

— Какво друго ли?

— Да. Помисли. Представи си картината така, както може да се е случило.

Савн изведнъж се ококори.

— О! — Погледна коня. — Да. Трябва да е тичал с все сила.

— Чудесно! — Майсторът му се усмихна. — Вече можем да използваме знанието си за Юзда. Какво е направил той?

— Ами, карал е, но след като е напуснал селото — не знам.

— Това стига. Юзда би ли карал коня толкова бързо, че да се запоти?

— О, не. Освен ако не е бил съвсем отчаян.

— Правилно. Значи или е бил в някаква голяма беда, или не е карал коня бързо. Ще забележиш, че това съвпада добре с предположението ни, че смъртта го е намерила съвсем внезапно и в същото време е подплашила коня. Няма достатъчно доказателства, за да заключим, че сме прави, но си струва предпазливо да се опрем на своята версия, докато търсим повече данни.

— Разбирам, майсторе.

— Виждам, че разбираш. Чудесно. Сега пипни трупа.

— Да го пипна?

— Да.

— Но, майсторе...

— Пипни го!

Савн преглътна, протегна боязливо ръка и леко докосна с длан по-близката до него ръка на мъртвеца. Майстор Знахар изсумтя.

— Пипни кожата.

Той докосна ръката на мъртвия с показалец и веднага го дръпна като опарен.

— Студена е!

— Да, телата са студени след смъртта. Щеше да е изненадващо, ако не бяха студени.

— Но тогава...

— Пипни пак.

Савн го направи. Втория път беше малко по-лесно.

— Много е вкочанена.

— Да. Това състояние трае няколко часа, после трупът постепенно омеква. При тази жега можем да кажем, че е умрял поне преди четири или пет часа, но не повече от половин ден, освен ако не е умрял от Студената треска, която би го оставила в това състояние много по-дълго. Ако това обаче беше причината за смъртта, на лицето му щеше да има следи от болка, която е изпитал преди да умре. Дай сега да го обърнем.

— Да го обърнем? Защо?

— Да му погледнем тила.

— Добре. — Савн усети как му пригорча в гърлото, докато обръщаше тялото.

— Както подозирахме — каза майсторът. — Има малко петно кръв на дървото, без вдлъбнатина, и виждаш кръвта на тила му.

— Да, майсторе.

— Следващата стъпка е да го върнем в дома му, където можем да го изследваме подробно. Трябва да огледаме за белези и разкъсвания по тялото. Трябва да проверим за магия; да погледнем в стомаха му, червата, бъбреците, мехура; и да проверим за болести и отрови. И... — Млъкна, погледна Савн съсредоточено и се усмихна. — Все едно. Виждам, че Манер и Танер те чакат. За днес урокът е достатъчен; ще ти оставя малко време да свикнеш с това, докато се случи отново.

— Благодаря, майсторе.

— Хайде, върви. Утре ще ти разправя какво съм научил. Или по-скоро, как съм го научил. Всичко друго, което има да се чуе, ще го чуеш още тази вечер, като идете у Темови, защото хората все за това ще клюкарстват. А, и си очисти хубаво ръцете с пръст, а после с вода, защото си пипал смърт, а смъртта влече към своето.

Последните му думи бяха достатъчни, за да събудят отново у Савн отвращението, което изпита първия път, когато докосна мъртвеца. Тръгна по улицата, изтърка си хубаво ръцете с пръст чак до

лактите, а после прескочи до къщата на Тем и помоли за вода, да си ги измие.

Излезе и тръгна бавно през тълпата около каруцата, но вече никой не му обръщаше внимание.

Зърна Витията, застанал малко встрани и намръщен, близо до него беше и Лоува, за която Савн знаеше, че е приятелка с Файри, но Файри не видя. Върна се при неговата си кола, а майстор Знахар отзад извика на някой да откара него и тялото.

— Какво беше? — попита Полий, след като Савн се качи при нея между покупките. — Знаем, че е мъртвец, ама...

— Да мълчиш — каза Ма и плесна с юздите.

Савн не каза нищо; само гледаше сцената, докато не я подминаха и не завиха на ъгъла. Полий продължаваше да му вади душата, въпреки че Ма и Та я скастриха няколко пъти, а накрая я заплашиха, че ще спрат колата и ще я напердашат, и тя се нацупи и млъкна.

— Все едно — каза Та. — Сигурен съм, че много скоро ще разберем всичко. А не бива да караш брат си да говори за занаята си.

Полий не каза нищо. Колкото до Савн, той разбираше любопитството ѝ. И на самия него му беше чудно какво ли щеше да открие майстор Знахар и го дразнеше, че едва ли не всички в селото щяха да научат преди него.

Останалата шетня им отне близо четири часа, през което време не научиха нищо ново, но няколко пъти им казаха, че „тялото на Юзда е дошло в селото от Дълго поле“. Докато работата по дюкяните привърши, Савн и Полий не само щяха да се побъркат от любопитство, но бяха сигурни, че и ще умрат от глад също така. Колата с тялото се беше махнала от улицата, но ако се съдеше по гмежта от коли отпред и шумните викове отвътре, всички на мили околоръст бяха чули, че Юзда е мъртъв, и всички бяха любопитни, и заради това бяха дошли в къщата на Тем да поговорят, да слушат, да умуват, да ядат, да пият или да се занимават с всичко това наведнъж.

Седяха разделено както винаги: в предната половина на помещението на групи по семейства, по-навътре бяха чиракуващите момичета и момчета, а старците се бяха настанили най-вътре. Единственото по-различно беше, че Савн рядко беше виждал къщата толкова пълна с хора, даже когато оттук беше минал Ейвин Барда. Така и нямаше да си намерят място за сядане, ако не беше ги видял веднага

Сенокосеца, чиято най-малка дъщеря Та беше отгървал от вълци в годината на потопа, едно поколение назад. Двамата мъже изобщо не споменаха за неприятното събитие, защото щеше да ги притесни и двамата, но Сенокосеца все гледаше за Та да му свърши някоя дребна услуга. Този път желанието му да се отблагодари причини голямо разместване на една от пейките, колкото да се отвори място за Ма, Та и Полий, след което май нямаше да остане повече място.

Савн остана, докато го включат за яденето, което Ма поръча на Тем с помощта на мощните дробове на Сенокосеца. Та и Сенокосеца замуваха дали не се е появила някоя нова болест, което ги отведе до някакъв мор, взел сина и щерката на един съсед много години преди да се роди Савн. Щом дойде храната, той си взе ейла, салатата и хляба и се измъкна.

В другия край на помещението намери приятеля си Корал, който чиракуваше при майстор Кошничаря. Корал успя да намери място за още един и Савн се настани.

— Тъкмо се чудех кога ще дойдеш — каза Корал. — Чу ли новината?

— Не съм чул какво е казал майстор Знахар, в смисъл как е умрял.

— Ама знаеш кой е?

— Бях там с майстора; даде ми урок. — Савн усети как устата му бързо се напълни със слюнка. — Юзда е. Дето караше стока.

— Точно така.

— Знам, че е напуснал селото преди години, но не знам къде е отишъл.

— Просто е заминал нанякъде. Намерил пари, или нещо такова.

— О, така ли? Не бях го чувал.

— Все едно, вече не му вършат работа.

— Така си е. От какво е умрял?

Корал сви рамене.

— Никой не знае. Викат, че нямало белези по него.

— И майсторът ли не знае? Каза, че ще прегледа тялото, когато ме отпрати.

— Не знае. Дошъл преди час и говорил с Тем. Рекъл, че бил объркан като всички.

— Още ли е тук? — попита Савн и се заозърта.

— Не. Мисля, че си е тръгнал веднага. Самият аз не го видях. Влязох само преди няколко минути.

— Ами тру... Юзда?

— Вече се го откарали при ямата за горене — каза Корал.

— Така и не чух кой го е намерил.

— Както разбрах — никой. Лежал си мъртъв в каруцата и конят я докарал, без никой да го води.

Савн кимна.

— И е спрял тук?

— Не знам дали сам е спрял, или майстор Тем го е видял да идва по пътя, или нещо друго.

— Интересно как е умрял — промълви Савн. — Чудя се дали изобщо ще го разберем.

— Не знам. Но ще ти кажа едно: бас слагам, че не е случайно един източник със сабя да влезе в селото ден преди Юзда да се появи умрял.

Савн го зяпна.

— Източник ли?

— Какво, ти не знаеш ли за него?

Наистина, появата на мъртвеца съвсем бе избутала от ума му срещата с непознатия скитник. Той смотолеви:

— Май се сещам кого имаш предвид.

— Е, значи схващаш.

— Мислиш, че го е убил източникът?

— Не знам дали го е убил, но Та каза, че е дошъл от изток, а Юзда дойде точно оттам.

— Дошъл е от... — Савн си замълча; за малко да изтърси, че е дошъл от юг, но премисли и каза: — Ама разбира се, че е дошъл от изток; нали е източник.

— Все пак...

— Какво друго знаеш за него?

— Съвсем малко — отвърна Корал. — Ти видя ли го?

Савн се поколеба.

— Чух някои неща.

Корал го изгледа намръщено, сякаш забелязал колебанието му.

— Казват, че дошъл на кон.

— На кон? Не съм видял кон. Нито съм чул де.

— Аз пък така чух. Може да го е скрил.

— Че къде ще скрие цял кон?

— Из горите.

— Добре де, но защо ще крие кон?

— Откъде да знам? Нали е източняк; знае ли ги човек как мислят.

— Добре де, и да има кон, това още не значи, че има нещо общо с...

— А сабята?

— Май си прав.

— Е, видя ли?

— Но ако Юзда е бил намушкан, майстор Знахар щеше да го види. Както и аз, впрочем. Нямаше никаква кръв, освен съвсем малко, където главата му се е ударила в дъното на колата, а това е станало чак след като е умрял.

— Това не можеш да го знаеш.

— Майстор Знахар може да го разбере.

Корал го изгледа със съмнение.

— Пък и все едно, рана нямаше — каза Савн.

— Ами, добре. Значи не го е убил със сабята тогаз. Не ти ли говори нещо, че си я носи?

— Може би, но като тръгнеш на дълъг път, може да решиш да...

— А и както казах, дошъл е от изток, и така разправят всички.

— Всички разправят, че го е убил източнякът?

— Добре, ти мислиш ли, че може да е съвпадение?

— Не знам — отвърна Савн.

— Хе. Ако е съвпадение, аз ще... — Савн така и не разбра какво е готов да направи Корал в случай, че е съвпадение, защото той млъкна по средата на изречението и зяпна над рамото на Савн към вратата. Савн се обърна и в този миг всички приказки в стаята изведнъж секнаха.

На прага беше застанал източнякът — съвсем спокоен и загърнат в едно наметало, сиво като смъртта.

3.

*Няма да взема бърбовец вития,
няма да взема бърбовец вития,
носа ще си вири, а аз ще се свия.
Хай-дий хай-дий хо-ла!*

Хей-хоп напред...

Зяпна нагло към дъното на помещението, с неразгадаемо лице, само дето на Савн му се стори, че видя нещо като усмивка, скрита под черните косми, израсли на устната му и завити надолу по ъгълчетата на устата му. След като огледа стаята дълго и съсредоточено, пристъпи вътре и бавно закрачи към тезгяха, докато не застана срещу Тем. Заговори му с глас, който не беше много висок, но се чуваше добре. Рече:

— Имате ли нещо за пиене, дето не мирише на ленено масло?

Тем го изгледа, понавъси се, помръдна нервно и се заозърта из помещението. Окашля се, но не проговори.

— Това за „не“ ли да го приема? — попита Влад.

Някой близо до Савн прошепна, много тихо:

— Трябва да се обадят на Негова милост. — Савн се зачуди кои ли ще да са „те“.

Влад се подпря на тезгяха и скръсти ръце. Савн се зачуди дали това е знак за дружелюбие, или жестът означава нещо съвсем друго при източняците. Влад се извърна с лице към Тем и рече:

— Недалече оттук, на юг, има един рид, над някаква река. Доста хора имаше при реката: къпеха се, плуваха, перяха дрехи.

Тем стисна устни. После проговори:

— Е, и какво?

— А, нищо. Но ако е Мала чука, доста е голяма.

— Мала чука е на север — каза Тем. — Ние живеем под Мала чука.

— Е, това значи го обяснява — каза Влад. — Но гледката наистина е много приятна. Вижда се на мили наоколо. Може ли чаша вода, моля?

Тем заоглежда петдесетината души, побрани в стаята, и Савн се зачуди дали не чака някой да му каже какво да прави. Накрая взе една чаша и я напълни с прясна вода от каната под тезгяха.

— Благодаря — каза Влад и отпи жадно.

— Какво правите тук? — попита Тем.

— Пия вода. Ако искате да знаете защо, ами защото всичко останало има вкус на ленено семе. — Отпи отново, после обърса уста с опакото на ръката си. Някой наблизко прошепна: „Като не му харесва тук...“ А друг изломоти нещо като „надут, като господар“.

Тем се окашля и отвори уста, затвори я и отново запоглежда събралите се. Влад, който явно не забеляза всичко това, рече:

— Докато идвах насам, видях да карат един труп по пътя. Стигнаха до една голяма димяща дупка в земята и хората пуснаха тялото в дупката и го изгориха. Някаква церемония трябва да е.

На Савн му се стори, че всички в помещението се включиха в слисаното ахване, след което притихнаха. Тем се навъси и каза:

— Вас какво ви интересува това?

— Успях да видя добре мъртвия. Горкият. Стори ми се познат, макар да не съм сигурен защо.

Някой, явно един от тези, които бяха откарали Юзда до ямата за горене, измърмори:

— Не те видях там.

Влад се обърна към него, усмихна се и каза:

— Покорно благодаря.

И на самия Савн му се доця да се засмее, но скри уста в шепата си, като видя, че май на никой друг не беше му се сторило смешно.

— Познавали сте го, така ли? — попита Тем.

— Така ми се струва. Между другото, как е умрял?

Тем се надвеси над тезгяха.

— Може би вие можете да ни кажете.

Влад изгледа Стопанина дълго и много навъсено, после отново огледа всички гости, а накрая изведнъж се разсмя и Савн издиша, без

да е усетил, че е затаил дъх.

— Това било значи — каза Влад. — А аз се чудех защо всички ме гледат, сякаш съм влязъл чумав в това село. Мислите, че аз съм го убил и после ей така, решавам да поостана тук и да видя какво разправят всички, а след това да повдигна темата в случай, че някой го е пропуснал. — Изсмя се отново. — Всъщност нямам нищо против да си мислите, че съм убил някого, но никак не съм доволен от това, че изглежда, подценявате интелигентността ми.

— Но както и да е, какъв е планът, приятелчета? — продължи той. — Ще ме пребиете с камъни? Ще ме набиете до смърт? Ще повикате барона да прати войници? — Поклати бавно глава. — Каква пасмина глупаци.

— Виж сега — заговори Тем. Лицето му беше почервеняло. — Никой не е казал, че си го направил ти. Просто се чудехме да не би да знаеш...

— Не знам — отвърна източникът. И добави: — Все още.

— Но ще го разбереш? — попита Тем.

— Най-вероятно. Във всеки случай ще проуча въпроса.

Тем изглеждаше озадачен, сякаш разговорът неочаквано бе тръгнал в посока, която не можеше да си обясни.

— Не разбирам. Защо?

Източникът заглежда ръцете си. Савн също ги погледна и реши, че липсващият пръст не ще да е по рождение, и се зачуди как ли си го е загубил Влад.

— Както казах — продължи той, — мисля, че го познавам отнякъде. Искам поне да разбере защо ми изглежда толкова познат. Може ли още малко вода, моля? — Извади от кесията на колана си меден петак, сложи го на тезгяха, огледа за последно стаята и тръгна към завесата на задния вход, сигурно да се прибере в стаята, в която беше отседнал.

Всички го гледаха. Всички мълчаха. Стъпките му отекваха неестествено силно и Савн си въобрази, че дори чува шумоленето на плата, когато Влад дръпна завесата на входа и някакво стържене отгоре, като от птица, кацнала на покрива.

Разговорите в стаята не потръгнаха. Приятелите му дълго не казваха нищо. Савн се огледа и видя Файри — тъкмо излизаше с две приятелки и това го разочарова. Помисли да стане и да я заговори, но

си даде сметка, че ще изглежда все едно, че я задиря. Една по-стара жена, която седеше зад него, измърмори, че Витията трябвало да направи нещо. Глас, май този път беше на Димон, повтори това, което си помисли самият Савн — че може би да съобщят на Негова милост, че един източник е изпил чаша вода в къщата на Тем ще е прекалено глупаво. Това предизвика разгорещен спор кого трябва и кого не трябва да пуска Тем да спи под покрива му, при което Димон се разсмя гръмогласно и си излезе.

Савн забеляза, че стаята полека-лека се опразва, и чу как няколко души казаха, че ще идат да говорят или с Витията, или с Благия, защото ги нямаше и двамата, и „да се види какво може да се направи по въпроса“.

Тъкмо се мъчеше да разбере какъв е „въпросът“, когато Ма и Та станаха, взеха Полий и дойдоха при него.

— Хайде, Савн — каза Ма. — Време е да се прибираме.

— Може ли да остана още малко? Искам да поговоря с приятелите.

Родителите му се спогледаха и сигурно не можаха да измислят как да му откажат, защото измърмориха, че може. Полий сигурно я беше отхвърлило някое момче, може би Ори, понеже не само не възрази да си тръгне, ами направо побягна към колата, докато Савн още се сбогуваше с Ма и Та, а те му казваха на всяка цена да гледа да се върне до полунощ.

Само след пет минути в стаята бяха останали Тем, Савн, Корал и още двама приятели, както и няколко стари жени, които всъщност живееха в къщата на Тем.

— Е — каза Корал. — Не е ли безочлив все пак?

— Кой?

— Кой според теб? Източникът.

— О! Безочлив ли? — учуди се Савн.

— Не видя ли как ни гледаше?

— Нда — каза Лан, плещест младеж: скоро щяха да го вземат официално за чирак на Гайдаря. — Все едно че всички тука бяхме трева някаква и той решава дали да не вземе да ни окоси.

— По-скоро сякаш сме някакви плевели и не си струва труда — рече Тък, по-големият брат на Лан, който вече десета година

чиракуваше на Кожаря. Гордееха се с това, че вече и двамата бяха „напълнили ведрото“ и чиракуват за занаят.

— Точно това си мислех — каза Лан.

— Не знам — рече Савн. — Тъкмо си мислех, че никак не би ми харесало да вляза някъде и всички да ме зяпат така. Кръвчицата ми щеше да се смрази.

— Да, ама той като че ли изобщо не се притесни — каза Лан.

— Да — кимна Савн. — Хич не се притесни.

— Не бива да говорим за него — рече Тък. — Разправят, че източняците могли да чуват всичко, което кажеш за тях.

— Вярваш ли го това? — попита Савн.

— Така съм чувал.

Лан кимна.

— И могат да ти развалят храната, когато поискат, даже след като си я изял.

— Че защо ще го прави?

— А защо ще иска да убие Юзда? — попита Корал.

— Не мисля, че той го е направил — отвърна Савн.

— Защо да не е той? — попита Тък.

— Щото не би могъл — отвърна Савн. — Никакви следи нямаше по него.

— Може да е магьосник — каза Лан.

— Източняците не са магьосници.

Корал се намръщи.

— Може да казваш каквото си щещ, ама аз мисля, че го е убил той.

— Но защо? — попита Савн.

— Откъде да... — Корал млъкна и се огледа. — Какво беше това?

— Беше от покрива май. Птици сигурно.

— Тъй ли? Доста големи ще да са.

Сякаш разбрали се без думи, изтичаха до прозореца. Корал стигна пръв, надникна навън и също толкова бързо се дръпна.

— Какво е? — попитаха другите.

— Джерег — каза ококорен Корал. — И то голям.

— Какво прави? — попита Савн.

— Нищо, стои си на ръба на стряхата и гледа.

— Я дай да видя.

— Заповядай.

— Гледай само да те не близне — предупреди Тък. — Отровен е. Савн надникна колебливо, а Корал го предупреди:

— Не го оставяй да те близне.

— Богове! — възкликна Савн и се дръпна. — Вярно, че е голям. Мисля, че е женски. Друг иска ли да види?

Другите обаче се отказаха от тази чест, колкото и да ги подканяха Савн и Корал, които вече бяха доказали храбростта си и не смятаха за нужно да го повтарят.

— Хм. Хм. Те хапят — каза Тък.

— И плюят отрова — добави Лан.

— Не е вярно — каза Савн. — Хапят, но не плюят и няма да те наранят само с едно близване. — Беше започнал да се чувства малко свойски с тези зверчета, след като напоследък бе видял толкова много от тях.

Тем междувременно бе забелязал суматохата, дойде зад тях и попита:

— Какво става тук?

— Джерег — каза Корал. — Голям.

— Джерег ли? Къде?

— На стряхата ти — каза Савн.

— Точно над прозореца — добави Корал.

Тем надникна навън, издърпа бавно главата си и изгледа момчетата с удивление, а и с малко завист.

— Прави сте. Лоша поличба.

— Тъй ли? — учуди се Корал.

Тем кимна. Отвори уста да им обясни, но в този момент, след тежко трополене на ботуши по стълбите, Влад се появи отново.

— Добър вечер. — Савн реши, че забележителното в гласа му е, че е съвсем нормален, а като че ли не трябваше да е такъв. Трябваше според него да е или дълбок и дрезгав, да отива на набитото му тяло, или висок и тънък като за дребния му ръст, но ето, че звучеше съвсем човешки.

Източникът седна близо до масата, където седяха Савн и приятелите му, и каза:

— Може ли чаша вино?

Тем стисна зъби също като майстор Знахар, а после отрони:

— Какво вино?

— Все едно какъв цвят, от кой район и с какви качества. Стига да е вино.

Стариците, които до този момент много старателно не обръщаха внимание на лудориите на Савн и приятелите му, станаха като една и след като изгледаха властно първо източняка, а после Тем, се изнизаха. Влад продължи:

— С по-малко хора тук ми харесва повече. Виното, ако обичате.

Тем му донесе чаша вино и Влад си плати. Отпи малко, остави глинената чаша и се загледа в нея. После бавно почна да я върти. Сякаш изобщо не забелязваше, че Савн и приятелите му са го зяпнали.

След малко Корал и останалите тръгнаха към масата си. На Савн му се стори, че Корал пристъпва малко боязливо, сякаш го е страх да не предизвика с нещо източняка. След като всички си седнаха, Влад се извърна към тях, погледна ги с някак престорена невинност и каза:

— Поразкажете ми, господа, за този край. Що за земя е?

Четири момчета се спогледаха. Как да отговориш на такъв въпрос?

— Имам предвид, тук трупове винаги ли се пръкват така, изневиделица, или случаят е специален?

Корал трепна като ужилен. Савн за малко щеше да се усмихне, но се овладя навреме. Тък и Лан измърмориха нещо неразбрано; после хвърлиха по един поглед на Корал и Савн, станаха и излязоха. Корал се поколеба, стана, погледна Савн, понечи да му каже нещо, след което и той се изниза през вратата.

Влад поклати глава.

— Днес май пъдя клиентите. Не го правя нарочно. Дано само добрият Тем не ми се сърди.

— Ти магьосник ли си? — изтърси Савн.

Влад се засмя.

— А ти какво знаеш за магьосниците?

— Ами, живеят вечно и не можеш да им направиш нищо, понеже си пазят душите в едни вълшебни кутии, дето никой не може да ги отвори, и могат да те накарат да направиш неща, които не искаш да направиш, и могат да...

Влад отново се изсмя.

— Е, в такъв случай не съм никакъв магьосник.

Савн понечи да го попита какво толкова му е смешното; после погледът му пак падна на осакатената му ръка и му хрумна, че един магьосник не би позволил да го сполети това.

След малко неловка тишина Савн отрони:

— Защо го каза това?

— Какво съм казал?

— За... труповете.

— О. Исках само да разбера.

— Беше жестоко.

— Тъй ли? Всъщност попитах най-сериозно. Изненадва ме, че идвам в едно място като това и след мен хоп — появява се труп. Кара ме да се чувствам неловко. И ме прави любопитен.

— Други също са го забелязали.

— Не ме учудва. И клюкарстват за мен, несъмнено.

— Ами, да.

— Какво точно го е убило?

— Никой не знае.

— О?

— Във всеки случай нямаше никакъв белег по него, а приятелите ми казаха, че майстор Знахар е объркан.

— Майстор Знахар бива ли го в такива неща?

— О, да. Може да каже дали е умрял от болест, дали го е пребил някой или му е направил магия, всичко. А не е разбрал.

— Хм. Жалко.

Савн кимна.

— Горкият Юзда. Беше добър човек.

— Юзда ли?

— Така се казваше.

— Странно име.

— Не му беше рожденото. Викаха му така, защото караше.

— Какво караше? Карета?

— А, не. Караше доставки, стока.

— Тъй значи. Май ми напомня нещо.

— Какво ти напомня?

— Както казах, струва ми се, че го познавам отнякъде. Чудя се, ако мога да се доближа до... кой е господарят на тези земи?

— Негова милост баронът.

— Как му е името?

— Барон Мала чука.

— Не му ли знаеш личното име?

— Чувал съм го, но в момента не мога да се сетя.

— А бащиното му име? Или по-скоро, името на стария барон?

Савн поклати глава.

— А името „Лораан“ да ти говори нещо? — попита Влад.

— Да, точно така беше!

Влад се изкиска тихо.

— Виж ти. Колко забавно.

— Кое?

— А, нищо. И Юзда е бил човекът, който е карал продукти на Лораан?

— Ами, Юзда караше навсякъде. Доставяше стока на... почти на всички.

— Но работата му не го ли е водила и до замъка на барона?

— Ами, сигурно.

Влад кимна.

— Така си и мислех.

— Мм?

— Познавах го преди време. Боя се, че беше съвсем за малко, но все пак...

Савн поклати глава.

— Не съм те виждал тъдява досега.

— Изобщо не беше тук; беше в замъка на Лораан, не в имението му. Замъкът, доколкото, си спомням точно пейзажа, трябва да е от другата страна на Кафява глина.

— Да, така е.

— А и не се задържах там задълго. — Влад го каза с лека усмивка, като на стара шега, която само той си знаеше. — И кой е барон сега?

— Как кой? Ами същият, който си е бил винаги.

— Но след като умря старият барон, не го ли е наследил синът му?

— О, сигурно. Трябва да е било преди да се родя.

Очите на източняка се разшириха, което сякаш означаваше същото като при човек.

— Чакай. Старият барон не умря ли преди няколко години?

— О, не. Той си е тук от много, много години.

— Искаш да кажеш, че Лораан е баронът и досега?

— Разбира се. Че кой друг? Мислех, че това имаш предвид.

— О, богове! — Влад тропна чашата си на масата. След малко попита: — Ако беше умрял, сигурен ли си, че щеше да го знаеш?

— А? Разбира се, че щях да го знам. Такова, все пак някои хора го виждат, нали? Макар че не се появява тук често, все пак има доставки, пратеници и...

— Разбирам. Хм, всичко това е доста интересно.

— Кое?

— Мислех, че е умрял преди няколко години.

— Изобщо не е умрял — каза Савн. — Всъщност той наскоро дойде да живее тук, в имението, на левга от селото, близо до мястото, където те видях първия път.

— Така ли?

— Да.

— И това не е синът му?

— Че той не е женен — каза Савн.

— Жалко. Ти виждал ли си го?

— Разбира се. Даже два пъти. Мина оттук със свитата си, в една голяма каляска, със сребро навсякъде и с шест коня, и една голяма атира, изваяна на...

— Наскоро ли бяха тези два пъти?

Савн понечи да отговори, замълча и помисли.

— Какво значи „скоро“?

Влад се засмя.

— Добър въпрос. Да речем, в рамките на последните пет години.

— О. Не.

Източникът отново отпи от виното си, остави чашата, затвори очи и след дълго мълчание каза:

— Над Долна Кафява глина има едни високи канари. Всъщност има долина, издълбана сигурно от реката.

— Да, така е.

— А има ли пещери, Савн?

Той примига.

— Много са. Все по стената на урвата. Откъде знаеш?

— За долината знам, защото я видях днес, както и реката. Колкото до пещерите — не го знаех; предположих го. Но след като вече го знам, ще рискувам с още едно предположение: че в пещерите може да се намери вода.

— Вода има поне в една; чувал съм я да капе.

Влад кимна.

— Логично е.

— Кое е логично, Влад?

— Лораан беше — прощавай, е — магьосник, при това изучавал некромантиката. Логично е да живее близо до място, където тече Тъмна вода.

— Тъмна вода ли? Това какво е?

— Вода, която никога не вижда дневна светлина.

— Но какво общо има това с... как му беше името?

— Лораан. Барон Мала чука. Такава вода е полезна в практикуването на некромантика. Когато е застояла и ленива, може да се използва за отслабване и отблъскване на немрящите, но тече ли буйно, те самите могат да я използват, за да удължават живота си. Тя е горчиво-сладката тъкан на самия живот — добави Влад с някак ироничен тон, според Савн.

— Не разбирам.

— Все едно. Щеше ли да е важно за теб, ако разбереше, че твоят господар е немрящ?

— Какво?!

— Ще го приема за „да“. Добре. Това може да се окаже от значение. По-късно.

— Влад, не разбирам...

— Не се притеснявай. Не това е важното.

— Ти май говориш с гатанки.

— Не. Просто разсъждавам на глас. Важното не е как е оцелял; важното е какво знае. Да. Какво знае и какво прави по въпроса.

Савн се помъчи да го разбере и накрая попита:

— Какво знае за кое?

Влад поклати глава.

— Съществуват такива неща като съвпадения, но не вярвам, че едно съвпадение може да стигне чак толкова далече. — Савн понечи да каже нещо, но Влад вдигна ръка. — Представи си го ето как, приятелю: преди много години един мъж ми помогна да извъртя гадна шега на вашия барон. Сега, в същия ден, в който минавам през владението му, човекът, който ми помогна, изведнъж и най-загадъчно се оказва мъртъв, точно пред мен. А жертвата на онази малка лудория се премества в къщата на имението си, която се оказва точно край селото, през което минавам. Ти би ли повярвал, че това може да стане случайно?

Намеците, вложени във всичко, което казваше Влад, бяха твърде много и стигаха твърде далече, но Савн успя да схване достатъчно, за да отвърне:

— Не.

— Аз също не бих. И не го вярвам.

— Но какво означава това?

— Не съм сигурен — отвърна Влад. — Навярно е било глупаво да тръгна насам, но не бях разбрал къде се намирам, а и във всеки случай не мислех, че Лораан е... мислех, че ще съм в безопасност. Като стана дума за безопасност — предполагам означава, че съм застрашен, донякъде.

— Значи ще си заминеш? — каза Савн и с изненада откри, че е много разочарован от мисълта за това.

— Да си замина? Не. Май е твърде късно за това. Пък и този приятел, Юзда, ми помогна и ако това има нещо общо със смъртта му, значи имам да уредя тук някои неща.

Савн се помъчи да схване смисъла във всичко това и накрая попита:

— Какви неща?

Но Влад отново потъна в мълчание; зяпна в празното, обсебен сякаш от някаква внезапна мисъл. Седя така близо цяла минута и от време на време устните му като че ли помръдваха. Накрая въздъхна и кимна.

Савн повтори въпроса си.

— Какви неща ще трябва да уреждаш?

— А? — каза Влад. — О. Не е важно.

Савн зачака. Влад се отпусна в стола си, с широко отворени очи, но загледан в тавана. На два пъти ъгълчетата на устните му трепнаха като в усмивка; веднъж раменете му потръпнаха, сякаш го уплаши нещо. Савн се зачуди за какво ли се е умислил. Тъкмо се канеше да попита, когато Влад го изгледа в очите.

— Вчера ти започна да ме питаш за вещерството.

— А, да. Защо...

— Би ли искал да се учиш?

— Да се уча ли? Искаш да кажеш, как да... тъъ...

— Казваме му правене на заклинания, също като магьосниците.

Интересува ли те?

— Никога не съм мислил за това.

— Е, помисли тогава.

— А ти защо искаш да ме учиш?

— Имам си причини.

— Не знам.

— Честно казано, колебанието ти ме изненадва. За мен ще е от полза, ако някой тук знае определени заклинания. Не е задължително да си ти; просто си помислих, че може да искаш. Мога да намеря някой друг. Може би някой от тези младежи тук...

— Добре. Съгласен съм.

Влад не се усмихна. Само кимна леко и каза:

— Хубаво.

— Кога трябва за започнем.

— Най-добре веднага — каза източникът и стана. — Ела с мен.

Тя полетя над и пред своя любим, на дълги, широки и пресичащи се кръгове малко под ръждивата пелена. Той не възрази, че ще я следва, защото зрението ѝ беше по-остро.

Всъщност тя знаеше какво точно търси и можеше да отиде направо там, но денят беше хубав и топъл за това време на годината; а и не бързаше да изпълни желанията на Даващия. Имаше време за това; никакво усещане за припряност нямаше в смътното ехо, което бе доловила, тъй че защо да не се порадва на хубавия ден?

Над нея някакъв ленив сокол проби надолу през пелената, зърна я и я подмина нахално. Нямаше нищо против; нямаше за какво да

спорят, докато соколът не връхлети; тогава можеха да си поиграт старата игра на „Ти си по-бързият надолу, но аз съм по-бързата нагоре“. Беше играла тази игра няколко пъти и обикновено я печелеше. Беше загубила веднъж, срещу един предпазлив голям стар ястреб, и още носеше белег от това на дясното си крило, но вече не я притесняваше.

Зърна напред грамадата, сътворена от човеци, и съешникът ѝ, който я видя в същия момент, я настигна, и двамата направиха над нея един широк кръг. Тя си помисли, че може би след няколко дни ще може отново да се съеши, но пък наистина беше много трудно да си намериш гнездо, след като все си на път.

Любимият ѝ изпрати нетърпелив зов. Тя му отвърна с психична въздишка и закръжи надолу, за да се заемат с работата си.

4.

*Няма да взема гадателя маг,
няма да взема гадателя маг,
ще знае как да ме държи под капак.
Хай-дий хай-дий хо-ла!*

Хей-хоп напред...

Савн си беше помислил, че ще отидат в стаята на Влад, но източникът го изведе на улицата. Навън все още беше светло, но постепенно започваше да се стъмва, пелената ставаше повече червена, отколкото оранжева и подсилваше тъмночервения блясък на тухлите на старата къща на Обущаря отсреща. Малко хора минаваха и всички като че ли се бяха залисали в работата си; възбудата отпреди няколко часа се бе изпарила като локва в горещ летен ден. А и доколкото можеше да прецени Савн, онези, които се мяркаха наоколо, сякаш нарочно отбягваха да погледнат към източника.

Савн се зачуди защо идеята да учи източничка магия не го беше възбудила чак толкова и стигна до извода, че е защото всъщност не вярва, че е възможно да стане. „Добре де — попита се той, — защо пък не?“ „Защото — последва отговорът — изобщо не го познавам тоя източник и не разбирам защо ще иска да ме учи на каквото и да било“.

— Къде отиваме? — попита той на глас.

— До място, заредено със сила.

— С какво?

— Място, където е по-лесно да си извън и вътре в себе си, както и в другото.

Савн се помъчи да реши кой въпрос да зададе по-напред.

— Другото ли?

— Лицето или нещото, които желаш да промениш. Вещерството — магията — е начин да се променят разни неща. За да промениш нещо, трябва да го разбереш, а най-добрият начин да разбереш е като се опиташ да промениш.

— Не разби...

— Илюзията за разбиране е резултат от разстояние и перспектива. Истинското разбиране изисква съпричастие.

— О? — отвърна Савн и остави за по-късно да реши дали да помисли върху това, или не.

Крачеха бавно към няколкото оставащи постройки в западния край на селото. Савн съзнателно потискаше желанието си да побегне. Вече бяха съвсем сами; чуваха се само откъслечни гласове откъм склада за храни, където Снабдителя говореше: „Та му рекох аз, не съм виждал никога кетна с дървен крак и не знам как е могло да стане тъй, че...“ Савн се зачуди на кого ли говори. Скоро пое по пътя за господарското имение, западно от селото, и Савн попита:

— Какво прави едно място заредено със сила?

— Много неща. Понякога е свързано със самия терен; друг път — със събития, които са станали там, или с хора, които са живели там; понякога човек не знае защо е така, просто го усеща.

— Значи ще продължим да вървим, докато го усетим? — Савн реши, че никак не му харесва мисълта цяла нощ да обикаля така, докато се намери място, което ще е „подходящото“ за източняка.

— Освен ако не знаеш място, което е възможно да е заредено със сила.

— Че как да го позная?

— Знаеш ли някое място, където са принасяни в жертва хора?

Савн потръпна.

— Не, тук няма такова нещо.

— Добре. Бездруго не съм много сигурен, че държим да се озовем точно на такова. А да живее някой могъщ магьосник наблизо?

— Не. Е, ти каза, че господарят Мала чука е такъв.

— О, да. Вярно, че го казах. Но ще е трудно да стигнем до мястото, където работи. Според мен трябва да е оттатък реката, в замъка му.

— Няма ли си такова в имението?

— Сигурно не. Разбира се, това е само предположение; но все едно, едва ли можем да влезем и в имението му, нали?

— Прав си, едва ли. Но ако е работил някъде, мястото трябва да е заредено, така ли?

— Почти сигурно.

— Добре, ами водата, която е използвал?

— Водата? О, да, Тъмната вода. За нея какво ще ми кажеш?

— Ами... ако намерим вода в пещерите...

— Пещерите? Ама разбира се, че пещерите! Къде са те?

— Не са далече. На половин левга от Голям чукар, после малко надолу през сипея и по пътеката.

— На тая светлина можеш ли да ме заведеш?

— Разбира се.

— Води тогава.

Савн веднага остави пътя и зацепи право към хълмовете над Голям чукар; разчиташе на паметта и усета си в сгъстяващия се вечерен мрак.

— Тук внимавай — предупреди той спътника си, когато тръгнаха през сипея, пресичащ хълма. — Чакълът е хлъзгав и ако паднеш, може да се пребиеш.

— Добре.

Стигнаха до една тясна, но равна пътека към пещерите и вървенето стана по-леко. Савн каза:

— Помниш ли дето ми каза как си подмамвал разбойници да те нападнат?

— Да.

— Ти тогава, въъ, пошегува ли се с мен?

— Не съвсем — отвърна Влад. — Всъщност правил съм го само два пъти, тъй че малко преувеличих.

— О!

— Какво те накара да ме попиташ?

— Просто се чудех дали затова носиш сабя.

— Нося сабя в случай, че някой се опита да ме нападне.

— Да, но имах предвид, това ли е идеята? Носиш я, за да могат разбойниците да...

— Не. Носех си я много преди това.

— Но тогава защо...

— Вече ти казах — в случай, че някой се опита да ме нападне.

— А случвало ли се е? Искам да кажа, преди разбойниците?

— Някой да се опита да ме нападне? Да.

— И ти какво правиш?

— Понякога се бия. Друг път бягам.

— А случвало ли ти се е някога... в смисъл...

— Все още съм жив. Това би трябвало да ти говори нещо.

— О. Така ли... искам да кажа, ръката ти...

Влад погледна лявата си ръка все едно, че беше забравил за съществуването ѝ.

— О, да. Ако някой замахне с меч към теб и си невъоръжен, възможно е да отклониш оръжието с ръка, като поднесеш дланта съвсем успоредно на плоското на меча. Реакцията ти трябва да е съвършена. И също така да не забравяш да си пазиш кутретото.

Савн трепна съчувствено и реши да не пита за повече подробности. След малко подхвърли:

— Неприятно ли е да се носи сабя?

— Не. Във всеки случай, носел съм си много повече.

— Повече какво?

— Повече стомана.

— Защо?

— Живях в едно доста по-опасно място.

— Кое?

— Адриланка.

— Бил си там?

— И още как. По-голямата част от живота си съм изкарал там.

— Бих искал да видя Адриланка.

— Надявам се да я видиш.

— Как изглежда?

— Зависи как ще я приемеш. Все едно са хиляда различни градове. Място, където има повече благородници, отколкото текла, като че ли. Място на лек живот, на лукс и на внезапно насилие, зависи къде се намиращ и кой си. Място, където се сбъдват желания, и място на вечни копнежи. Както навсякъде другаде, струва ми се.

Започнаха да се изкачват към пещерите.

— Харесваше ли ти там?

— Да.

— Тогава защо напусна?

— Някои хора искаха да ме убият.

Савн се спря, обърна се и се опита да погледне лицето на Влад, за да види дали не се шегува; но беше твърде тъмно, за да се разбере. Всъщност твърде тъмно беше станало вече и да се върви безопасно. Влад спря зад него и зачака. Отгоре изплющяха криле. Савн не можа да разбере каква е птицата, но като че ли беше голяма.

— Трябва да стигнем до пещерите — каза той след малко.

— Води.

Савн поведе. Стигнаха до малко възвишение към първата, която беше плитка и не предлагаше нищо интересно, затова той я остави.

— Наистина ли си убивал хора?

— Да.

— Наистина ли в Адриланка е имало хора, които са искали да те убият?

— Да.

— Сигурно е много страшно.

— Само ако ме намерят.

— Още ли те търсят?

— О, да.

— Мислиш ли, че ще те намерят?

— Надявам се, че не.

— Какво си направил?

— Напуснах.

— Не, искам да кажа защо искат да те убият?

— Ядосах някои колеги в работата.

— А каква ти беше работата.

— Върших едно-друго.

— О!

— Чувам вода долу.

— Речните вирове. Където хората от Кафява глина и Голям чукар се къпят и си перат дрехите.

— А, да. Минах покрай тях вчера. Не разбрах, че мястото е същото. Значи това трябва да е Голям чукар.

— Да.

— Казваш, че знаеш пещера, в която има вода?

— От по-дълбоките е. Там отиваме.

— Добре. Мисля, че точно това ни трябва.

— Какво ще направим там?

— Ще видиш.

— Добре. Ето я. Минава назад и надолу, и колкото по-навътре се спускаш, толкова по-влажни стават стените, а помня, че веднъж чухме под нас да шурти вода, макар че не стигнахме до нея.

— Чудесно. Да видим как изглежда.

Наоколо им изведнъж се появи мека жълтеникава светлина и открии обраслите с треволяк скали.

— Това вещерство ли е? — попита Савн.

— Не. Магия.

— Значи и моят Танер щеше да може да го направи?

— Да. Хайде да влезем.

Входът към пещерата беше тесен и нисък, тъй че щеше да е трудно да се намери дори през деня, ако Савн не знаеше къде е. Посочи го на Влад, а той се преви и магическата му светлина прогони мрака. Последва шумоленето на малки зверчета — събудени от покоя си, те зацъкаха наоколо да се изпокрят.

— По-добре да не знаем какво са — каза Влад.

— Съгласен съм — отвърна Савн и поведе надолу.

Пещерата изведнъж се разтвори и на вълшебната смътна светлина на Савн му се стори, че е по-голяма, отколкото я помнеше. Много ясно се чуваха тихите стъпки на ботушите им и дори собственият му дъх.

— А с вещерство можеш ли да направиш светлина?

— Не знам — отвърна Влад. — Никога не съм опитвал. По-лесно е да вземеш факли. Сега накъде?

— Сигурен ли си, че държиш да слезем по-надълбоко, Влад?

— Да.

— Тогава насам.

Бледият светлик се движеше с тях, ставаше по-ярък в по-тесни места, а след това — по-смътен, щом навлезеха, в по-просторни кухни.

След малко Савн каза:

— Държиш ли да стигнем чак до водата?

— Стига да можем. Там със сигурност ще е заредено със сила.

— Защо?

— Защото лорд Мала чука е използвал това място. И да не е било място на сила преди, заредило се е от него. Такъв е той.

— Стигал съм само дотук.

— Изчакай тогава.

Савн зачака, вслушан в пляска на криле, а Влад присви очи, после леко ги разшири и поклати глава, а накрая размърда устни все едно, че изричаше заклинание.

— Добре — най-сетне промълви той. — Безопасно е. Ако се покатерим по онази издатина, пропълзим нататък около четиридесет стъпки и скочим, ще пропаднем на около пет стъпки върху равна повърхност.

— Как разбра?

— Ти дойде с мен, за да учиш точно това, нали?

— Това вещерство ли беше?

— И да, и не. Без Изкуството нямаше да мога да го направя.

— Сигурен ли си, че...

— Да.

Савн се поколеба за миг, но Влад, без да чака, се запъти към посочената издатина и запълзя по нея. Савн запълзя след източняка, а после, на същото място като Влад, се смъкна надолу, пусна ръце и се приземи леко. Водният ромон се усили. Жълтата светлина също се усили и смътно огря голяма кухня с тъмен поток, широк четири стъпки, който лениво се стичаше навътре в хълма.

— Това ли е мястото? — попита той и чу зад гърба си ехото на собствените си думи. — Или трябва да продължим навътре?

— Ти как мислиш? — каза Влад.

— Не знам.

— Нищо ли не можеш да усетиш?

— Какво имаш предвид?

— Разтвори сетивата си. Не усещаш ли сила?

Савн затвори очи и се опита да усети нещо по-необичайно. По кожата му пробяга хлад и вятър тихо прошепна в ушите му, но нищо повече.

— Не — каза той. — Но и не знам какво трябва да изпитам.

— Тогава да опитаме тук. Седни на тази скала. Вземи наметалото ми и го сгъни зад главата си, за да можеш да се облегнеш.

Савн го послуша.

— А сега какво?

— Отпусни се.

Опита се да се намести по-удобно в тази необичайна поза, но без голям успех.

— Можеш ли да усетиш кожата на тила си? Темето? Не, нямам предвид да го пипаш. Сложи ръцете си в скута. Така. Сега можеш ли да усетиш темето си? Мисли как се отпуска кожата на главата ти. Представи си как се отпуска всеки косъм. Слепоочията ти, ушите, челото ти, очите, бузите ти, челюстите. Едно по едно, постарай се да отпуснеш всяко мускулче. Усецаш как главата ти потъва в наметалото, представяш си как потъваш в стената зад теб...

Малко по-късно Влад попита:

— Как се чувстваш?

Савн осъзна, че е изтекло много време, но не знаеше нито колко, нито какво е станало през това време.

— Чувствам се добре — отвърна той, изненадан от откритието си. — Все едно, че съм... не знам, по-жив, може би.

— Хубаво. Справи се добре.

— Искаш да кажеш, че вече съм вещер?

— О, не. Това беше само първата стъпка — да подготви ума ти за пътуването.

— Усецането е страхотно.

— Знам.

— Какво правим по-нататък?

— По-нататък те връщаме у дома. Вече е късно.

— Нима? — Савн посегна през връзката си да разбере колко е часът и пребледня. — Богове! Представа нямах...

— Не се тревожи.

— Но Ма и Та...

— Ще говоря с тях.

— Но те... — Преглътна думите си. Канеше се да каже, че родителите му няма да слушат един източник, но усети, че няма да е учтиво да го каже. Все едно, Влад много скоро щеше да го разбере сам.

Източникът сякаш не забеляза. Махна на Савн да се приближи и щом се събраха, сви юмрук, лицето му се стегна — и отново се озоваха в Мала чука, в северния край на селото. Савн смътно успя да различи

заобикалящото го на бледожълтата светлина, която продължаваше да се излъчва от Влад.

— Ти ни телепортира! — извика той.

— Зная, че живееш някъде насам, а това е единственото място, което познавам достатъчно добре, за да...

— Но ти ни телепортира!

— Ами да. Ти каза, че си закъснял. Надявам се, че нямаш нищо против.

— Не, не, но не познавам никой друг, който да е достатъчно добър за това.

— Не е чак толкова трудно.

— Ти си магьосник.

— Е, да. Наред с някои други неща.

Савн го зяпна ококорен, след което се усети, че се държи невъзпитано. Влад само му се усмихна и рече:

— Хайде. Не знам къде живееш, така че останалата част от пътя ще я минем пеш.

Стъписан, Савн тръгна по пустата улица. После попита:

— Как телепортираш? Чувал съм, че...

— Изобщо не е трудно. Трябва само да си уверен, че знаеш точно къде отиваш. Трудното е да не ти прилошее след това, за което помага вещерството.

— Но как знаеш къде ще стигнеш?

— Трябва да го помниш много добре, всъщност — съвършено.

Тъкмо запомненото позволява да се осъществи пътуването.

— А ако не си го запомнил толкова добре?

— Тогава си в беда.

— Но...

— Понякога можеш да си подготвиш място, до което да се телепортираш. Това те ограничава, но е добре, ако бързаш.

— Можеш ли да ме научиш на всичко това?

— Бих могъл. Къде е къщата ти?

— Отвъд този хълм, но трябва да заобиколим по пътя, защото ленът не е още ожънат.

— Добре.

Влад като че ли се оправяше лесно в тъмното, макар че дали беше заради това, че източняците имат по-добро нощно зрение, или

заради магическата му сила, или по някаква съвсем друга причина, Савн не разбра, а и не измисли подходящ начин да попита, затова си замълча и двамата не проговориха, докато не се озоваха пред къщурката с една-единствена, стегната с кожени ремъци врата и два прозореца, покрити с промазана с ленено масло хартия. От лампите и печката вътре се процеждаше смътна жълтеникава светлина.

— Хубава е — каза Влад.

— Благодаря — отвърна Савн, който тъкмо си бе помислил колко жалък сигурно изглежда домът му за някой, който е живял в Адриланка.

Явно ги бяха видели отвътре, защото щом пристъпиха към вратата, тя рязко се отвори, за малко да се откъсне от кожените си панти и на смътната светлина от печката се очертаха фигурите на Ма и Та. Стояха неподвижни и макар Савн да не можеше да разчете физиономиите им, не му беше никак трудно да си представи разгневеното, ококорено лице на Ма и намръщения, объркан Та.

Те пристъпиха напред. Ма каза:

— Ти кой си?

За миг това го озадачи, но се сети, че въпросът не е към него.

— Влад. Днес сигурно ме видяхте, в къщата на Тем.

— Ти? Какво правиш със сина ми?

— Уча го — каза Влад.

— Учиш го? На какво си въобразяваш, че можеш да научиш детето ми?

Влад отвърна с много тих и вежлив тон, съвсем различен от този, с който беше говорил досега.

— Уча го да чува гласовете на камъните — каза той. — И да вижда пророчество в движението на облаците. Да улавя вятъра с ръка и да вади скъпоценни камъни от пясъчните хълмове в пустинята. Да смразява въздуха и да пали водата. Да живее, да диша, да върви, да вкухва радостта на всеки път и тъгата при всеки обрат. Съжалявам, че го задържах до толкова късно. В бъдеще ще внимавам повече. Не се съмнявам, че ще се видим отново. Желая ви лека нощ.

Ма и Та стояха на смътната светлина, загледани в потъващата в нощта фигура на източняка, загърнат в сивото си наметало. После Та каза:

— Никога не съм...

— Тихо — прекъсна го Ма. — Хайде първо да го сложим този да спи.

Савн така и не разбра какво направи Влад, но повече нито стана дума за късния час, нито му се скараха. Отиде си в ъгъла под плевника, разгъна кожата и си легна, без да каже нищо.

Сънува пещерата, което, след като се събуди, не го учуди ни най-малко. В съня пещерата се беше изпълнила с дим, който, поне както го помнеше, непрекъснато променяше цвета си, а от него излиташе един джерег и заговаряше с гласа на Влад:

— Почакай тук. — И: — Ще се почувстваш добре отдъхнал, освежен и силен. — И други неща, които не можеше да си спомни.

Сънят обаче по някакъв начин му беше въздействал, защото когато се събуди, беше бодър. Докато се приготвяше за настъпващия ден, с известно раздражение си даде сметка, че ще трябва няколко часа да жъне, после го чакаха няколко часа с майстор Знахар, преди да получи някаква възможност да намери Влад и, както се надяваше, да продължат от там, където бяха прекъснали.

Но забрави за раздражението си след предобедната жътва, когато пристигна в дома на майстора, защото майсторът този път беше сприхав и Савн трябваше много да се съсредоточи, за да не му дава повод да го хока. Повечето му време мина в слушане на непрестанни тиради как никой не умираше току-така, тъй че и Юзда не можело да е умрял без причина. Явно майстор Знахар не беше успял да открие причината, поради което беше ядосан на себе си, на Савн, на Юзда, както и на целия свят. Единственият път, когато се държа добре, беше, докато търкаше лявата ръка на Къри с листа от коприва, за да му мине треската, но дори и тогава Савн разбра, че настроението му е кисело, защото го правеше, без го придружи с лекция за чирака си, както правеше обикновено при лечение.

След петата поред тирада за небезпричинната смърт Савн подхвърли плахо:

— Възможно ли е да е било магьосничество?

— Разбира се, че е възможно, идиот. Но магьосничеството прави нещо, а каквото и да е направило, трябваше да остави следи.

— О. А вещерство?

— А?

— Възможно ли е вещер...

— Ти какво знаеш за вещерството?

— Нищо — призна си честно Савн. — Точно затова исках да разбера дали...

— Ако един вещер изобщо може да направи нещо, освен да мами наивниците, в което се съмнявам, тогава и то щеше да остави следи.

— О.

Майстор Знахар отвори уста да добави нещо, после се навъси и слезе в зимника, където държеше билките си, шини, ножове и разни други принадлежности, и където сигурно пазеше сега късчета от кожата на Юзда, кост и коса, взети, за да може да разбере какво точно е станало. На Савн му прилоша, като си помисли за това.

Огледа се за нещо, с което да се залови, за да се разсее, но вече беше почистил всичко и беше запомнил „Приказката за мъжа, който ядеше огън“ толкова добре, че майсторът нищо не може да каже, освен да изпръхти доволно, след като изслуша декламацията му.

Седна до прозореца, усети, че е станало доста хладно, установи, че му остава още цял час преди да може да си тръгне за дома, и сложи още малко дърва в огъня. Запращяха приятно и бързо се затопли. Тръгна из стаята и заразглежда книжната сбирка на майстора — „За броя на частите на тялото“, „Сплитане на костите“, „Магьосническото изкуство на самолечението“, „Съхранените приказки на Калду“ и други, от които майсторът понякога си правеше справки, за да лекува пациентите си или да учи Савн. Една книга, която Савн никога не беше виждал майсторът да разтваря, се казваше „Книгата на седемте чародеи“ — дебел, подвързан с кожа том, със заглавието, изписано с позлатени букви на гърба. Взе я, седна до огъня и я отвори:

Беше изписана с грижлив, равен почерк, сякаш писарят е бил някой лиорн и се бе постарал да прикрие всякакви следи от собствения си характер. Страниците бяха доста по-дебели от листата на повечето книги и в добро състояние. На Савн му хрумна, че майстор Знахар може би знае някое заклинание, което съхранява книгите, тъй че тази можеше да е много стара. Заглавието на страницата гласеше: „За естеството на тайните“.

За миг си помисли дали няма нещо знаменателно в това, че я беше отворил точно тук — стига наистина да му предстоеше да открие някаква тайна. Вероятно не. Книгата му заговори:

„Пази се от сила по скрити места и се пази от явна сила, че тайните може да лежат на открито и видими, а в същото време да са скрити. Всеки от Седемте чародеи познава тайните, и всеки, по своему, говори за тях, позовава се на тях и ги разкрива на ония, що ги търсят прилежно и съвестно“.

Прилежно и съвестно? Какво пък, това можеше да се каже за всичко. Дали пък се нямаше предвид *усърдно*? Очите му се върнаха отново на книгата и той зачете:

„Онази, що е ниска, намира тайните в настоящето и в миналото; че когато миналото е знайно, във властта на мага е да открие Истината в Загадката; че така второто се превръща в първото“.

Хрумна му, че знае твърде малко за миналото и че наистина би трябвало да съществуват много тайни, които може да открие, ако се обърне към историята. Замисли се как ли щеше да реагира майстор Знахар, ако го помолеше за някоя историческа книга. Във всеки случай не и днес.

Върна се отново на книгата и зачете:

„Онази, що е висока, твърди, че тайната е в песента, и се разкрива на всеки, който се осмели да пее. Казват, че когато тя пее, тайната се разкрива пред всички, които я слушат, но че се скрива отново, щом песента отmine, и малцина са благословените да чуят ехото на Истината в последващата Тишина“.

Какво пък, той обичаше музиката много, а и да пее обичаше, но в този пасаж може би се таеше нещо загадъчно и могъщо, нещо непонятно за него. Сви рамене.

Следващият параграф гласеше:

„Онази, що е червенокоса, загръща тайната все по-здраво в плетеница от думи, тъй щото тя изчезва, сякаш никога не я е имало, и под тези пластове от думи тайната изниква в блясъка си, тъй щото е скрита за онези, що я дирят с очи, но се разкрива пред ония, за които е наслада да разгръщат, шарките от звуци и слова“.

В това със сигурност се криеше някакъв по-загадъчен и могъщ смисъл и той със сигурност не го разбираше. Опита се да си представи нещо загърнато в думи, ала успя да се добере единствено до образа на черните низове от букви по книгата, измъкнати от страницата и увидели се около нещо неопределено, задушавайки го в кълбото си.

Продължи да чете:

„Онзи, що е зеленоок, знае къде се крие тайната, че очите му пронизват всяко сумрачно място; ала щом открие тайната, той мигом я заравя отново. Но е казано, че със заравянето тайната се е променила, а това, което е било скрито, оттам насетне тръгва по земята в очакване поне един да го познае и да му предложи убежище“.

Това пък му прозвуча съвсем безсмислено. Щом е знаел къде са тайните, защо ще иска да ги скрива? И кои впрочем бяха тези седем чародеи?

Книгата продължаваше:

„Онзи, що е чернокос, се смее на тайните, че за него удоволствието е в търсенето, а не в откриването — а начините, по които търси, са плод на случайно хрумване, а не на замисъл. Някои твърдят, че така той открива не по-малко от който и да било друг“.

Виж, в това като че ли имаше някакъв смисъл. Савн можеше да си представи, че може би е по-забавно да търсиш нещо, отколкото самото му откриване. Замисли се дали самият той търси нещо и дали съществува нещо, което *трябва* да търси. Тайната за смъртта на Юзда? Но едва ли можеше да очаква, че ще я открие, щом майстор Знахар не можеше.

Продължи да чете:

„За онази, която наричат Милостивата, казват, че показва подредбата и съотнасянето на всички неща и че по този начин могат да бъдат открити всички скрити неща. За нея всяка подробност е указател и когато всяко нещо се постави на мястото му, контурите на тайната ще се разкрият пред очите на всеки, който иска да я види“.

Какво пък, това със сигурност бе възможно. Но какво можеше да направи човек, когато не знае нищо? На страницата имаше още един пасаж:

„Майсторът на хармонията продължава да търси Пътя на чародеите, защото за него това е най-голямата от всички Тайни. И в това свое търсене той оставя след себе си Истини за всички, които ще дойдат след него, и не вижда в това никакво чудо, че което е явно за едного, е Тайна за другото. Често е възхваляван за това, ала за него то е безсмислено, понеже кой сред Човеците би се възраждал да открие Истина, за която никога не е мислил, че е скрита?“

Савн се намръщи. В това също като че ли имаше известен смисъл. Все едно че можеш да видиш нещо, и то нещо, което друг сигурно не би могъл да види, но за теб виждането му не е нещо вълнуващо, тъй като винаги е било пред очите ти.

И се замисли дали около него сега няма неща, които *той самият* не би могъл да види. Разсъждаваше над това, когато майстор Знахар се върна и каза:

— Какво четеш?

Савн му показва книгата и майсторът изсумтя:

— В нея няма нищо, което да ти трябва. Поне засега. Защо не си вървиш вкъщи?

Не беше нужно да го подканят. Върна книгата на рафта, сбогува се и изхвърча навън, преди майсторът да си е променил решението.

Затича се към къщата на Тем. Очакваше, че ще види Влад облегнат на стената навън или пък вътре в гостилницата, но източняка го нямаше никакъв. Докато стоеше и се чудеше дали да събере кураж и да попита Тем в коя стая е отседнал Влад, влезе сестра му с две свои приятелки и незнайно защо това го накара да се откаже от намерението си.

Тя веднага отиде при него и го придърпа в един ъгъл.

— Кажи ми какво стана снощи?

— Какво имаш предвид?

— Съвсем изчезна. Ма и Та щяха да полудеят. Накрая си легнах, а когато се събудих тази сутрин и ги попитах дали си се върнал, те ме изгледаха, сякаш не разбираха за какво говоря, и казаха, че вече си станал и излязъл.

— Ами, излязъл бях.

— Не говоря за това, тъпчо.

— Не ме наричай „тъпчо“.

— Къде беше?

— Проучвах пещерите.

— През нощта?

— Ами да. Защо не?

— Но защо закъсня толкова?

— Загубих представа за времето.

Тя го изгледа намръщено, явно недоволна от отговора, но и без да знае как да разбере повече.

— Добре, но не ти ли се струва, че Ма и Та се държат малко странно? Първо бяха толкова притеснени за теб, а после...

— О, нали ги знаеш. Притеснят се, после им мине. Виж, искаш ли да поговорим по-късно? Сега трябва да вървя.

— Къде ще ходиш? Савн, спри. Не смей да ми бягаш така. Савн...

Гласът ѝ го догони през вратата, но той не ѝ обърна внимание. Единственото място, където можеше да му хрумне, че ще намери Влад, беше пак при пещерите, затова веднага забърза натам. Първата миля мина по пътя за имението, а после отцепи през сипея. И тъкмо когато се канеше да тръгне надолу, зърна най-високо на скалите сивата фигура. Затича се към нея и тъкмо когато почти се увери, че е Влад, източникът се обърна към него и му махна с ръка, сякаш през цялото време го беше виждал.

Щом стигна до него, не каза нищо, а само се спря да си поеме дъх. Влад стоеше и се взираше към речните вирове, далече под тях и осеяни с хора, дошли да се окъпят, да се изперат или просто на приказка. Савн се опита да види цялата сцена с очите на човек, виждащ я за първи път: бързото речно течение отдясно, резкия завой покрай Черни скали, разпенената до бяло вода в тясното корито, после как изведнъж се уширява във вировете и плитчините, жълто-кафява, после как отново постепенно се стеснява, пресичайки равнините и започва да възвива на юг, към морето, на невообразимо много стотици мили отгук.

— Красиво е, нали? — промълви той.

— Красиво ли? — отвърна Влад, без да извърща глава.

— Ти не мислиш ли така?

— Може би. Природата обикновено не ме вълнува особено. Впечатлява ме това, което човекът прави от своя свят, а не какво ни е дадено поначало.

— О. — Савн помисли. — Аз май съм противоположният случай.

— Да.

— Това има ли значение?

Влад го погледна и очите му за миг блеснаха весело. После отново се загледа към реката.

— И да, и не — каза той. — Преди две години срещнах една философка. Каза ми, че такива като мен градят, докато такива като теб се радват на живота.

— А няма ли такива, които правят и двете?

— Да. Според тази дама те стават творци.

— Ти радваш ли се на живота?

— Аз ли? Да, но аз съм си с късмет по рождение.

— О. — Савн си спомни за онова, което източникът му беше казал предната нощ. — Сигурно си, щом си още жив, макар че искат да те убият.

— О, не. Това не е късмет. Жив съм, защото съм достатъчно добър, за да оцелявам.

— Какво имаш предвид тогава?

— Късметът ми е, че при моя живот, при тези хора, които искат да ме убият, все пак мога да се радвам на живота. Не всеки го може и смятам, че ако не го можеш, просто нищо не може да се направи.

— Аз пък никога не съм срещал философ.

— Дано срещнеш някой ден. Винаги си струва да поговориш с тях.

— Според Та такива неща са губене на време.

— Твоят Та, съжалявам, че трябва да го кажа, греши.

— Защо?

— Защото всяко нещо си струва да се изследва, а ако не изследваш собствения си възглед за живота, му оставаш роб и неволно започваш да правиш неща, които... Все едно.

— Мисля, че разбирам.

— Нима? Това е добре. — И след малко добави, сякаш на себе си: — Много неща научих от тази дама. Жалко, че трябваше да я убия.

Савн го изгледа, но източникът като че ли беше напълно сериозен. Продължиха да гледат мълчаливо към речните вирове.

5.

*Няма да взема и жреца блажен,
няма да взема и жреца блажен,
че той ще е верен, но не и на мен.
Хай-дий хай-дий хо-ла!*

Хей-хон напред...

Бяха достатъчно близо и Савн можеше да отличи някои от хората долу, не толкова по чертите, колкото по дрехите и жестовете им. Мяркаха се неколцина, чиито имена знаеше, но не познаваше никого от тях добре и за първи път се зачуди защо е така. Мала чука беше по-близо до Голям чукар, отколкото до Бял камък или Ичгонема, но по тези места той беше ходил, докато беше обикалял из околностите, както и по работа с майстор Знахар, и познаваше някои хора в тези села; но тези долу от Голям чукар му бяха непознати, въпреки че различаваше между тях хора, с които е говорил.

Ма и Та много рядко споменаваха за тях, освен случайните подмятания на Та, че е мръсно да се къпеш на същото място, където си переш дрехите. И все пак, когато някой от тия долу посетеше майстор Знахаря, изглеждаха съвсем свестни хора и Савн не виждаше никаква разлика.

Но странно, че досега не беше се замислял за това. Влад ги гледаше с някак скована съсредоточеност, която напомни на Савн за нещо видно — но не го помнеше добре. И щом направи сравнението, го обзе смътен страх.

— Влад — най-сетне отрони той.

— Да?

— Онези хора са... Ох, няма значение.

— Какви са?

Савн се поколеба дали да не му каже какво си беше мислил току-що за тях, но сякаш не можеше да намери подходящите думи, затова само сви рамене и замълча.

— И те ли са васали на барон Мала чука? — попита Влад.

— Да. Той е баронът и на Голям чукар.

Влад кимна.

— Друго какво?

— Не знам. Знам обаче, че друг е господар на Бял камък. Господар на дзури. Чуваме разни истории за него.

— Така ли? Какви?

— Не са много приятни. Трябва да работиш на нивите му по два дни всяка неделя, дори и в лоши години, когато трябва да се трудиш денем и нощем, за да се изхраниш, и дори ако умираш от глад, а понякога прави неща, които, ами всъщност не знам много, щото казват, че съм много малък, за да ги знам, но са много страшни. Бирниците му могат да те пребият, когато си щат, и нищо не можеш да направиш. А войниците му ще те убият, ако им се изпречиш на пътя, и когато Витията се опита да се оплаче на Империята, праща да го убият, ей такива работи.

— Такива неща не стават ли тук?

— Е, бирниците са много зли понякога, но не е чак толкова лошо. Тук сме си добре.

— Предполагам.

Замълчаха отново. Влад продължаваше да се взира надолу към вировете. По едно време Савн промълви:

— Влад, щом природата не ти харесва, какво ти харесва да правиш?

— Да наблюдавам хората.

— Те са странни — каза Савн.

— Това вече ми го каза. Но не ми каза с какво са странни.

Савн отвори уста и я затвори. Не му се щеше да сподели какво приказват Ма и Та за тях, защото го беше страх Влад да не си помисли, че е глуповат.

— Говорят смешно.

Влад го погледна.

— Смешно ли? Как?

— Ами, тук е живяло едно сериолско племе. Махнали са се едва преди петстотин години, а дотогава са живели до хората от Голям чукар и са си говорили с тях през цялото време, тъй че...

— И хората от Голям чукар използват сериолски думи, така ли?

— Не и когато говорят с нас. Но, как да ти кажа, подреждат си думите някак по-различно от нас.

— А вие разбирате ли ги?

— О, да. Но звучи странно.

— Хм.

— А ти защо ги гледаш така?

— Не знам. Просто правя нещо, което трябва да направя.

— Защо винаги говориш така?

Влад му хвърли един бърз поглед, непонятен за него, и промълви:

— Защото съм живял в компанията на философи и на атира.

— О.

— И защото си имам тайни.

— О.

Странно чувство го облада, сякаш двамата с Влад се доближаваха до някакво взаимно разбиране... струваше му се, че ако зададе някакъв въпрос на източняка, може би вече ще получи отговор. Само дете не можеше да реши за кое точно от многото неща, които се въртяха в главата му, да го попита. Накрая каза:

— Наистина ли си живял дълго сред благородници атира?

— Не съвсем. Но познавах един Господар на ястреби, който много прилича на тях. И един свирач на барабан, между другото.

— И тях ли ги уби?

Влад отметна глава и се изсмя късо.

— Не. Макар че им се размина съвсем за малко.

— Защо са приличали на атира?

— А ти какво знаеш за този дом?

— Ами, Негова милост е от тях.

— Да. Точно това ми дойде наум. Виждаш ли, въпросът е във философското и практичното; в мистичното и ежедневно.

— Не разбирам.

— Знаем — отвърна Влад, без да откъсва очи от вировете.

— Би ли ми обяснил?

— Не знам дали ще мога — каза Влад. Погледна го и отново впери очи надолу. — Мнозина изпитват презрение към интелектуалния процес. Но онези, които не се боят от него, понякога откриват, че колкото повече се отдалечаваш от обикновения, от ежедневиия свят, толкова повече разбиране за него можеш да придобиеш; а колкото повече разбираш света, толкова повече можеш да действаш, вместо да се оставиш да бъдеш обект на въздействие. В това — добави той след леко колебание — всъщност се изразява вещерството.

— Но ти каза преди, че човек трябва да е съпричастен с нещата, а сега твърдиш, че трябва да стоиш встрани от тях.

— Тук ме хвана — усмихна се Влад.

Савн го изчака да продължи. След малко Влад приседна на ръба на скалата.

— Не да стоиш настрана от действията — рече той. — Искам да кажа, да не се боиш да оформяш общи заключения, да се опитваш да откриваш законите, които диктуват събитията на историята, и да...

— Не разбирам.

Влад въздъхна.

— Би трябвало да се опиташ да не ме караш да се връщам все отначало.

— Но за атира...

— Да. Има два типа атира, Някои от тях са мистици, които се опитват да изследват същността на света, като се вглеждат в себе си, а други са изследователи, които гледат на света като на задача, която трябва да бъде решена, и по този начин свеждат хората или до незначителни, разсейващи ги подробности, или гледат на тях като на късчета от мозайката и се отнасят с тях по съответния начин.

Савн се замисли над това и каза:

— Изследователите ми се струват опасни.

— Така е. Но не са толкова опасни, колкото мистиците.

— Защо?

— Защото изследователите поне вярват, че другите са реалност, макар и маловажна. За един мистик това, което обитава вътре в него, е единствената реалност.

— Разбирам.

— Барон Мала чука е мистик.

— О!

Влад изведнъж се надигна и за миг Савн се уплаши, че ще вземе да се хвърли в пропастта. Но той само вдиша дълбоко и каза:

— Той е от най-лошия вид мистици. Способен е да гледа на хората като на... — Гласът му заглъхна. Погледна Савн и извърна очи. За миг на Савн му се стори, че долавя в думите и погледа на източняка такава ярост, че пред нея гневът на един селски Вития щеше да прилича на детска сръдня.

За да го поразсее, Савн каза:

— А ти какъв си?

Изглежда, подейства, защото Влад се изсмя късо.

— Имаш предвид дали съм мистик, или изследовател? Вече от няколко години търся отговора на този въпрос. Не съм го намерил, но знам, че другите хора са реалност, а това все пак говори нещо.

— Сигурно.

— А преди време не знаех това.

Савн не знаеше как да реагира на думите му и си замълча. След малко Влад добави:

— А и слушам философи.

— Когато не ги убиваш.

Този път източникът се засмя искрено.

— Дори и тогава ги слушам.

— Разбирам — каза Савн.

Влад го погледна съсредоточено.

— Да. Мисля, че разбираш.

— Сякаш те изненадва.

— Прощавай — каза Влад. — Ти си... не знам... сякаш по-образован, отколкото биха си помислили повечето хора от големия град.

— Ами... учих си писмото и четмото, история и всичко останало, защото напълних ведрото още на двацет, и те...

— Напълнил си ведрото ли?

— В града не се ли казва така?

— Не знам. Във всеки случай не съм го чувал.

— Ами... то аз почти не помня кога беше. В смисъл, много млад бях тогава. Но ти дават едно ведро и...

— Кой са „те“?

— Ма, Та, Витията и Благия.

— Разбирам. Продължавай.

— Дават ти едно ведро и ти казват да влезеш в гората, а когато се върнеш, поглеждат какво има във ведрото и решават дали да те дадат за чирак някъде.

— А ти с какво напълни своето?

— Не-не, това е само израз, означаващ, че са казали „да“. В смисъл, ако се върнеш с вода, тогава Благия ще се опита да те направи жрец, пък ако се върнеш с пръчки, ами не знам как точно да го кажа, ама решават, а аз като се върнах, решиха да ме дадат за чирак при майстор Знахар.

— И с какво се върна?

— С едно ранено крадливче.

— Аха, това май обяснява нещата. Все пак, чудя се дали не е въпрос и на шанс.

— В смисъл?

— Ами, колко ли пъти едно дете ще вземе първото нещо, което му попадне, и накрая ще стане кърпач на обувки, макар да е бил по-добър за тъкач?

— Това не става — обясни Савн.

Влад го изгледа.

— Така ли?

— Не става — повтори Савн, леко подразнен.

— А ти откъде знаеш?

— Защото... просто не става.

— Защото така са ти казали?

Савн усети, че се изчервява, макар да не разбра защо.

— Не става, щото точно затова е изпитанието.

Влад продължаваше да го гледа съсредоточено.

— Винаги ли приемаш всичко, което ти се казва, без да го подлагаш на съмнение?

— Въпросът ти е груб — отвърна Савн, без да се замисли.

Влад изглеждаше стъписан.

— Прав си. Извинявай.

— Някои неща — поясни Савн — просто ги знаеш.

Влад се намръщи и се отдръпна на крачка от пропастта. Стисна ръце зад гърба си и килна леко глава.

— Сигурен ли си? Савн, когато „просто знаеш“ нещо, това означава, че то е набито в главата ти по такъв начин, че се държиш все едно, че е вярно, дори когато разбереш, че не е. — Коленичи и го погледна право в очите. — Съвсем не е задължително тази идея да е добра.

— Не те разбирам.

— Например ти си толкова убеден, че барон Мала чука е непобедим и съвършен, че би си стоял така, оставяйки се да те убие, вместо да вдигнеш пръст, за да се защитиш.

— Това е друго.

— Нима?

— Ти просто подменяш темата. Има неща, които знаеш дълбоко в себе си. Знаеш, че са верни, просто защото трябва да бъдат верни.

— А наистина ли трябва?

— Ами да. Ти например как знаеш, че наистина сме тук? Просто го знаеш.

— Познавам някои философи, които не биха се съгласили с теб — отвърна Влад.

— Онези, които си убил ли?

Влад се изсмя.

— Добре казано. — Стана, отново се приближи до ръба на канарата и погледна напред. Савн се зачуди какво ли иска да види. — Но понякога — продължи източникът, — когато дойде моментът да направиш нещо, е много важно дали знаеш защо го правиш.

— Какво искаш да кажеш?

Влад се намръщи — изглежда, че това беше обичайната му физиономия, когато се опитваше да измисли как да изрази нещо.

— Понякога можеш да се ядосаш толкова, че да нараниш някого, или толкова да се изплашиш, че да побегнеш, но всъщност не знаеш защо. Понякога разбираш, че трябва да направиш нещо, но то е само в главата ти. Не го чувстваш, затова ти е трудно да го направиш.

Савн кимна.

— Знам за какво говориш. Също както когато закъснея и Манер ме попита какво съм правил, а аз знам, че трябва да й кажа, но не го правя.

— Точно така. Не винаги е лесно да направиш това, което е в ума ти, вместо това, което ти е в сърцето. А и не винаги е правилно. Цялата

хитрина в знаенето какво да направиш е в това да разбереш кога трябва да се накараш да послушаш ума си и кога е добре да следваш чувствата си.

— А ти как го правиш?

Влад поклати глава.

— Самият аз се опитвам да го разбера през последните няколко години и още не съм успял. Но мога да ти кажа, че се получава най-добре, когато разбираш защо изпитваш нещо, а за да го постигнеш, понякога се налага да вземеш нещо, които знаеш, и да ги подложиш на съмнение. Това е едно от добрите неща, които правят атира и философите.

— Разбирам накъде клониш — каза бавно Савн.

Влад го изгледа.

— Така ли? И тогава?

— Някои неща просто ги знаеш.

Влад като че ли се наклони да каже нещо, но явно реши да изостави темата. Замълчаха и той отново се загледа надолу. След малко попита:

— Коя е онази дама със зелената шапка там, дето се спира и говори с всички?

— Не ѝ знам името, но е жрицата им.

— На?

— В какъв смисъл „на“? А, разбирам. На Пъстървата.

— Хм. Няма полза.

— От какво няма полза?

— Все едно. И вие ли почитате Пъстървата?

— Да я почитаме?

— В смисъл, на кого се молите?

— Да се молим?

— Кой ви е богът?

— Благия май е в добри отношения с Наро, Спящата господарка, тъй че обикновено измолва от нея разни неща.

Влад кимна и отново посочи надолу.

— А онзи там, дето слиза към водата?

— Не му помня името. Прави сапун и го продава.

— Къде го продава?

— Ами там, край реката. Мисля, че повечето си го правят сами, като нас, тъй че не изкарва много, освен от тия, дето са дошли да перат и не са си взели достатъчно.

— Другаде не продава ли?

— Не, доколкото знам. Защо?

— Няма значение.

— Ние не перем на реката. Имаме си кладенци.

— Перете в кладенците?

— Не-не, вадим вода и...

— Пошегувах се.

— А, разбрах. Ходим понякога да плуваме на реката, но по-нагоре от тях. В Горна Кафява глина не може да се плува — студено е и течението е бързо.

— А онзи, дето обикаля из храстите там?

— Онзи ли? Това е Фърд. Веднъж дойде при майстор Знахар с ужасен обрив на ръката и той го натри с розови листа и му мина веднага.

— С какво се занимава?

— Продава плодове.

— Плодове? Имате плодове тук?

— Фърд ги носи от горното течение. Тук нямаме много плодове.

Скъпо е. Гледаме малко манго, ти'ик, портокали и...

— Тем не ги ли продава?

— Не може да си го позволи. Фърд е единственият.

— Ще трябва да се запозная с него.

— Идва при реката почти всеки ден. Можем да слезем, ако искаш.

— Не сега. Къде още продава тези плодове?

— Само тук. И в имението, мисля.

— Наистина? Служи на Мала чука?

— Не, само на слугите на Негова милост.

— Интересно.

— Тъй ли? Отначало правеше само това — донесе плодове и зеленчуци и ги продаде за храна на слугите на Негова милост, но после разбра, че ако тръгне покрай реката, всеки иска да си купи нещо, тъй че сега, мисля, по брега има повече купувачи, отколкото при слугите, макар че не знам дали е толкова важно...

— Фърд се казва, викаш?

— Да.

— Хм, добре.

Влад погледа още малко, промърмори нещо и се отдръпна от скалата.

— Пак при пещерите ли ще идем? — попита Савн.

— Не, мисля да се върна при Тем за чаша вино.

— О.

На връщане през сипея на Савн му се стори, че чувството е отминало — че онова, което сякаш се беше отворило у странния мъж, който крачеше до него, се е затворило отново. „Е — каза си той. — Вече е малко късно, но какво ли трябваше да го попитам?“

Щом стигнаха билото и хванаха отново пътя, той каза:

— А... Влад?

— Да?

— Ти снощи, въ, направи ли нещо на Ма и Та?

Влад се намръщи.

— Да съм им направил нещо ли? Искаш да кажеш, дали не съм им направил някаква магия? Какво те кара да мислиш така? Да не би да се държат странно?

— Не, просто не разбирам защо не са ядосани, че се прибрах толкова късно.

— Просто поех отговорността. Нищо повече.

— Разбирам. — Савн не беше убеден, но пък и му беше много трудно да повярва, че източникът може наистина да им е направил магия. Но не искаше да остави въпроса висящ, затова попита: — Твоите родители как изглеждат?

— Те са мъртви — отвърна Влад.

— О. Съжалявам. — Помисли за миг какво ли щеше да е без Ма и Та, после реши, че не е добре да се задълбочава в такива мисли. — Те ли са те учили?

— Не, дядо ми го направи.

— И той ли...

— Не, той още си е жив. Или във всеки случай беше жив допреди няколко години. Стар е, но вещерите, като магьосниците, обикновено живеят дълго.

Стигнаха до уширението на пътя, където колите и фургоните обикновено обръщаха, малко на запад, преди пътят да започне да лъкатуши през селото. Гората продължаваше да се издига от двете им страни.

— Днес ще ми покажеш ли още малко вещерство? — попита Савн.

Влад сякаш сви рамене, без да помръднат.

— Какво би искал да научиш?

— Ами всъщност... не знам. Бих искал да науча нещо интересно.

— Това е един от възможните подходи.

Поеха отново по пътя, подминаха мястото, където Савн за първи път се беше срещнал с Влад, и се заизкачваха по полегатия склон, водещ към последния хълм преди селото.

— Какво искаш да кажеш? — попита Савн.

— Към изкуството на вещерството може да се подходи от няколко страни. Едната е ученето на интересни неща, другата е търсенето на знание, а третата е да се търси разбиране, или мъдрост, ако щеш, въпреки че не е съвсем едно и също...

— За това ми говореше преди, нали? Имам предвид, за вещерството и разбирането.

— Да.

— Но знанието и разбирането не са ли едно и също?

— Не.

Савн изчака източникът да обясни, но той замълча. Вместо това малко по-късно добави:

— А има и още един подход: търсенето на сила.

— Ти по кой тръгна?

— Като теб. Искях да науча интересни неща. Налагаше ми се, един вид.

— Защо?

— Дълга история.

— О. Ами аз?

— Сам трябва да решиш коя посока да хванеш.

— Вече знам.

— Така ли? Кажи.

— Вече казах. Искам да правя интересни неща.

— Хм.

— Като теб.

— И защо?

— За да впечатлявам момичетата.

Влад спря, изгледа го замислено и Савн имаше чувството, че източникът сякаш го вижда за първи път. След малко на устата му се изписа лека усмивка и той промълви:

— Какво пък, защо не? Дай тогава да се отбием от пътя.

Горите и джунглите някак винаги се оказват подходящи за такова нещо.

— Място със сила няма ли да търсим?

Влад се изсмя.

— Не ни е нужно... на този етап.

— Добре. Предполагам, че все ще разбере някога.

— Да, сигурно ще разбереш някой ден. Но засега това няма защо да ни безпокои.

— Тук ли?

— Не, малко по-навътре, мисля. Не искам да ни разсейват шумове от коне и коли.

Савн тръгна след него през гъстите дървета, покрай ниските храсти и под надвисналите клони. Най-сетне Влад като че ли намери каквото търсеше, промърмори нещо, седна до широкия дънер на един стар салкъм и каза:

— Сега се настани удобно.

— Удобно ми е — отвърна Савн, след като седна и той. Но бързо разбра, че не е така, и се намести по-добре. Започна да изпитва лека възбуда, но отърси рамене и зачака, мъчейки се да си спомни онова състояние на отпуснатост, до което бе стигнал предната вечер. Влад го гледаше съсредоточено, с много лека усмивка под черните косми, порасли над устата му.

— Какво има? — попита Савн.

— Нищо, нищо. Какво знаеш за психичното общуване?

— Ами... знам, че някои хора могат да го правят, донякъде. И знам, че магьосниците го могат.

— Опитвал ли си се някога?

— Аз?! Не.

— Защо не?

— Ами, въъ, нямам никакво основание да мисля, че мога.

— Всеки го може. Трябва само да ти се покаже как става.

— Искаш да кажеш, да чета хорските умове?

— Не точно това. По-скоро е все едно да говориш, без да издаваш звук. Възможно е да се четат мисли, но това е много, много по-трудно, а и дори да го постигнеш, могат да те хванат. — Влад замълча и сякаш си спомни нещо, ако можеше да се съди по отнесения му поглед и усмивката му. — Много хора се дразнят, когато проникнеш в мислите им.

— Мога да си го представя — каза Савн.

Влад кимна, после хвана верижката, която висеше на шията му, поколеба се, облиза устни и я смъкна. В края ѝ имаше проста метална рамка, стягаща някакво черно камъче.

— Какво е това?

— Не питай — прекъсна го Влад. В същото време над главите им се чу плясък, като от големи разбудени птици. Савн се стресна и скочи, но Влад поклати глава, сякаш да му каже, че няма от какво да се безпокои.

— Помниш ли как се отпуснахме миналия път? Е, ще трябва да го направим отново, но този път преживяването ще е съвсем различно.

— В какъв смисъл?

— Ще видиш. В един момент ще загубиш ориентация, но няма от какво да се безпокоиш.

— Добре.

Той отново притвори очи и се остави гласът на Влад да го поведе, през всеки мускул на тялото му, остави се напрежението да го напусне, остави се да се понесе надолу и все по-надолу, в земята под него, докато не изпита познатото вече усещане как плува в някаква пустота, все едно че е престанал да бъде част от собственото си тяло — все едно че стоеше някак встрани от него, далечен и безучастен. А след това гласът на Влад каза:

— Сега усещаш силна топлина и светлина — все едно че си само едно въздушно мехурче и можеш да отидеш навсякъде. Да. Мисли за себе си като за въздушно мехурче, което се движи накъдето пожелаеш. Не те обкръжава нищо, ти си празен. Почувствай, че можеш да се движиш накъдето пожелаеш. Ти си отпуснат. Ти си отпуснат и уверен.

„Да — съгласи се наум Савн. — Точно така се чувствам. Искам да бъде така и е така. Невероятно!“

— Сега — каза Влад — си представи себе си, като празен мехур. Носиш се надолу през земята, надолу и надолу през пластове камъни, смесваш се със земята, с всеки неин пласт, навлизаш все по-дълбоко и заспиваш, все по-дълбоко.

„Да, ще си го представя; ще го направя“, помисли си той и сякаш тялото му остана някъде много далече.

— А сега, много бавно, отвори очи и ме погледни, но не ставай. Погледни ме и си представи, че съм там с теб — двамата сме заедно, две въздушни мехурчета под земята. С очите на своето тяло ме виждаш как държа парче плат. Сега си представи вятър, той те понася и ти се отъркваш в плата. Ето, виждаш ли как пърха? Докосни плата отново, още веднъж. Не натискай; пожелай го да стане. Усещаш ли тъканта на плата, гладка, леко студена, вътъка, различим под пръстите на ума ти? Още веднъж, лек натиск. Да, това беше ти, ти го почувства.

— Сега ние, две въздушни мехурчета, ще се допрем — продължи Влад. — Чуваш ли вече думите ми, сякаш са отекнали, веднъж изречени на глас, веднъж прошепнати тихо? Едната се понася малко пред другата, сякаш усещаш времето, нужно, за да мине звукът през ушите ти, защото сега ти усещаш това време, но решаваш да го отречеш, тъй че тези звуци, изречени на глас и еднакви, се сливат; те са силни, усилват се взаимно. *А сега чуваш само шепота и без да издаваш звук, ти ми зашепваш в отговор собствените си мисли — оформяш думи и ми ги даваш, все едно че поставяш перце в дланта ми, но устата и езикът ти не се движат. Кажете ми, по този начин, че ме чуваш.*

„Чувам те“ — отвърна Савн с благоговение, но с някакво далечно и смътно благоговение, противоположност на съня, сякаш бе нещо естествено и съвсем обикновено, но знаеше, някъде в ума си, че ще е невероятно, щом се събуди.

„И аз те чувам — каза му Влад. — Ще запомниш това усещане, как се допират умовете ни, и винаги ще можеш да се отзовеш“.

„Да — каза Савн. — Ще го запомня“.

— Сега започваш да се вдигаш обратно нагоре през земята, и с всеки пласт започваш да се пробуждаш. Връщаш се, все по-близо и по-близо; отново усещаш крайниците си, отново ги познаваш като част от самия теб, и чуваш истинския ми глас в истинските си уши и с

този звук, ти си буден, и помниш всичко, което се случи, ти си отпочинал, буден и уверен.

Савн примига и му се доця да отвори очи, въпреки че си бяха отворени. После каза:

— Чувствам се... странно. Колко време мина?

— Около половин час.

— Половин час? — Замълча, докато се увери, че е така, и попита: — Наистина ли преместих онова парче плат?

— Премести го — каза Влад.

Савн поклати глава, но не намери думи.

— Как се чувстваш? — попита го Влад.

— Чудесно. Малко съм уморен май.

— Ще мине. Тази нощ може да имаш трудности със заспиването.

Ще ти препоръчам много физическо натоварване.

— Добре. Ще бягам чак до вкъщи.

— Добра идея.

Двамата станаха. Влад си взе талисмана и си го окачи на шията. Тръгнаха бавно към пътя и отново поеха към селото. Савн не можеше да измисли какво да каже, пък и беше изпаднал в такова удивление и почуда, че не се и помъчи много. Поклати глава. Сега сякаш усещаше по-ясно полъха на вятъра на гърлото си, резките очертания на дърветата на фона на предвечерния здрач и песента на птиците наоколо. Винаги ги беше имало, но защо бе предпочитал да не ги чува и защо ги чуваше едва сега?

За тези неща си мислеше, когато се усети, че вече вървят през селото и че всъщност са стигнали до къщата на Тем. Спряха и той каза:

— Кога ще се видим пак?

— Не знам, приятелю. Може би утре?

— Добре.

И наистина бяга чак до вкъщи — вдишваше с наслада хладния въздух, заслушан в бързите си стъпки по уличната пръст, под смрачаващото се небе и срещу вече захладняващия, щипещ лицето му вятър.

Успя да се прибере навреме за вечеря и не даде повод на Ма и Та да го разпитват. Полий както обикновено бърбореше, без да спира, и Савн, макар почти да не я слушаше, долови няколко намека, насочени към него. За щастие, Ма и Та не ги подхванаха.

Същата нощ Савн заспа веднага и докато спеше, сънуваше, че стои на улицата пред къщата на Тем, а Лоува стоеше сред някаква безлика тълпа и го гледаше с възхита как кара земята да се разтваря и затваря и как прави огнено кълбо от въздуха. Когато се събуди, си спомни съня и каза на глас:

— Странно. Досега не бях си и помислял, че ми харесва.

Сега какво?

Тя се спусна надолу към постройката, в която беше отседнал Даващия. Знаеше, че съешникът ѝ вече е там. И още докато цепеше въздуха, за да кацне на покрива, и посягаше с ноктите на краката си, за да се хване за мекото дърво, той се понесе във въздуха и прелетя точно пред нея.

Тя се изкиска и пое след него.

Мек? Съешникът ѝ мислеше за някой мек. Но как да го отличи между всички?

Помъчи се да разбере за кого я пита съешникът ѝ. Разбираше нещо от плодове, както и от миризмите на плодове, но когато се опита да разбере какъв точно е плодът, съешникът ѝ се ядоса.

Най-сетне разбра какво иска той и си помисли, щом трябва, така да бъде. Добре поне, че беше летящо същество.

Вече нагоре, навън, по теченията, изтласкваш ги под себе си, през мътната пелена, без да дишаш. После — още по-нависоко и нависоко и само заради чистото удоволствие се гмуркаш, пропадаш като камък покрай отвесната скала и се плъзгаш.

Нещо подобно на смях се изтръгна от мислите ѝ и отекна от съешника ѝ.

Той намери оня, когото трябваше да следят, и тя пое по дирята, която ѝ посочи. Да, това трябваше да е. Така да бъде. Чакаше ги дълга и скучна нощ.

Дано поне да успееш да остане будна.

6.

*Няма да взема чародея кълнящ,
няма да взема чародея кълнящ,
сняг му поискаш, той хала ти праща.
Хай-дий хай-дий хо-ла!*

Хей-хон напред...

След като закуси, Савн излезе навън. Огледа стърнището, покриващо почти цялото поле. Гледката се прекъсваше само от купищата пълни чували и стопанските пристройки на къщата. Почвата изглеждаше буцеста, корава и някак като че ли по-кафява, отколкото беше през пролетта, макар да му бяха казвали, че това е само от въображението му.

Сякаш едва вчера беше застанал пак тук и бе видял цветенцата, осяяли всичко наоколо, повечето сини, и тук-там — розови и бели петънца. Но сега всичко приличаше на пустиня, освен тясната дълга ивица покрай пътя, с гъстия лен, израснал до кръста му. Там двамата със сестра му щяха да работят днес. Ма и Та вече бяха привършили с шетнята вкъщи и жънеха от запад, а Полий държеше малкия сърп и го чакаше.

Денят беше свеж и прохладен, а въздухът — сух и чист. Щеше да е хубав ден за работа. Той най-много мразеше ранната част на жътвата, защото в жегата всичко изглеждаше дважд по-трудно. При дъжд беше почти толкова зле, но днес май нямаше да вали, не се мяркаха и сиви петна по оранжево-червената небесна пелена, тъй че може би щяха да извадят повече късмет с времето.

Взе от навеса два дълги платнени чувала, изтръска ги и ги обърна, след което кимна на сестра си.

— Почти сме свършили — каза тя.

— Знам. Днес, или най-много до утре.

Полий, с ръце на кръста, стиснала малкия сърп в едната, разкърши снага, сякаш за да отпусне вече уморените си мускули. Савн разтри раменете си и си надяна ръкавиците от лиорнска кожа. До половин час дланите му щяха да са се сторешили и изпотили, но както знаеше много добре, най-лошото щяха да са мазолите.

— Е, да почваме. — И тръгна към последната нива.

Савн събираше ожънатите стръкове в чувалите, а сестра му вървеше напред със сърпа. Влязоха лесно в ритъм, а това беше важно. Иначе щеше да трябва Савн да събира ожънатото от земята, от което гърбът скоро щеше да го заболи, а и ставаше два пъти по-бавно. Но вече бяха свикнали един с друг, тъй че Полий замахваше за всеки пореден откос, стръковете падаха в облечените с ръкавици ръце на Савн и той правеше половин крачка назад, за да избегне задния замах. Не му се налагаше да гледа нито ръцете си, нито стръковете — само сестра си, за да може, ако по някаква причина ритъмът се промени, да избегне острия резец. Много добре знаеше какво ще го сполети, ако отклони погледа си в неподходящ момент — беше помагал три пъти на майстор Знахар в закърпването на посекили се жътвари.

Работата беше скучна и изнурителна, но и лесна, и носеща удовлетворение, след като влязоха в ритъм, и той чуваше непрестанното *шшшък, шшшък* от другия край, където жънеха Ма и Та. Скоро — сигурно утре, реши той, щяха да се срещнат и това щеше да е краят на жътвата за тази година. След това Ма и Та щяха да подготвят нивите за зимата, а на следващата година всичко щеше да започне отначало, както и по-следващата, и другата след нея, докато самият Савн не започнеше да печели пари като знахар, било в Мала чука или някъде другаде. После щяха да се проточат още години, преди да може да си позволи да праща достатъчно пари, за да се откупи за работата, която не върши, но после Ма и Та щяха да могат да наемат някого, а след това щеше да може да спестява, докато не събере достатъчно пари, за да може да пътува, и тогава...

„Всъщност кога реших, че искам да пътувам?“ — запита се той.

Всъщност изобщо не беше сигурен, че го иска, но помнеше кога за първи път си го помисли — беше, докато стоеше пред къщата и

нощта му шепнеше за далечни места. И си спомни какво бе попитал Влад, онзи въпрос, който сякаш много впечатли източняка: към нещо ли бягаш, или от нещо? Ако той самият заминеше, щеше ли да го направи, за да остави семейството си, или за да потърси нещо повече? Щеше ли да изостави дома си, или щеше да тръгне, за да търси приключения и щастие? Източникът ли му беше внушил всички тези мисли? Дали той по някакъв начин не беше виновен за преживяното в онази странна, удивителна нощ? „Не ме интересува какво приказват, бас държа, че не той е убил Юзда“.

Свършиха реда, подхванаха следващия и така предобедът мина. Щом наближи обяд, ритъмът им се наруши от Та, който изсвири с пръсти за знак, че Савн и Полий за днес са приключили.

На връщане към къщи Полий каза:

— Смяташ ли, че ще свършат без нас?

Савн погледна през рамо към неожънатата нива и отвърна:

— Дано само да не вали утре.

Полий кимна.

— Дано. Днес ще ходим ли в къщата на Тем?

— Разбира се.

— Щото вчера не ме почака.

— Тъй ли? Вярно. Сигурно съм си мислил за други неща.

— Например?

— Не помня. Разни неща. Все едно, днес ще отидем.

Савн се изкъпа и както беше обещал, изчака сестра си и двамата се запътиха към къщата на Тем. Докато вървяха, си говориха малко, въпреки че на Савн му се стори, че Полий на два пъти отвори уста да го попита за нещо, след което се отказа. В един момент запя „Няма да взема селяка въшлив“ и след един-два куплета Савн също се включи, като сменяше мъжа и жената. Не беше я чувал от доста време и се засмя на няколкото куплета, добавени, откакто беше на годините на сестра си. Изпя ѝ също така няколко стиха, които явно бяха забравени, и се зарадва, че ѝ харесаха.

Стигнаха къщата на Тем. Влад не се виждаше никъде, но обичайната тълпа си беше налице и Савн забеляза, че много от хората го поглеждат странно. Полий също го забеляза.

— Видя ли? — каза му тя. — Как те гледат? Чудят се защо прекарваш толкова много време с източняка.

Савн бързо се озърна, но в момента не го гледаше никой.

— Така ли?

— Да.

— Хм. — Той сви рамене. — Ами да се чудят.

— Добре де, какво все пак правиш с него?

— Уча се на някои неща.

— Например?

— Например, хм, например да хващам скъпоценни камъни във вятъра... не, исках да кажа, да хващам вода във... е, все едно. Уча някои работи.

Полий се намръщи, но не можа да измисли какво да каже, и толкова по-добре за Савн. Той си изяде набързо салатата, сбогува се със сестра си и тръгна към къщата на майстор Знахар.

По пътя му дойде наум, че остротата на сетивата, която бе изпитал предната вечер, си е отишла. Зачуди се дали ще се върне, когато навлезе по-надълбоко в странното изкуство, което бе започнал да учи.

Днес майсторът беше в по-добро настроение — сновеше из малката къща (която се беше сторила на Савн по-голяма предната година, когато започна да се учи при него) и му подхвърляше примери от историята с обяснения както от общ характер, тъй и по същество. Савн се зачуди дали е решил загадката със смъртта на Юзда, но реши, че ако е така, майсторът сам ще му каже в подходящ момент, а ако не — по-добре да не повдига въпроса.

Майстор Знахар всъщност не спомена за това през целия ден, който Савн прекара в почистване на къщата и в слушане на разказите и поученията на Знахаря — а това по-скоро му допадна, отколкото му досади, въпреки че щом Знахаря заговореше, бързо забравяше за слушателя си и думите му далеч надхвърляха знанията на Савн и възможностите му да го разбере.

„Много прилича на Влад“, помисли си той и се зачуди защо тази мисъл го притесни.

Към края на деня майсторът го накара да изреди въпросите, заключенията и подходящите церове за различните видове стомашни болки и сякаш остана доста доволен от отговорите му, въпреки че Савн пропусна жегванията в хълбоците, както и въпросите, водещи до

прилагането на доза от семена на нар за облекчаване на бъбречна криза.

Майстор Знахар стоеше срещу Савн, който бе седнал на трикракото столче с гръб към огнището; огънят, който пращеше отзад, още малко и щеше да го опърли. Майсторът най-после приключи с обяснението си и попита:

— Е, кажи сега за какво си мислеше, Савн?

— Какво?

— През целия ден нещо ти се въртеше в ума. Какво?

Савн се намръщи. Честно казано, не беше и забелязал, че мисли за нещо.

— Не знам.

— Да не би да е за приятеля ти Юзда? — настоя майсторът.

— Може би.

— Е, няма защо да се безпокоиш. Още не съм разбрал от какво е умрял, но не съм престанал да търся.

Савн си замълча.

Майстор Знахар го изгледа напрегнато, сякаш искаше да проникне в ума му.

— Какво има?

— Как разбира човек в какво да вярва? — изтърси Савн и сам се учуди на въпроса си.

Майстор Знахар опря гръб на стената.

— Сериозен въпрос. Би ли ми казал какво го предизвика?

Савн разбра, че не може да шикалкави, след като майсторът го гледаше така, но от друга страна, не беше много сигурен за отговора. Накрая каза:

— Ами, чудех се. Някои казват едно, други — друго...

— Кой казва едно и кой — друго, и за какво?

— Ами, приятелите ми смятат, че източникът има нещо общо със смъртта на Юзда, а той казва, че...

— Глупости — прекъсна го майсторът, но тонът му не беше груб.

— Твоите приятели не знаят нищо, а на източника не може да му се вярва.

— От друга страна — продължи Знахаря, — това не е отговор на въпроса ти. Единственият начин да различиш вярното е като си

отваряш добре очите и ушите, и като използваш главата си. Това е всичко.

Савн кимна, макар да остана с чувството, че не е получил отговор на въпроса си. Но пък дали майстор Знахар изобщо беше човекът, който можеше да отговори на такъв въпрос? Той знаеше как да помогне на болни хора, но за какво му беше да се чуди кое е истина и кое — не? Можеше да попита Благия, но Благия щеше само да му каже да се уповава на боговете, а пък Витията щеше да му каже да вярва на това, което му казва той.

Но пък трябваше ли той самият изобщо да мисли за тези неща? Имаше си отговор за това, но не му беше от полза. Разбра, че страшно му се иска да поговори отново с Влад, макар да се чудеше дали няма да се окаже грешка, ако се довери твърде много на източняка.

Накрая каза:

— Благодаря, майсторе. Нещо друго има ли?

— Не, не. Хайде, прибирай се у дома. И не му мисли много.

— Няма, майсторе.

Излезе навън в топлия следобед и затича към селото. Съжаляваше, че не може да се телепортира. „Щеше да е най-добре. Вместо да губя цялото това време, докато стигна от едно място до друго, щях просто да съм там“. Зачуди се дали би могъл да убеди Влад да му покаже как се прави. Сигурно не. Все едно, сигурно щеше да се окаже твърде трудно.

Стигна много бързо и почти с изненада веднага намери Влад: седнал в къщата на Тем, пиеше вино и гледаше към вратата, сякаш очакваше Савн да се появи, а усмивката, с която го посрещна, го потвърди. Вътре имаше и още трима-четирима познати, но Савн не изпита нужда да ги заговори.

Седна на масата на източняка и му каза „добър ден“, а Влад му отвърна със същото и предложи да го почерпи с чаша ейл. Савн прие. Влад махна на Тем и Савн не пропусна да забележи погледа, с който го срязва Стопанина, когато постави халбата на масата. Зачуди се дали не трябва да се ядоса, но реши, че му е все едно.

След като Тем се върна на мястото си зад тезгяха, Савн рече:

— Цял ден си мислих за нашия урок. Можеш ли да ми покажеш още нещо?

— Разбира се — отвърна Влад. — Но сигурен ли си, че искаш да се виждаме толкова често?

— Че защо не?

— Не забеляза ли погледите, които ти хвърлят?

— Мисля, че да — каза Савн. — Забелязах ги още днес по обед, докато бяхме тук със сестра ми. Но защо?

— Защото си с мен.

— Защо ги интересува толкова?

— Или защото съм източник, или защото все още мислят, че имам нещо общо със смъртта на Юзда.

— Но ти нямаш, нали?

— Сам се чудя — отвърна Влад.

Савн го зяпна.

— Какво искаш да кажеш?

— Е, не съм го убил — каза Влад. — Но това не значи, че нямам нищо общо със смъртта му.

— Не разбирам.

— Както казах преди, съмнявам се, че е съвпадение.

— Жалко — бавно каза Савн, — че майстор Знахар така и не разбра какво го е убило.

— Майсторът ти не е успял?

Савн се сети за думите на Знахаря, че не се предава, и отвърна:

— Да. Засега. Не знае.

— Е, аз знам.

Очите на Савн се ококориха.

— Какво?

— Знам какво го е убило.

— Откъде?

— От това, че майстор Знахар не е успял. Повече информация не ми трябва.

— Добре де, но какво е тогава?

— Магьосничество.

Савн поклати глава.

— Майстор Знахар каза, че магьосничеството оставя следи.

— Със сигурност. Когато се появи по най-простия, грубоват начин, например да се накара сърцето му да спре или да се предизвика кръвоизлив, или по начин, който оставя видима рана.

- Но тогава какво е станало с него?
- Знаеш ли какво е некромантиката?
- Не.

— Некромантиката, в най-основната ѝ форма, е просто магията на смъртта — онези особени сили, които се освобождават, щом едно живо същество престане да съществува. Има хора, които изучават способности да бъде надхитрена смъртта, начини да се продължи животът или да се имитира, средства да се заличи разликата между живот и смърт. А някои изучават душата, онова, което съществува след телесната смърт и къде отива то, което пък води до изучаването на други светове, на места, до които по обичаен начин не може да се стигне, и на съществата, които живеят там — например богове и демони, и силите, които действат между отделните светове, места, където животът се среща с неживот, където реалността е нечия прищявка и където Истината танцува под ритъма на барабана на желанията, и където...

— Не разбирам.

— Прощавай, разбърбих се. Важното е, че един опитен некромант може просто да изпрати една душа в пъкъла, без да направи нищо, което би убило съответното лице.

— И лицето просто ще умре?

— Обикновено — да.

— Обикновено. А иначе?

— Не искам да говоря за това. Пък и все едно, в дадения случай не е важно. Един некромант може да постигне ефекта, който имаме при Юзда.

— А конят?

— Какво конят?

— Ами, той се е стреснал и е побягнал, сякаш се е уплашил от нещо.

— Това не ме изненадва. Животните често са чувствителни към магия. Особено по-тъпите. — Каза го някак особено, като шега, споделена със самия себе си.

Савн премисли всичко това и пак отвори уста.

— Но кой...

— Лораан естествено. Тоест барон Мала чука. Той е некромант. Нещо повече, самият той е немрящ, което доказва, че е опитен

некромант, макар да не го знаех преди.

— Немряц? Искаш да ме накараш да повярвам, че Негова милост е вампир?

— Вампир? Хм. Може би. Да знаеш случайно за случаи със загадъчна смърт, изцедена кръв, такива неща?

— Не. Ако имаше нещо такова, щях да съм го чул.

— Значи вероятно не е вампир. Въпреки че това не доказва нищо. Сетра е вампир, но въпреки това си яде и пие и ѝ трябва много малко кръв.

— Кой?

— Една стара приятелка.

— Май съм чувал за нея — каза Савн. — Макар че не си спомням откъде.

— Сигурно ще да е някоя друга със същото име.

— Сигурно. Но ти наистина ли познаваш вампир?

— Странен при това. Все едно. Все пак, чудя се какво ли...

— Какви други видове немряци съществуват?

— Не съм специалист по въпроса. Може пък скъпият ни лорд Мала чука да ме пусне да му ползвам библиотеката и да го проуча.

— Ами, можеш просто да го помолиш.

— Пошегувах се — каза Влад.

— Не мога да повярвам, че Негова милост е немряц.

— И защо не?

— Ами, защото... просто не мога.

— Разбирам — каза Влад. — През целия си живот срещаш хора, за които просто приемаш, че можеш да им вярваш, а всъщност не ги познаваш. А после изневиделица се появява някой, който те кара да повярваш, че един от тях е някакво чудовище. Аз също не бих повярвал. Най-малкото, не и без много повече доказателства от очевидното.

Савн го зяпна, без да знае какво да отвърне. Стори му се, че говори на себе си, и отново долови в гласа на източняка онази подмолна омраза.

— Така правят те. Така се измъкват винаги, защото е по-лесно да се примириш с това, което ти казват, отколкото да погледнеш в... — Усети се, че слушателят му е изтървал нишката, и млъкна.

За миг Влад се замисли, сякаш се мъчеше да оформи по-лесно обяснение. После сви рамене.

— Вярваш или не — твоя работа. Това, което искам да разбера, е какво е намислил този кучи... тъъ, този приятел. Съвпадението е твърде голямо, както казах. Мен не може да ме убие като Юзда, но...

— Той иска да те убие?!

— И още как. Но аз съм защитен по-добре от Юзда.

— Но защо ще иска да те убие?

— Има си причини.

Савн помисли.

— И какво ще правиш?

— Де да можех да го измисля — въздъхна Влад. — Май няма смисъл да се бяга, след като нещата са стигнали толкова далече. Пък и съм му длъжник, заради Юзда.

— Длъжник ли? Ти и преди каза нещо подобно. Какво имаш предвид?

Влад сви рамене.

— Говорех по-скоро на себе си. Все пак ми се ще да разбера какво е намислил.

— Вещерството не може ли да ти каже?

— Не е много полезно да надничаш в бъдещето.

— Лошо.

— Може би.

— Е, какво все пак ще направиш тогава?

— Ще се опитам да измисля — каза Влад. — Имам си и други начини. Най-интересното е, че понякога вършат работа.

И зарея поглед някъде далече, сякаш заговори наум с невидими същества.

7.

*Няма да взема свирача бедняк,
няма да взема свирача бедняк,
от него — свирнята, за мене — мерака.
Хай-дий хай-дий хо-ла!*

Хей-хон напред...

Влад ровичкаше в купата със салатата, но ядеше малко, било защото вкусът не му харесваше или защото си мислеше за други неща. Савн си изяде салатата ако не с голямо удоволствие, то поне с добър апетит.

Савн усети, че Влад го гледа, което малко го поизнерви, докато изстискваше скъпото парче лимон върху сиренето и зеленчуците, пъкна още една шепа салата в устата си и изтри ръката си в ризата. Източникът въздъхна.

— Знам едно място — заговори той, — където можеш да се храниш всеки ден в продължение на половин година, без да вкусиш два пъти едно и също блюдо. Място, където сервитьорите са ловки и дискретни: изобщо не ги забелязваш, но блюдото пред теб винаги е пълно и в чашата ти има вино. Където помещението е тихо, ведро и подредено с вкус, за да привлеча вниманието на госта към насладите за езика. Където разядката е свежа, блазнеща и възбужда сетивата като първите любовни милувки. Където плодовете са сладки и сочни, или тръпчиви и хрупкави, и допълват сиренето, както салатата допълва хляба — с благоговение и радост. Където изборът на вина може да задоволи всякакъв вкус и в същото време те са подбрани нежно и грижливо. Където всяко месо е приготвено с почитта, която заслужава, и е оставено да разкрие уханието си в естествените сокове, които са му дали боговете, с много тънки нотки чубрица, джинджифил и естрагон,

само за да насочат вниманието на небцето към съкровени радости, присъщи единствено на тази мръвчица. Разбираш ли за какво ти говоря? Място, където гъбата и лукът се вихрят в танц с глътките вино и с пиперчето в сосовете, от които небцето пламва, а сладкото в края на вечерята е бис на една сърдечна симфония. Където...

— Храната тук май не ти харесва много — каза Савн.

— ... цари тишина и покой, само с беседата, която се лее като виното от бутилката, леко и естествено, а всичко останало, като оставим настрана звуците на пиршеството, е тишината, дължима на тази прелестна храна, за да...

— Музика няма ли? Мислех, че в най-добрите кръчми има музика.

Влад въздъхна и се отърси от унеса си.

— Не, музика няма. Не обичам музика, когато се храня. Макар че — добави той — трябва да призная, че тук музиката ще е добре дошла. Поне ще те развлече малко.

— Ами, желанието ти май ще се сбъдне. Един менестрел пристига днес, или утре. От доста време никой не е минавал тука, а обикновено има по някой, веднъж или два пъти в неделата. Освен това жътвата вече е на свършване, а те винаги прескачат насам в края на жътвата.

— Нима? — възкликна Влад, изведнъж силно заинтересуван. — Менестрел, викаш? Добре.

— Защо?

— Обичам менестрелите.

— В смисъл, обичаш да ги слушаш или ги харесваш като хора?

— Всъщност и двете — каза Влад.

— Значи познаваш музиканти?

— Няколко.

— Не знаех, че ги има в големите градове.

— Почти всичко, което можеш да намериш извън града, можеш да го намериш и вътре.

— Наистина?

— Да. — Влад се замисли и добави: — Макар че има и изключения.

Савн се върна към салатата си, изчаквайки го да продължи. Но източникът замълча, затова той преглътна и попита:

— Кой са изключенията?

— Какво? О. Мирът и тишината например — каза Влад. — Човек не разбира колко приятни са тези неща, освен ако не е прекарал по-голямата част от живота си без тях. Знаеш ли, когато напуснах града, доста време ми беше трудно да заспивам, просто защото не бях свикнал с тишината.

— Звучи странно.

— Да, сега и на мен ми изглежда странно.

— Кога то напусна?

— Малко след Въстанието.

— Какво въстание?

Влад отново го удостои с един от неразгадаемите си погледи, този път леко намръщен.

— Имаше някакви неприятности в града, с източняци и текла.

— О. Да. Чух нещо за това. За някакви изменници, дето избили личната гвардия на Нейно величество и се опитали да я отвлекат, нали?

— Не беше точно така — каза Влад.

— Я чакай. Бил си замесен в това, нали? Затова ли е трябвало да...

— Не. Всъщност, да, замесен бях, но само доколкото се стараех да стоя настрана.

— Е, какво точно стана?

Влад поклати глава.

— Общо взето — не знам. За малко щеше да започне война, имаше мобилизация, проля се кръв и после свърши.

— Какво е „мобилизация“?

— Когато те взимат във войската или във флотата и те пращат да се биеш.

— О! Сигурно щеше да ми хареса.

Влад отново го стрелна с очи, почти се усмихна и рече:

— За себе си не мога да кажа. Никога не съм бил във войската.

— Да, но си убивал хора. Същото е, нали?

Влад се изсмя.

— Хубав въпрос. Някои войници не биха се съгласили с теб. Аз обаче съм склонен да мисля, че си прав. Кой знае?

— Мечтал съм си да стана войник — каза Савн.

— Нима? Странно. От една страна войник, а от друга — знахар.

— Да, но... разбирам какво имаш предвид. Но когато исках да стана войник, беше, не знам, по-друго.

— Знам. Когато човек мечтае да стане войник, си представя как убива врага, но не вижда как изтича кръвта му. Както и кръвта на приятелите му, впрочем.

Савн кимна замислено.

— Тогава бях малък и... — Сви рамене и се усмихна. — Мислех си, че униформите са красиви.

— Както и идеята, че ще се махнеш оттук, нали? — каза Влад.

— Може би, но тогава не мислех така. Ти познавал ли си някой войник?

— Познавам воители — каза Влад.

— Каква е разликата?

— Още един хубав въпрос. Не съм сигурен, но те поне така се представят.

— Как изглеждат?

— Високомерни, но не чак дразнещо.

— Плашеха ли те?

Влад се засмя.

— Почти всички, които съм познавал, са ме плашели в един или друг момент.

— Дори и приятелите?

— Особено приятелите ми. Но пък повечето ми приятели бяха доста необикновени.

— Да, нали една от тях е вампир.

— Така е.

— Виж, това би ме изплашило — каза замислено Савн. — Много шантаво е да си представиш някой, който трябва да е умрял, и... Продължаваш ли да твърдиш, че Негова милост е немрящ?

— Да.

— Сериозно ли?

— Да.

Савн поклати глава.

— Не мога до го повярвам.

— Знам.

— Как говориш с някой, който е немрящ? Искам да кажа, не те ли полазват тръпки?

Влад сви рамене.

— Свиква се... — Млъкна и впери очи към вратата. — Аха. Ти май си ясноvideц. Ето я и менестрелката.

Савн се обърна и наистина, през вратата тъкмо влизаше някаква дама, посрещната от топлите усмивки на Тем и няколкото гости на дома му. Беше облечена в похабени от дългия път бяла блуза и панталони, със зелен елек и светлозелено наметало. На бедрото ѝ висеше пътна торба, а на гърба ѝ имаше корду с дълга шия и някакъв непознат лъскав черен инструмент, подобен на рог или на ручило. Савн си помисли, че е много хубава.

— Исола е — отбеляза Влад.

— Зелено и бяло — съгласи се Савн. Винаги се вълнуваше, когато в селото дойдеше странстващ музикант, но особено когато беше благородник, защото те винаги имаха повече инструменти, песните им бяха по-разнообразни, а и можеха да разказват истории за онова, което става в палатите на знатни особи.

Каквато и магия да беше разнесла вестта, хората започнаха да се стичат в къщата на Тем още преди певицата да приключи разговора си с него, сигурно за да си уговори стая и храна в замяна на песните и историите, новините и клюките, които щеше да предложи.

— Ще трябва да поговоря с нея, но по-късно — каза Влад.

— Защо?

— Странстващите певци знаят доста неща.

— Но тя дали ще се съгласи да говори с теб?

— Защо не? О, защото съм източник ли? Предполагам, че това няма да е проблем.

Савн понечи да го попита защо, но бързо се отказа. Май вече се беше научил да предсеща кога стига до тема, която източникът не иска да обсъжда. Певицата приключи краткия си разговор с Тем и със смайващо свенлива усмивка към всички присъстващи тръгна към стаите, заделени от Тем за пътници.

Тем се окашля и обяви:

— Ще се върне след няколко минути и ще ни посвири, след като се освежи.

Това като че ли зарадва всички. В къщата на Тем продължиха да прииждат още и още гости.

А докато влизаха, Савн забеляза, че мнозина, може би повечето, поглеждат към него, как е седнал с източняка, и бързо извърщат поглед. Успя да долови нещо подобно на отвращение на лицето на Файри, а тъмнокосата Лоува, която седеше до Файри, сякаш го гледаше леко озадачена. Лан и Тък седяха на друга маса с няколко свои приятели и макар Тък да гледаше в масата пред себе си, Лан сякаш за миг погледна Савн с неприязън.

За пръв път той сериозно си зададе въпроса дали е редно да го виждат толкова често с Влад. Влад го гледаше с лека насмешка и Савн се зачуди дали не чете мислите му. Но източникът си замълча, а и след малко странстващата музикантка се върна.

Беше си облякла широка чиста бяла блуза със зелено вземо и тънък зелен клин. Косата ѝ беше кафява, прибрана в скромна прическа, но издаваща все пак благородство, а очите ѝ бяха много тъмни — в ярък контраст със светлото ѝ лице и облекло. Носеше двата си инструмента, които постави на масата в ъгъла, набързо разчистена за нея. Зъбите ѝ бяха хубави и бели — видяха се, щом се усмихна.

— Здравейте, приятели — заговори тя с мелодичен и звучен глас. — Казвам се Сейра. Свиря на тръстикова флейта и на корду, пея и дори знам няколко истории. Ако има и нещо за пиене пред мен, мога да ви изсвиря нещо.

Пиенето се появи много бързо. Тя се усмихна благодарно, отпи от каквото там ѝ бяха сипали и капна малко от течността по мундщука на дългата черна флейта.

— Какво прави? — прошепна Савн.

Влад сви рамене.

— Сигурно е добре за флейтата. Няма да си я разваля нарочно, нали?

— Не съм виждал такъв инструмент досега.

— И аз.

— Интересно как ли звучи.

Този въпрос бързо намери отговора си, щом от черния инструмент се изтръгна нисък, плътен и щедър звук, който бързо изпълни помещението от ъгъл до ъгъл. Продължи един-два пъти нагоре и надолу по стълбицата и достигна далеч по-високи и по-ниски

тонове, отколкото Савн можеше да допусне. След това музикантката засвири някаква мрачна, лишена от ритъм мелодия, която Савн не беше чувал никога. Той се отпусна да се наслади на музиката. Влад гледаше странстващата музикантка с безизразно лице.

Тя седеше на масата, отпуснала единия крак на стола, и потупваше бавно с него, въпреки че Савн не можеше да долови ритъм, който да си тактува. След като мелодията свърши, засвири друга, този път по-обикновена, и макар Савн да не можеше да си спомни името ѝ, беше много позната и като че ли зарадва всички гости на Тем.

След като посвири още малко с флейтата, тя вдигна другия инструмент, бързо го настрои и с израз на мила невинност запя скандално мръсната песничка „Не вярвам на овчаря, не вярвам на крадеца“, в която макар да не се казваше нищо пряко, се намекуваше за нрава ѝ и за удоволствия, които за Савн изглеждаха невъзможни. Всички затропаха по масите, почнаха да се смеят и да поръчват на Сейра още пиене.

След това вече бе спечелила публиката и когато запя една стара, мила балада за Чалара и Аудири, всички завъздъхваха и се отпуснаха, за да се потопят в музика и чувства. Тя и им свири така около два часа. Савн хареса звучния ѝ глас; избираше хубави песни; имаше и истории, които той никога досега не беше чувал, както и такива, които му бяха познати като лицето на сестра му.

В един момент Сейра стана и се поклони на цялата гостна, ама го направи така, че все едно поклонът ѝ беше към всеки присъстващ мъж или жена. Савн се усети, че свири с уста и тропа по масата като всички.

— Всички сте много очарователни и мили — каза Сейра. — С ваше позволение, ще трябва да похапна, а след това, ако желаете, ще ви посвирия още малко вечерта и ще ви разкажа какви новини ви нося.

Всички в къщата на Тем го желяеха, и още как. Сейра отново се поклони за комплиментите и грижливо си прибра инструментите.

Едва сега Савн се сети за седящия до него източник и го попита:

— Хареса ли ти музиката?

— Мм? А, да, не беше лоша — отвърна Влад. Гледаше вторачено музикантката, но мислите му сякаш бяха някъде другаде. Савн реши да не пита за какво мисли; отпи от разреденото си с вода вино и се огледа.

Отново забеляза, че някои се озъртат крадешком било към него, било към Влад или към двамата.

Савн отпи бавно и остави ума си да се зарее, докато, може би след четвърт час, Влад изведнъж стана.

— Ще лягаш ли? — попита го Савн.

— Не. Искам да си поговоря с тази музикантка.

— Аха.

Влад тръгна към нея. Савн стана и го последва.

— Добър вечер, милейди — поздрави Влад.

Дамата го изгледа за миг намръщено, но отвърна:

— Добра да е и за вас.

— Казвам се Влад. Може ли да поговорим? — Докато го казваше, като че ли ѝ показва нещо в ръката си. Савн погледна лицето ѝ и видя как очите ѝ за миг се разшириха.

После тя се овладя и каза:

— Не ще и дума. Моля, седнете. За мен е истинско удоволствие да се запозная с вас, Влад. Кой е приятелят ви?

— Моят... — Влад се обърна и Савн разбра, че източникът не е забелязал, че идва с него. За миг като че ли се ядоса, но само сви рамене и каза: — Това е Савн.

— Здравей, Савн.

Савн намери сили да отвърне учтиво:

— Здравейте, милейди.

— Двамата ще ми окажете ли честта да седнете при мен?

Седнаха и Влад каза:

— Моля, приежете комплиментите ми за чудесното представление.

— Благодаря ви — отвърна тя и се обърна към Савн: — Останах с впечатлението, че музиката ви хареса много?

— О, да — отвърна Савн, макар да се учуди дали репликата на дамата не съдържа намек, че е забелязала колко малко внимание бе отделил всъщност Влад на музиката ѝ. И да беше така, Влад с нищо не показва, че го е разбрал.

— Да започнем поред — каза Влад и ѝ връчи късче хартия, сгънато така, че Савн не можеше да го прочете.

Дамата от дома Исола го погледна, прибра го в кесията си и се усмихна.

— Добре, милорд. Е, кажете какво мога да направя за вас? „Милорд? — удиви се Савн. — Как може да нарича един източняк «милорд»?“

— Имам няколко въпроса към вас. Вероятно можете да им отговорите, вероятно — не.

— Във всеки случай ще се опитам — отвърна дамата-менестрел.

— Познавате ли барон Мала чука?

— Да, разбира се. Вчера му изнесох концерт.

— Чудесно. — Влад замълча и погледна към Савн. — Мисля си дали няма да е по-добре да се върнеш на масата ни, Савн. Много държа това да е лично, ако нямаш нищо против.

— Нямам нищо против — излъга Савн, стана и много вежливо се поклони на дамата. — За мен беше чест да се запозная с вас, милейди.

— И за мен беше удоволствие, Савн — отвърна тя.

Докато се връщаше към масата, Савн отново усети, че всички или го гледат втренчено, или старателно отбягват да го погледнат. Озърна се към приятелите си и този път нямаше грешка: Корал, който уж говореше с останалите, в същото време му хвърляше погледи, изпълнени с нескрита омраза.

Усещането, че се е превърнал в център на враждебното внимание на всички, изведнъж го обзе толкова силно, че не можа да стигне до стола си, обърна се неволно и закрачи към вратата.

А след като стигна до нея, побягна.

Колко дълго бяга и накъде — не разбра, но накрая се намери легнал в меката трева на един хълм. Взираше се в мъртвото нощно небе и вдишваше мириса на сухи есенни листа.

Опита се да прецени поведението на приятелите си, но не можа. Опита се да разбере собствената си реакция, този панически бяг, но умът му боязливо избягваше темата.

Помисли да се върне в къщата на Тем и да помоли приятелите си да му обяснят какъв е проблемът. Но ако го направеха? Ако, както беше почти сигурен, започнеха да го корят, че се е свързал с източняка? Какво щеше да им каже?

И между другото, защо *наистина* прекарваше толкова много време с източняка?

Стана и се огледа. Намираше се западно от селото, недалече от дома на майстор Знахаря и много близо до пътя. Пътят към дома щеше да го отведе покрай къщата на Тем. Помисли дали да не заобиколи, но се наруга за страхливостта си.

Изкачи се на пътя и зави към селото. Беше късно и Ма и Та щяха да започнат да се безпокоят за него. Затича. Мина покрай къщата на Тем. Беше тихо и си помисли дали да не влезе, но бързо отхвърли тази мисъл — не му се искаше да се сблъсква с приятелите си — не и преди да е решил какво да им каже.

Издължената му сянка, хвърляна от лампата пред къщата на Тем, пълзеше пред него по пътя, докато не излезе от купчината къщи на така нареченото „село“. Щом тя изчезна, Савн едва не се сблъска с някакво неясно тъмно петно, което изведнъж изникна пред него. Спря се, а петното се разсипа на няколко, може би три или четири отделни петна, по-тъмни от нощната тъма наоколо. Вдиша няколко пъти и разбра, че са хора.

Паниката, която го беше обзела преди, изведнъж се върна, но този път той реши да не ѝ се поддава. Ако беше само плод на въображението му, щеше да е глупаво да побегне. А ако не беше, бягството сигурно нямаше да помогне.

— Здравсти — подвикна той. — Не мога да видя кои сте.

Чу се тих смях и стомахът му се сви, щом разбра с отчайваща яснота, че страхът му е съвсем оправдан.

— Кои сте вие? — попита той. Мъчеше се да измисли как да се измъкне от бедата.

— Приятелите ти — отвърна му глас и той позна, че е на Корал. — Приятелите ти, и искаме да разберем защо не си ни представил още на новото си приятелче?

Савн усети, че му е трудно да преглътне.

— А... искате да ви запозная с него? Ами добре. Искам да кажа, той е свестен. Ще ви хареса. Защо не идем...

— Млъквай — прекъсна го Корал и в същия момент някой го бутна.

— Корал!? Виж, аз...

— Млъквай — повтори Корал.

Блъснаха го отново, този път толкова силно, че падна. Това предизвика нов смях. Зачуди се кои ли още са с Корал. И му стана

неприятно като си помисли колко едър беше Лан.

Помисли дали да не се опита да побегне, но от тримата все един щеше да го хване и сигурно щеше да стане още по-лошо. Надигна се бавно. Мъчеше се да измисли какво да направи и не можа.

Корал го нарече с някаква обидна дума и зачака. Савн не предприе нищо. Проснаха го отново на земята и той пак се надигна. Помисли дали да не им отвърне, но не можа да се насили — някаква част от него продължаваше да се надява, че само ще го побутат още няколко пъти и ще им мине, макар да съзнаваше, че тази надежда е напразна.

Момчето до Корал го нарече с друга обидна дума и Савн позна гласа на Лан. Предположи, че третият трябва да е Тък, и след малко това се потвърди.

Стоеше между тримата и му се струваше, че всичко това не се случва наистина. После някой го блъсна отново и всичко това продължи замайващо дълго, докато не падна отново на земята. Зачуди се какво ли щеше да стане, ако просто останеше да лежи, и реши, че сигурно ще почнат да го ритат. Бавно се надигна и някак разсеяно си помисли дали го виждат достатъчно добре, за да го ударят.

Тогавя някой го фрасна с юмрук в корема, изкара му въздуха и той се сви на две. „Коего отговаря на въпроса“, вяло си каза Савн. Чувстваше се вече все едно, че е някой друг и гледа сцената от страни.

— Я го остави на мен — каза Лан и Савн зачака.

Съешникът ѝ се опитваше да ѝ каже, че има проблем, а тя не можеше да разбере какво има предвид. Разбираше само първата част — че има проблем, но не и какъв е. Опита се да му каже това и той на свой ред се обърка.

Двамата закръжиха високо в небето.

След малко той все пак успя да ѝ го предаде, макар да не можа да ѝ обясни защо той, или по-скоро Даващия, иска да го направят. Тя не възрази, въпреки че не ѝ стана ясно как ще различат единия от останалите.

Съешникът ѝ, изглежда, смяташе, че това е без значение, че нещата все едно ще се изяснят от само себе си. Това беше донякъде объркващо, но тя му се довери.

Той я поведе в небето, под мътната пелена.

На земята един сив рис бродеше в нощта, изоставил леговището с малките си. Тя привлече вниманието му към това, но той настоя, че първо трябва да се свърши другото, каквото и да беше то.

Стигнаха до някакво място и в тъмното тя успя да открие няколко животни, също като Даващия, скупчени едно до друго като в стадо.

Закръжиха над тях и след малко едно започна да се откроява от останалите — или искаха да го прогонят, или да се съешат с него, или заради нещо друго. Този ли е? Единият? — зачуди се тя.

Не, всички останали.

Добре. Сега ли?

Сега.

Двамата полетяха надолу. Тя усети как крилете ѝ зацепиха въздуха и изведнъж се озова близо до един от тях, лицето му, преbledняло и грозно, бе пред очите ѝ...

И, настоя съешникът в ума ѝ, няма да хапем. Как можеше да не хапе? Как?

Е, добре, заради него щеше да се постарая.

Изсъска и свърна настрана, търсейки друг, когото да сплаши, но другите вече се бяха разбягали. Щеше ли съешникът ѝ да позволи да ги гони? Да, щеше. Макар и малко. Тя се понесе след тях.

Когато той реши, че са ги изплашили достатъчно, тя дръпна нагоре, завъртя се вихрено около любимия си и двамата отново пробиха пелената и се озоваха горе, заплени от внезапната хубост на безбройните звезди. Потанцуваха малко там, посмяха се и после поеха назад, където Даващия, каза ѝ любимият, ги чакал да им благодарят.

Само да им благодарят? А нещо вкусничко нямаше ли да има с благодарностите?

Разбира се. Кога е нямало?

8.

*Няма да взема пройдохата пиян,
няма да взема пройдохата пиян,
за мен не ще се сети, щом върне се залян.
Хай-ди, хай-ди, хо-ла!*

Хей-хоп напред...

Савн влезе и затръшна вратата под носа на нощния студ. Огънят в камината беше изтлял, но печката все още излъчваше топлина. Тук беше безопасно, но той не изпита никакво облекчение. Колко странно — чак сега му хрумна, че изобщо не се беше уплашил. Всъщност не бе изпитал почти нищо.

— Къде беше? — попита го Ма, но някак разсеяно, все едно че очакваше приемливо обяснение и бе готова да се задоволи с каквото и да е.

Още докато се чудеше какво да отвърне, Савн чу собствения си глас да обяснява:

— Една певица се отби в къщата на Тем, та останах да я послушам.

— О, колко мило. Може би утре, като свършим с жътвата, ще идем всички. Добра ли беше?

— Да, Ма — отвърна Савн, учуден как е могъл да проговори.

— Е, сега си лягай. Сестра ти вече спи, а утре ни чака дълъг ден.

— Добре, Ма.

Та изслуша също така разсеяно кроткия разпит и не се намеси.

„Много неща започвам да не разбирам — помисли си Савн, докато ги гледаше. — Всичко някак си се е променило и изглежда нелогично. Но защо ми е все едно? Какво става с тях? Какво става с мен?“

Настани се в къта си до Полий, която вече беше заспала. Облече си нощните дрехи и се пъхна под кожата, затоплени от слабия огън. Нощем вече започваше да захладнява. Странно, че не беше го забелязал навън. Пък може и да не беше толкова странно — беше зает с... други неща.

Отпусна се на гръб, впери поглед в тавана и мислите му се завъртяха в кръг като любовна двойка цалмоти.

Утре заран жътвата щеше да приключи.

После щеше да дойде Празникът.

А после щеше да дойде... какво?

Не искаше да стои повече в Мала чука, но представата как я напуска бе някак смътна, невъзможна, нереална — толкова нереална, колкото и преживяното преди малко навън, нереална като нещата, които беше научил от източняка, нереална като всичко, което бе преживял тази нощ. Заклецен беше между това напускане и оставането, но изборът все още му беше някак далечен.

Представата за утрото също беше смътна, невъзможна и нереална. А целият този вече свършващ ден като нищо можеше изобщо да не се е случил. Трябваше да поговори с Корал за това...

Корал... джерегите... същите ли бяха? Влад...

Какво прави човек, когато всичко му изглежда лишено от логика? Зяпва в тавана и гледа как се разтваря в криви черти, и се чуди дали бъдещето му не е изписано някъде там.

Савн заспа, а и да сънува нещо, то не остана в паметта му. Следващото, което разбра, бе, че се е съмнало, и с утрото дойдоха познатите звуци на събуждащите се в къщата, и миризмата на чая, който Та, станал както винаги пръв, бе сварил както всяка сутрин. Ръцете на Савн бяха изтръпнали и схванати — беше заспал с тях под главата. Сви ги няколко пъти в юмруци, разтърси рамене, а после ги зяпна, все едно че не бяха негови. Спомни си, че Влад беше зяпнал по същия начин осакатената си ръка.

Всичко му се струваше някак въздушно и нереално, сякаш времето бе започнало да тече несвързано. Излезе навън и си даде сметка, че не помни да е закусил, макар да усещаше топлината на залците в стомаха си. После стоеше зад Полий, хванал големия чувал, а не помнеше как е отишъл там, нито как чувалът се напълни така изведнъж.

Та беше при навеса, вече започваше да отделя семето и да бръсти стръковете, за да ги приготви за каране в селото, а Ма броеше и претегляше чувалите да направи сметките, тъй че Савн и Полий бяха сами в полето. От време на време Полий казваше нещо и Савн малко по-късно разбираше, че ѝ е отговорил, но разговора не помнеше.

Приключиха жътвата, а той почти не го забеляза. Полий отрязва последния стрък, Савн го прибра в полупълния чувал, завърза го и го помъкна при Та. От толкова грижа нямаше нужда — не беше валяло. Но пък ако не бяха се погрижили да приберат всичко на сушина, сигурно щеше да е валяло. Дали? Истина ли беше изобщо всичко, което се случваше?

Остави чувала до другите. Усети, че Полий е застанала зад него. Та погледна чувала, усмихна му се и Савн усети, че му отвръща с усмивка.

— Това е — каза Полий.

— Е — каза Та, надигна се и коленете му изпукаха. Отри длани в крачолите си. — Донесете бутилката тогаз. Знаете къде е.

„Вече е стар“, изведнъж си помисли Савн. Но и тази мисъл бе някак далечна.

— Ма я приготвя — каза Полий. — Тук ли ще я изпием? — Огледа пълния с чували навес. Миризмата на ленено семе бе натезжала във въздуха.

— Защо не? — отвърна Та. — Е, можем и на въздух да излезем.

„Колко странно — помисли си Савн, — че никой от тях не мисли, че се държа необичайно. Дори Полий не го забеляза, докато работехме. Може би изобщо не се държа странно. Може би само се чувствам странно и никой от тях не може да го забележи“.

Ма излезе с бутилката и четирите специални чаши, върху сребърен поднос. Разви гърлото, махна восъка и я връчи на Та да налее. Савн знаеше съвсем точно какво гласи надписът върху избледнелия зелен етикет и неволно се зачуди кой ли е изписал етикета... Дали го беше направил там, където е направено виното? Кой бе направил бутилката? Дали живееше в някой голям град? Дали се беше чудил кой ще купи тази бутилка и кой ще я изпие?

„Впрочем — помисли си Савн, — къде ли отива всичкият този лен? Този последен стрък, който отрязвахме, с него какво ще стане? Дали нишката ще бъде захвърлена, или от нея ще стане платно? За

какво ще се използва? За чаршафи? Може би за рокля на някоя дама? Коя ще я носи? Семето ще стане на масло и после ще отиде в зимника, ще се прибере в бурета и ще замине нанякъде. Кой ли ще използва тази бучка масло? И за какво? Сигурно ще иде за лепен фураж, за храна на стоката. А може да я дадат на Негова милост, да я продаде“.

Негова милост...

Възможно ли беше наистина да е немрящ?

Савн потръпна и чак сега си даде сметка, че вече е вкъщи, сгушен с Ма, Та и Полий, и че ритуалът с пиенето е свършил, и усети смътна тъга, че не го беше забелязал — знаеше, че е участвал, само по тръпчивия вкус на езика си, хладната глина в ръката и смътния кръг от полузабравени слова, прошепнати в ухото му. Спомни си края на жътвата през всички тези години и спомените се сляха като сълзи, канещи се да бликнат от очите му, но дори и тази тъга бе някак отдалечена от мястото, в което се носеше, в самия център на чувствата си, но отделен от тях.

— Не мога да повярвам, че свърши — промълви той.

— Ха — каза Ма след като отпи, седнала върху възглавничките си в къта под плевника. — За вас може да е свършила, ама нас още ни чака...

— Остави, Ма — спря я баща му. — Трудното мина и децата могат да се порадват днес.

Савн се зачуди дали пак щяха да са „деца“, когато навършеха първите си хиляда и си имаха свои деца. Сигурно. Отбеляза си може би за стотен път, че няма да се отнася като с малки към собствените си деца, след като навършат шейсет. Е, седемдесет може би. Като си помисли човек, той самият беше доста малък на седемдесет.

След като се нахраниха, за което този път си позволиха много време, без за нищо да бързат, и след като измиха чиниите, Савн и Полий излязоха да се поразходят из някогашната градина, да поскачат от камък на камък и да поиграят на камъчета и тухлички. Полий бърбеше колко се била схванала и как изобщо не го била забелязвала, докато работели, и колко било срамота, че докато жътвата свършела, вече ставало късно за плуване, и дали помнел оня пуловер, дето си го била плела цяло лято, и смятал ли, че цветът му ще ѝ отива. Савн каза, че това било първата жътва, след която не се чувствал схванат, и го приписа на това, че по-голямата част от лятото беше изкарал в шетане

в къщата на майстор Знахар, и че той също с удоволствие би поплувал, ако можело, и познавала ли Полий Лоува, и какво мислела за нея.

Беше общо взето една от най-хубавите утрини, които бе имал от цялото лято, и Савн се натъжи, че някак не може да ѝ се зарадва.

Чу как Полий предложи да отидат този път по-рано в къщата на Тем — чула, че снощи била пристигнала менестрелка. Савн се съгласи, без да се усети. „Къщата на Тем? Да, менестрелката ще е там. И Влад ще е там, и сигурно Корал, Тък и Лан. Защо не ме е страх?“

Ма и Та не възразиха да тръгнат рано.

Какво беше казал Та? Нещо колко добре са се справили тази година. Савн сложи големия котел на огнището да сгрее вода за себе си и Полий, а после стоеше на вратата, гледаше стърнищата на ожънатите ниви и малко по-късно си даде сметка, че е с чисти дрехи и че косата му мирише на сапун. Полий казваше, че била готова да тръгват и го питаше дали и той е готов.

Той тръсна глава, като да се отърси от странното настроение, което го беше обзело, и кимна. Полий го погледна малко озадачено, но после като че ли забрави и двамата поеха към селото.

Утрото беше ведро и слънчево, въздухът — хладен и предвещаващ есен. Червеното, жълтото и златното на листата, започнали вече да капят, лумваше пред очите им по пътя. Полий си тананикаше „Селяка въшлив“ и като че ли не забелязваше, че Савн не се включва.

Подминаха мястото, където, доколкото можеше да съди, го бяха нападнали снощи най-добрите му приятели. „Защо не ме е страх?“

Щом влязоха в селото, Савн забеляза Благия от другата страна на улицата, с неговия чирак, Ори. Ори гледаше към тях, но после извърна очи и каза нещо на Благия, който бързо хвърли поглед към тях, хвана Ори за рамото и го поведе в друга посока, като му говореше нещо на ухото. „Защо ми е все едно?“

Полий не ги беше забелязала, което също му се стори странно — Полий, също като всички момичета в селото, винаги забелязваше Ори. „Може да е някоя болест, да съм я предал на Ма, Та и Полий. Може да питам майстор Знахар. Ама не. Май трябва да питам Благия, но не мисля, че ще иска да говори с мен“.

Къщата на Тем беше празна, ако не се брояха Тем и Влад — единият зад тезгяха, другият — в дъното на помещението. Певицата я

нямаше. Савн погледна към източняка и усети, че се е разтреперил.

— Какво ти е, Савн? — попита Полий.

„Значи е забелязала все пак“.

— Нищо. Не се чувствам добре.

— Хайде, седни.

— Да.

Влад не го гледаше.

Той разбра — и се зачуди защо му хрумва толкова късно, — че източникът по някакъв начин има връзка с двата джерега, които бяха подгонили снощи Корал, Лан и Тък. Да. Наистина се беше случило. Щяха да го бият — всъщност го биха, — а после дойде плясъкът и двете дребни ужасни същества с тъмните криле в нощта. Истинско беше. Всичко беше истинско. И по някакъв начин го беше направил източникът. Полий отиде да вземе ейл за него и разрежено вино за себе си, а Савн седеше и трепереше.

Да има такава сила...

Погледна отново към Влад, но източникът седеше отпуснато в стола си и зяпаше тавана, потънал сякаш в дълбок размисъл. Намерението на Савн беше да го пренебрегне и ако Влад поне веднъж го погледнеше, щеше да може да го направи. А така излизаше, че Влад с пренебрежението си му казва: „Разбирам, че не искаш да те виждат с мен. Няма проблем“. А това на Савн не му харесваше — никак не му харесваше.

Полий се върна и постави чашата пред него. Той стана и каза:

— Ей сега ще се върна.

И отиде до масата на Влад. Източникът му хвърли един поглед и извърна очи, сякаш не го познаваше. Савн се поколеба и седна.

Влад го погледна отново.

— Добро утро. Не очаквах да те видя толкова скоро.

— Жътвата свърши — рече Савн. — Приключихме рано.

— Поздравления. Предполагам, че скоро ще има празненство.

— Да.

— И ще се позабавляваш добре.

— Да.

Влад го изгледа с присвити очи.

— Какво има?

— Нищо.

- Я стига. Какво е станало?
- Не знам. Чувствам се странно.
- Как странно?
- Отнесен.
- Хм. Откога го изпитваш това?

На Савн изведнъж му се дося, защото Влад му говореше точно като майстор Знахар. Не се засмя обаче.

- Май от тази сутрин. Не, от снощи като че ли.
- Влад кимна замислено, без да откъсва очи от него.
- Ще мине — каза той. — Познавам го това чувство, вярвай ми.
- Защо го направи? — прошепна Савн.
- Моля?

Савн се окашля.

- Те защо го направиха?
- Кое? — попита Влад.

Савн се опита да улови някакъв знак на лицето на източняка, че разбира за какво му говори, но Влад сякаш го питаше искрено.

- Приятелите ми се опитаха да ме набият снощи.
- О? Съжалявам.
- Но защо?
- Не знам — каза Влад. — От страх сигурно.
- От мен?
- От мен.
- О. — Усещаше погледа му. — Какво направи?
- Аз ли? — каза Влад. — Нищо.
- Но мен щяха да ме набият, ако...

— Ако е станало нещо и си отървал боя, смятай, че си извадил късмет, и повече не питай.

Савн го изгледа продължително.

- Тебе са те били, нали? Искам да кажа, когато си бил млад.
- О, да.
- Защото си източник ли?
- Най-вече за това.

Савн усети, че се усмихва.

- Какво пък. Ти си оцелял. Предполагам, че и аз ще оцелея.
- Най-вероятно — каза Влад. — Само...
- Да?

— Нищо.

— Имаше ли си приятел, който да ти помага?

Познатата вече загадъчна усмивка се появи и изчезна.

— Да. Имах.

— Той обясни ли ти някога защо ти помага?

— Не — бавно отвърна Влад, сякаш тази мисъл изобщо не му беше хрумвала. — Тя така и не ми обясни.

— Още ли се чудиш?

— Още.

— Тогава може би и аз ще се чудя винаги.

— Не — каза Влад. — Подозирам, че един ден ще разбереш.

Савн кимна и реши, че едва ли ще му кажат нещо повече.

— Как мина разговорът ти с музикантката?

— Задоволително. Получих донякъде това, което исках. Надявам се да получа повече.

— Тогава не се съмнявам, че ще го получиш — каза Савн и добави на ставане: — Ще се видим по-късно.

— Сигурен ли си?

— О, да. — Савн усети как по устните му пробяга тънка усмивка и се зачуди дали не почва да подражава на маниерите на източняка. — Все още искам да впечатлявам момичетата. — Тръгна обратно към масата, където беше оставил сестра си, и забеляза, че тя го гледа втренчено.

— За какво си говори с него?

— Нищо. Колкото да убием времето — отвърна Савн и надигна халбата си. Отпи и забеляза, че нелепото настроение или магия, която го беше хванала, се е развалила; беше си пак същият.

Допи си халбата мълчаливо и заяви:

— Време ми е да тръгвам.

— Вече?

— Да.

— Добре. Аз ще почакам певицата.

— Приятелките ти сигурно ще дойдат.

— Сигурно — сви рамене Полий, сякаш й беше все едно. Савн я изгледа за миг, после се наведе и я целуна по темето.

— Това пък защо? — попита тя.

— Защото не всеки си има сестра.

Стана и тръгна към вратата. Малко преди да излезе се обърна и погледна Влад. Източникът го гледаше. Савн му кимна леко и тръгна да си изкара деня при майстор Знахар.

Спря на двадесетина крачки от вратата да поеме в себе си цялата прелест на деня — онова, което майстор Знахар наричаше „Да му се порадваш сега и наведнъж“, макар че на Савн този израз му се струваше малко глупав.

Редицата тънки салкъми покрай пътя за имението се поклащаше в странния танц на полюшвани от лекия вятър дървета, сякаш полъхът му беше различен за всяко от тях. Небето сивееше под жълтата пелена с намека за дъжда, който Савн беше очаквал всеки ден от дългата жътва. „Колко любезно от негова страна — реши той, — че изчака, докато свърши“.

Почти никой не се мяркаше, може би заради приближаващото се лошо време. Самият Савн обичаше да го мокри дъжд, стига да не е студено и ветровито, но повечето хора като че ли не обичаха...

Разсъжденията му бяха прекъснати от странната поява на шест-седем непознати, които излязоха иззад къщата на Бояджията, точно срещу къщата на Тем. Всички бяха въоръжени с дълги тежки мечове и облечени в черно и на Савн му се стори, че вижда на гърдите им герба на дома Атира на Негова милост.

Какво търсеха тук седем ратници на Негова милост?

Не можа да си отговори на въпроса, нито можа да реши как да постъпи, но неволно се обърна и тръгна обратно към къщата на Тем, за да намери Влад.

Когато влезе, Полий, която още седеше на масата близо до вратата, попита:

— Какво има, Савн?

И това беше последното ясно нещо, което помнеше. Останалото след това си го възстанови по разказаното от нея и по съвсем откъслечни спомени.

Според Полий той поклатил глава и тръгнал към масата на Влад. Савн помнеше, че източникът го гледаше разсеяно. Но преди Савн да успее да каже нещо (във всеки случай така и не можа да си спомни какво е щял да каже), Влад изведнъж скочи, а масата, на която седеше, се прекатури с трясък на една страна. Движеше се толкова бързо, че

Савн едва можеше да го види, и както по-късно си спомни, точно в този момент бе осъзнал, че „става нещо лошо“.

Зад него се чуха тежки стъпки, той се обърна и видя, че един от войниците, които беше мернал преди малко навън, вече е извадил меча си и налита от вратата право към него.

Не, осъзна той изведнъж, не към него. Към Влад.

Савн не помнеше как и кога е решил да се дръпне от пътя му, но след това по някакъв начин се озова при тезгяха и видя как през вратата нахълтаха още войници. Прекрачиха през тялото на първия — Савн така и не беше видял какво бе станало с него — и той осъзна, че писъкът в ушите му идва от сестра му.

Погледна отново към Влад, който вече стоеше на една от масите, със сабята в дясната си ръка, а с лявата въртеше нещо, което приличаше на златна верига. Гледката на лъскавите черни ботуши на източняка върху една от масите на Тем се запечата в паметта му и върна един стар спомен за танцьор, отбил се в селото преди много, много време.

По ботушите блисна червено, очите на Савн тръгнаха нагоре и се спряха на грозната рана, зейнала на хълбока на източняка. Така и не разбра как я беше получил. Видя също, че един от войниците се гърчи на пода, и блясък на стомана, с отразената светлина от лампите.

Някъде, много далече от съзнанието си, забеляза, че Тем и малобройните му гости изскачат през прозорците и вратите, но това му се стори маловажно; нито можеше, нито искаше да побегне, само зяпаше ококорен.

Играта на мечовете можа да види само за миг — трима войници срещу източняка, и четирите оръжия сечаха, мушкаха и свистяха като движения от някакъв страховит и красив танц, а когато един от тях се хлъзна напред и промуши Влад дълбоко в бедрото, това също му се стори някак предвидено и необходимо.

Илюзията свърши, когато Влад изведнъж залитна и падна сред масите и столовете. В същия миг един от войниците падна на гръб и се преобърна. Отначало Савн помисли, че е ранена ръката му, но после осъзна, че се е хванал за гърлото, ужасно разпрано. Видя го как пада и му призля.

А после две познати крилати фигури нахлуха в помещението и налетяха в гърба на двамата все още останали войници, а от другия

край на стаята дойдоха още двама.

Савн помнеше, че си помисли много ясно: „Е, и да имах някакви съмнения за джерегите, вече се решиха“.

В следващия миг из въздуха свистяха мечове, а после всичко спря изведнъж и двата джерега отново излетяха, през вратата.

Един от войниците каза:

— Къде се дяна той?

Друг каза:

— Доведете лечителя!

Трети каза:

— Много е късно за Тевит.

Савн се взря в мястото, където доскоро беше лежал Влад и където имаше само няколко червеникави петна; след това, без да мисли нито за ранените войници, нито за изплашената си сестра, се обърна и излезе през вратата. Зави зад къщата на Тем и се скри зад конюшните разтреперан.

9.

*Няма да взема рисувача гладен,
няма да взема рисувача гладен,
с него на кожа и кости ще стана.
Хай-ди, хай-ди, хо-ла!*

Хей-хоп напред...

Чу топуркането на излизащите от къщата на Тем. Изчака още малко за всеки случай и се върна. Полий седеше на мястото си, стъписана и пребледняла от страх. Ранени и мъртви вече нямаше, а Тем бършеше с парцал кръвта по пода.

Седна до Полий и забеляза, че ръката му трепери. Скри я в скута си под масата. Тя му каза, сякаш не се беше случило нищо особено:

— Няма ли да закъснееш за майстор Знахар?

— Сигурно.

След малко го попита:

— Защо избяга?

— Уплаших се.

— И аз.

— А защо не избяга?

— Твърде уплашена бях, не можех да помръдна.

— Сега добре ли си?

— Мисля, че да. Но още треперя.

— И аз.

Савн забеляза, че са влезли няколко души, привлечени от случилото се като от някаква непонятна магия. Говореха си тихо и сочеха прекатурените маси и столове, които Тем беше почнал да изправя.

— Трябва да се прибиращ вкъщи — каза Савн.

— Да — отвърна Полий. — Ти ще ходиш ли при майстор Знахар?

— Да, ще... Не знам. Искам само да поседя малко.

Очите на Полий изведнъж се ококориха.

— Нямам търпение да го разкажа на Слий!

И докато Савн успее да отвърне нещо, или дори да се сети какво да каже, вече беше станала и тичаше през вратата.

След като помисли малко, той стана и отиде при Тем, който беше приключил с чистенето на пода, и го помоли за храна. Тем му даде и голяма торба, в която да я сложи. Не прояви любопитство за какво му е на Савн тази храна, а може би също беше толкова стъписан от случилото се, че умът му се беше размътил. Взе и една кана с вода, запечата я с восък и я напъха в торбата с яденето, като я сложи на дъното, да не смачка всичко останало.

Савн се измъкна през задната врата и намери една празна стая, от която взе кърпа, чаршаф и одеяло. Влад щеше да може да плати на Тем за всичко това, стига да...

Излезе и почна да се чуди къде да търси. Влад явно се беше телепортирал и го беше направил по-бързо, отколкото Савн можеше да допусне, че е възможно. Колко време му беше отнело? Всъщност не знаеше — всичко се беше случило съвсем бързо. Но със сигурност беше по-бързо от предишния път.

Какво беше казал Влад? Нещо за когато бързаш... Да, беше за подготвяне на място, където да се телепортираш. Място, което можеше да е къде ли не; нямаше как да го знае...

Изведнъж си спомни първата си среща с източняка, застанал до Витите камъни, как драскаше нещо по земята с камата си.

Но беше казал, че е вещерство.

Но определено можеше да лъже.

И Савн се затича по пътя за имението, сигурен, че ще намери Влад. И докато тичаше, си даде сметка, че няма представа защо се въвлича във всичко това, и се зачуди също така за тежката торба, която беше помъкнал — тупаше го по бедрото и му пречеше да тича. Премести я в другата си ръка, праметна я през рамо и щом изкачи хълма, тръгна надолу по дългия криволичещ път към Витите камъни.

„Защо правя всичко това?“ — зачуди се и отговорът дойде още с въпроса.

Ако оставеше Влад, никога нямаше да може да научи повече, а това, което вече бе научил от източняка, го чувстваше като врата, открянала се пред него, за да може да види, че от другата страна има едно място, което отчаяно му се иска да види, а може би — и да заживее в него. И знаеше, че цял живот ще се укорява, ако позволи страхът да го лиши от близостта на източняка.

Можеше да се опита да се измъкне и пак да се среща с Влад, без да го виждат, но някак нямаше да се чувства добре след това, пък и не мислеше, че го бива много в измъкването. А да разберат за него щеше да е по-лошо, отколкото ако го виждаха открито, че е с него.

Но ако го свържеха с източняка, как щеше да може да продължи да живее тук? Нямаше винаги да се намират два приятелски джерега, които да...

Тръсна глава, за да не мисли как беше станало така, че точно когато приятелите му щяха да го набият, изневиделица се появиха... Не. Не искаше да мисли за това. Не и сега.

И съвсем естествено, точно в този момент забеляза шумоленето в дърветата над главата си и да, разбира се, имаше два джерега, кацнали най-нахално в клоните, почти все едно, че го наблюдаваха. Закова се на място и също ги изгледа.

Бяха със същата големина и оцветка като двата, които беше видял... кога беше? Беше се разхождал с Полий, а после беше отишъл в къщата на майстор Знахар, което бе в деня, в който Дейм Вълсът си беше счупил ръката, тъй че трябваше да е...

Същият ден, в който се появи Влад.

Бяха същите, разбира се. Глупаво беше да го отрича. Същите, които го бяха спасили и които бяха спасили Влад, и които беше виждал вече толкова пъти след появата на Влад. Може би един от тях беше седял на стряхата на Тем и беше слушал всичко, което се приказва.

Откъсна погледа си от тях, преодоля задъхан трийсетината крачки до Витите камъни и огледа за следи от кръв по земята. Намери ги точно където очакваше — големи червени петна.

Накъде ли беше тръгнал източникът? Опита се да намери диря от кръв, но като че ли нямаше.

Обърна се към двата джерега, които продължаваха да го наблюдават. Ако им заговореше, щяха ли да го разберат? Едва ли. Намръщи се и каза на глас:

— Е? Какво искате? Защо ме преследвате? — Преглътна, чул ехото на напрегнатия си глас. Чу в тила си как майстор Знахар му говори за истерията. Джерегите го гледаха безизразно. Затвори очи, вдиша дълбоко и ги отвори. Отново им заговори, този път — бавно и предпазливо. — Донесох му храна. Къде е той?

По-малкият джерег разпери криле, после ги сви отново, сякаш се поколеба. Сгънато и погледнато от страни, всяко крило оформяше идеален триъгълник, сякаш самата природа бе решила да им осигури щит срещу човешките стрели. Но като погледнеш отпред, се виждаше змийска глава, която се поклащаше нагоре-надолу между стените на две къщи, построени една до друга.

Съществото разпери криле и излетя от клона. Спусна се малко, докато набере скорост, после бързо се издигна над главата на Савн. Женската го последва и той се обърна, за да проследи с поглед полета им.

Направиха един висок кръг и Савн си помисли, че ще се скрият над пелената; после полетяха надолу толкова бързо, че се уплаши, че ще го нападнат, но те кацнаха малко по-надалече. Едва можеше да ги види през дърветата — на четиридесетина стъпки встрани от пътя.

Той бързо тръгна към тях през горския гъстак. Точно под дървото, на което бяха кацнали, едва не се спъна в сабята на източняка — Влад несъмнено я беше изгървал, докато бе залитал навътре. Хвана я за дръжката, вдигна я и видя, че е оцапана с кръв. Зачуди се какво ли ще стане, ако удари някой с това. Мислите му бяха прекъснати от съскането на един от джерегите и той подскочи стреснато. Съществата явно горяха от нетърпение да намери Влад.

Добре. Взря се още напред и веднага забеляза нещо тъмно, съвсем наблизо и сякаш не на място. Още няколко стъпки и разбра, че е ботушът на Влад, с носа нагоре.

Още преди да стигне до източняка разбра, че е жив, защото дишането му се забелязваше, дори се чуваше бързо и плитко. Знаеше, че такова дишане означава нещо, но не можеше да си спомни точно какво. Всъщност можеше да означава няколко неща. Дали беше от загубата на кръв? Сигурен беше, че не е сътресение или счупен гръбнак. Помисли си, че белият дроб може да е разкъсан, а ако се окажеше това, нямаше да може да направи нищо, освен да гледа как източникът издъхва.

Приблѳжи се до него, коленичи, огледа внимателно лицето му и веднага забеляза, че кожата му е придобила необичайно сив цвят и че устните му са посинели, и че също толкова посинели са клепачите и ушите му. Този цвят значеше нещо. Сигурен беше. Савн поклати глава и помисли: „Умира“.

И като че ли беше така. Не само белият му дроб изглеждаше пробит, но сякаш и вратът му беше скършен — вените и гръклянът изпъкваха ужасно от гърлото, под някакъв нелеп ъгъл, към лявата му страна.

Освен това мърмореше, но с някакви несвързани звуци, пѳшкания и хрипове, сякаш беше изгубил способността да оформя думи. Ръцете и торсът му помръдваха немошно и без някаква явна цел. Ужасна скръб изпълни Савн — беше убеден, че майстор Знахар щеше да може да го изцери, въпреки разкъсания дроб и скършения врат, но самият той просто не знаеше достатъчно. Ако майстор Знахар беше тук, щеше да...

Савн се намръщи. Ако вратът на Влад наистина беше прекършен, щеше ли да може да мърда така? Опита се да си спомни какво му бе казал майстор Знахар за подобни наранявания, помнеше, че е чувал за нещо такова. Майсторът му беше говорил за врата като за поток, който подхранва ума, и че ако гръбнакът бѳде прекършен, то мозъкът ще започне да гладува от липса на мисли. Може би точно това бе имал предвид — точно така щеше да се държи едно тяло, когато няма мисли, които да направляват действията му. Ужасно.

И точно тогава, сякаш за да подчертае ужасната гледка, безсмисленото бѳлнуване на Влад спря и Савн чу ужасен хрип, който се изтрѳгна някъде от тялото му.

Щом Влад забѳлнува отново, Савн се зачуди какво може да е причинило този всмукващ звук. Ако дробовете му бяха разкъсани, това сигурно щеше да се обясни с вдишания въздух, но щеше ли да звучи така? Сигурно. И все пак...

На колана на Влад имаше кама. Той я измъкна и един от джерегите му изсъска.

— Млъкни — каза му Савн разсеяно, разпра с ножа елека до кръста, разтвори го и откри гърдите, обрасли с кѳдрави тъмни косми. Нормално ли беше това за източняците? Бързо отстрани тази мисъл, защото веднага видя раната — някъде по средата от дясната страна на

Влад. Нямахме чак толкова кръв — Савн почти съжали, че не е повече, за да не вижда ужасно зейналата розова тъкан — но това, което продължаваше да се цеди, кипеше на пяна.

Дъхът на Влад продължаваше да излиза рязко и плитко. Странното обаче бе в това, че само едната страна на гърдта — лявата страна, далече от раната — се вдигаше и смъкваше. И това, което притесни Савн покрай странното движение на гърдта, бе, че беше виждал или чувал за нещо такова.

Къде? И кога?

Погледна отново лицето на Влад. Беше посивяло, но не повече, отколкото допреди малко. Погледна отново гърдите му, лявата страна, която се вдигаше и спадаше рязко, и дясната, която почти не помръдваше. Беше му сякаш познато и в същото време — съвсем ново. Затвори очи и се помъчи да си спомни думите на майстор Знахар.

— Намерих го, защото го търсех. Не можеш да го видиш лесно...

Не можеше да е това, защото това можеше да се види лесно.

— Търсех го, защото намерих счупено ребро. А реброто го намерих, защото то беше ранено в хълбока.

Чакай малко. „То?“

— ... нещо, което лесно можеш да видиш у едно прасе. — Да! Свинята-майка на Качуларя, намушкана от козата им. Цели десет минути Качуларя се беше молил на колене на майстор Знахар да я прегледа, защото Израждация беше заминал някъде, и майстор Знахар най-накрая се беше съгласил, само защото реши, че Савн може да научи нещо полезно. — Много приличаме на свинете отвътре, Савн — беше му казал майсторът, при това без никакъв намек за шега. Да.

Влад продължаваше да бълнува. Савн се постара да не му обръща внимание, за да си спомни какво беше казал майсторът. Не беше чак толкова отдавна.

— ... пробиваш дупка в сърдечната кухня, тъй че дробът се е смъкнал... не, не сърцето, сърдечната кухня, където са сърцето и белият дроб. Същото може да се случи и с човек. Ще го научиш някой ден. Бягай сега ми донеси една бутилка със запушалка и ще видиш какво мога да направя с две тръстики. Добре, че е свиня — дробовете им са същите като нашите, което ти казах вече преди половин час, само че сигурно не си ме слушал, както обикновено. И това ще го

научиш някой ден. Хайде тичай, преди това миризливо животно да ми умре и да ме изложи.

Всичко, което стана по-нататък, се върна в ума му, а с него — и смътната надежда. Имаше водата, която бе донесъл, за да пие Влад и за да отмие от раната Демоните на треската, разполагаше дори с восъчната запушалка, но нямаше тръстика, нито нещо, с което да я замести; нито едно от растенията, които вирееха наоколо, не беше кухо и достатъчно широко, за да свърши работа, а щяха да минат часове, докато се добере до реката и се върне. Влад едва ли щеше да преживее толкова.

Погледна сабята до Влад. Ако беше куха, щеше да е идеално: дълга и гъвкава...

Зяпна празната ножница на бедрото на Влад. Дали беше направена добре? Савн беше пил от кожен мях; кожата със сигурност можеше да задържа вода.

Трябваше да побърза, но все пак имаше малко време да помисли. Щеше да изгуби по-малко време, ако измислеше какво трябва да направи, стъпка по стъпка, преди да предприеме нещо. Ножницата му даваше някаква надежда; започна да се убеждава, че всичко, което щеше да му трябва, е тук, подръка, стига да можеше да го намери; трябваше само да го направи добре още от първия път. Как можеше да пробие дупката? Не, това не се налагаше; мечът, пронизал Влад, беше направил чудесна дупка; трябваше само да я затвори, докато я използва, и после да я запуши отново. Но как?

Е, колкото до първата стъпка, ръката му щеше да се оправи съвсем добре, но следващата? Чаршафът, който беше взел от къщата на Тем, със сигурност пропускаше въздух; как можеше да го направи непроницаем? Нещо, което е водонепроницаемо дали не пропускаше и въздуха? Трябваше да е така — как може въздухът да премине, след като водата не може? Ами тогава, ако успееше да намери свещ, можеше да разтопи восъка върху парчето плат от чаршафа.

Свали колана на Влад, намери кесията му, изсипа я и прегледа съдържанието ѝ. Имаше кремък (за какво му е на един вещер кремък?), няколко странни игли за шиене (но без конец), няколко парчета хартия, кесийка с няколко златни монети, както и няколко сребърника, намотка тел, няколко малки глинени шишенца като тези, в които майстор Знахар държеше отварите си, но свещи нямаше. Е, това беше

обяснимо, за какво ще му е на един вещер свещ? После се намръщи... восъчната запушалка на каната с вода? Трябваше да разтопи восъка, но можеше да свърши работа. Значи му трябваше огън. Добре, дървета наоколо колкото щещ, можеше да опъне плата до огъня, после да остърже от восъка и да го постави върху платното, където можеше да го стопи и така да го направи непропусклив за въздух, за да покрие раната; не беше нужно парчето да е много голямо — самата рана не беше повече от един пръст широка.

Първо трябваше да отреже ивиците плат, преди да започне с каквото и да било друго, за да са готови. И трябваше да среже ножницата... А втората тръба? О, да, канията на камата на Влад. Тя също беше от кожа. Щяха ли двете да се вместят в каната?

Изпита внезапна паника при мисълта, че е изпуснал някъде торбата с храна, но се оказа, че е до него — беше я оставил, когато се наведе да огледа Влад. Извади каната с вода, която беше взел от Тем. Да, устието беше добро, широко. Щеше обаче да е трудно да напъха кожените кании във восъка и трябваше да внимава да не издърпа запушалката нагоре, а по-скоро да влезе надолу. Но пък разполагаше с кама, можеше да пробие дупки с нея.

Колко вода трябваше да има вътре? Защо някой не беше направил кана, през която да може да види? Е, най-добре щеше да е, ако беше пълна до половината, защото тогава щеше да е сигурен, че дългата кания е във водата, а късата е извън нея — или трябваше да е обратното? Не, така щеше да е добре: „раната на водата, въздухът — на въздуха“ — беше казал майстор Знахар. „Защо?“ — бе попитал Савн. „Защото така се получава“ — беше отвърнал майсторът.

Савн прехвърли още веднъж наум цялата процедура и след като се увери, че е прав и не пропуска нищо, разчисти кръг от три стъпки, събра клонки и запали огън с кремъка, на една ръка разстояние от Влад. След като се разпали, добави още няколко по-големи клона, намери два по-едри камъка и ги постави до огъня. Докато се загоряваха, отрязва няколко ивици от чаршафа, който беше взел от къщата на Тем, и ги постави на камъните.

Джерегите прелитаха над главата му и го гледаха с любопитство. Савн се постара да не мисли за тях. Влад като че ли посивя още повече. Ръцете и краката му продължаваха да се движат безцелно и по едно време тялото му леко помръдна и се обърна на една страна.

Ъгълът, под който изпъкваше гърлото му, стана още по-ужасен. Речта му продължаваше да е непонятна. Савн си спомни, че майстор Знахар му беше споменал нещо за сърцето, което може да се смачка, ако сърдечната кухина стане много малка. Заработи още по-бързо.

Камата се оказа достатъчно остра, за да може да пререже кожата на каниите, макар и с повечко усилие. Срязва ги леко под ъгъл, за да са с връх.

Погледна отново Влад. Процесът се усилваше; почти можеше да долови как кожата на лицето му посивява още повече.

— Не умирай — промълви той на глас. — *Да не си посмял да ми умреш. Чу ли ме?*

Взе каната и направи две дупки в запушалката с камата, после предпазливо ги разшири.

— Само се дръж и дишай, и ще те оправя, но ако ми умреш, ще те сритам по главата. — Премери двете кании спрямо каната и ги беляза с камата на подходящите нива. — Хайде, дишай, източняшки сине на кетна. Само дишай.

По-малкият джерег го гледаше изпитателно.

— Добре — каза му Савн. — Ето я и първата трудна част.

Ножницата на сабята се хлъзна в дупката във вощка с изненадваща лекота, а после канията на камата — също толкова лесно. Той поднесе парче нажежено дърво над вощка, за да го разтопи, после задуха по запушалката. Вече разполагаше с една кана с вода със стърчащи от нея две кожени кании, като стръкове от букет цветя, който поначало не е изглеждал особено красив.

— Хм — каза той на джерега. — Не изглежда никак зле. Да видим първата проба. — Духна в отвора на ножницата на сабята и бе възнаграден с бълбукане от съда, както и с излизания от вътре въздух по лявата му длан, над другата ножница.

— Не пропуска въздух — каза Савн на джерега. — Май наистина ще свърши работа. Хубаво, че материалът му е толкова добър.

После седна до източняка и сложи ръка на гърдите му. Влад не реагира на допира — и по-добре, че не знаеше какво предстои. Тази част си беше страшна и Савн се боеше, че ако се поколебае, ще изгуби всякаква смелост.

— Започваме — каза той на джерега и разтвори раната с пръсти.

Дупката беше малка, но грозна, между петото и шестото ребро; не кървеше много, но продължаваше да бълбука на пяна и издаваше хриплив звук, който не можеше да излезе от мъртво тяло. Краят на ножницата щеше лесно да се пъкне в отвора, но трябваше да го прокара през външния ръб на раната, който можеше да се окаже много голям.

Савн започна да огъва ножницата, но каната се килна на една страна и за малко щеше да се прекатури. Той изруга, остави раната и изви ножницата с две ръце, но пък я прегъна. Така изобщо нямаше да стане.

Усети, че се е разтреперил, и за малко щеше да се откаже, но стисна зъби и занамества каната под такъв ъгъл, че да може да вкара края на ножницата в раната без никакви остри огъвания.

Отново разтвори раната с пръстите на лявата си ръка и се помъчи да напъха острия ръб на ножницата в нея. Беше съвсем плътно и кожата покрай раната леко се разкъса, но успя да покрие дупката, загръщайки външния ръб на раната около ножницата. Задържа я на място колкото можа по-здраво — съжали, че не бе измислил начин да я закрепил, без да използва ръката си. Е, с малко късмет кожата на Влад щеше да я запуши, а нямаше да се налага да е задълго.

След това захапа с уста канията на камата, стисна още по-здраво с лявата си ръка и вдиша през канията.

Резултатите бяха смайващи.

В каната се чу къркорене и Влад трепна; Савн едва успя да задържи ножницата на сабята на мястото ѝ над раната. Но я стисна здраво и когато се осмели да погледне източника, почти не можа да повярва на промяната. И двете страни на тялото му вече се разширяваха равномерно, а гърлото му вече не беше извито под толкова нелеп ъгъл — Савн беше мислил, че и да се получи, едва ли ще е толкова бързо. Изведнъж се уплаши да не би да се е престарал, въпреки че не знаеше дали е възможно, нито какви ще са последствията.

Съжали, че не бе обърнал повече внимание на нормалния тен на Влад, но кожата му определено беше загубила пепелявия си цвят, а и устните му вече не бяха толкова посинели. Беше престанал да мята ръце и дишането му беше станало по-дълбоко и бавно.

— На това му се вика бързо — подхвърли Савн на джерегите. По-малкият изсъска, разпери криле и остана така неподвижен. „Може би ми показва, че е доволен“ — обнадежди се Савн.

Следващата стъпка обаче беше най-трудната: да запуши раната, без да позволи белият дроб на Влад да се смъкне отново.

Лявата му ръка продължаваше да притиска ножницата в раната от лявата страна на Влад; той увеличи натиска колкото бе възможно и взе камата в дясната си ръка. Един от джерегите изсъска.

— Млъкни — каза му Савн разсеяно. — Мъча се да му помогна.

Да изстърже с ножа късчета от восъчната запушалка, докато в същото време държи здраво раната, беше може би най-трудното, което бе правил някога — ако се беше наложило да бърза, сигурно изобщо нямаше да може да се справи. Но сега толкова се беше съсредоточил, че почти не забеляза, когато Влад отново заговори, този път с думи, макар и без някакъв особен смисъл зад тях. Савн го чу, че говори, но не му обърна внимание.

След като плоското на ножа се покри със стружки восък, той ги изсипа върху едно от парчетата плат на камъка, след което се залови отново, преди да му е останало време да помисли колко трудно е всъщност. Следващото го изтърва, остави го на земята и се захвана отново, като този път успя да го изсипе върху плата. После — още веднъж.

Това може би стигаше.

Восъкът се бе разтопил и доскорошният плат вече трябваше да свърши работа като кръпка, не пропускаща въздух. Той я вдигна за единия край и я развя, за да се охлади.

— Готово — каза на джерега. Съществува го гледаше мълчаливо.

Савн поднесе внимателно кръпката над раната, почти в същия момент успя да измъкне импровизираната тръба и плесна плата отгоре.

Влад простена веднъж, но за щастие не започна да се мята. Савн изгледа внимателно движението на гърдите му — издигаха се и се спускаха равномерно. Задържа кръпката на място и взе по-дългите ивици, за да ги увие около тялото на източняка.

Един проблем, който не бе предвидил, беше колко ще е трудно да прекара плата под гърба на Влад, като в същото време внимава кръпката да не се изплъзне от раната, което щеше да отвори сърдечната кухина и щеше да се наложи да повтори всичко отначало.

Накрая трябваше за миг да пусне кръпката, но за щастие восъкът я задържа достатъчно дълго върху кожата, докато Савн пхне ивицата плат под Влад. После уви още две платнени ивици около Влад и ги стегна, колкото можа.

Накрая издиша все едно, че беше сдържал дъха си през цялото време, и каза:

— Не мога да повярвам, че го направих.

Изправи се, олюля се и се подпря на близкото дърво. Забеляза, че ръцете му треперят. Беше глупаво. Защо трябваше да треперят сега, след като всичко бе свършило? Е, все пак добре, че не бяха се разтреперили по-рано.

По-малкият джерег му изсъска сърдито. Като че ли гледаше напрегнато левия крак на Влад, където кръвта се беше просмукала през крачола му.

— О — каза уморено Савн. — Да. Е, едва ли кърви чак толкова много, иначе щеше вече да е умрял.

Джерегът обаче му изсъска отново. Савн въздъхна и се върна при Влад, срязва крачола му, дръпна го и откри раната, която продължаваше да кърви, макар и не толкова обилно. Наплиска я с вода, за да може да я разгледа по-добре, както и за да махне Демоните на треската от нея.

Малкият джерег го гледаше напрегнато, сякаш очакваше от него да му докладва за видяното.

— Самият прорез е плитък — каза му той, подражавайки на гласа на майстор Знахар, — но белегът ще остане от коляното до глезена и ще трябва доста плат, за да го покрия. Дано да ми стигне — добави на себе си. После забеляза колко се е накървавила водата и реши да намери някой поток и да вземе чиста вода, щом си почине.

Влад продължаваше да бълнува. Савн се увери, че дишането му е добро и че гърлото му се е изправило, след което нарязва останалата част от чаршафа на ивици. Чудеше се защо гърлото му се беше изкривило толкова странно и какво го беше накарало да се оправи. Трябваше да попита майстора за това.

Майстор Знахар несъмнено щеше да реши, че днес е изкарал деня си добре в изучаването на бъдещия си занаят, но Савн нямаше намерение да му разказва.

Огледа за последен път Влад. Доколкото можеше да прецени, източникът щеше да се оправи; дори беше спрял да бълнува. За миг

Савн се взря в него, удивен от това, че беше толкова близо до смъртта само допреди няколко минути, а ето че сега спеше кротко, все едно че нищо лошо не го беше сполетяло. Испита необяснимо притеснение, сякаш здравето на Влад се подиграваше с цялата работа, която бе свършил. „Така и няма да разбере как са сглобени хората“, промърмори си той.

Тя кацна на ниския клон на един от близките салкъми и загледа любовника си, очаквайки да ѝ даде знак да убива. Но такъв знак не дойде.

Битката, в която се беше включила преди малко, ѝ донесе радост, но когато Даващия пострада, любовникът ѝ нададе писък, сякаш самият той беше ранен. Съжеляваше, че не разбра заради какво бе цялата битка, след като сякаш никой не държеше да изяде никого, но с това вече бе свикнала. Съжеляваше също така, че любимият ѝ така и не можеше да реши веднъж завинаги дали мекият долу е приятел, или враг.

Любимият ѝ продължаваше да го гледа напрегнато и тя долавяше настроенията му — ту подозрителност, ту насмешка, ту нещо много подобно на дружелюбие — но все някак колебливо, и никакво твърдо решение. Зави нетърпеливо опашка, но той не забеляза, а след това изведнъж разбра, че Даващия ще живее. Това я изненада, въпреки че така и не си беше дала сметка как е разбрала, че ще умре.

И точно в този момент любимият ѝ изведнъж се обърна, полетя и кацна до нея.

Е, добре, нека мекият да живее. Дано той или Даващия скоро да им дадяха някаква храна. Беше гладна и мразеше да ловува.

10.

*Няма да взема богат търгаш,
няма да взема богат търгаш,
ще ме търгува през ден, през два ж.
Хай-ди, хай-ди, хо-ла!*

Хей-хоп напред...

Савн забеляза, че сенките са се удължили, и се зачуди дали не е заспал, седнал с гръб до дървото. Всичко беше съвсем притихнало. Провери дишането на Влад, което си беше в ред, а после огледа превръзката на крака — беше подгизнала. Махна я и прегледа раната. Вече не кървеше — поне не и докато махаше превръзката. Знаеше, че има начин да се сваля превръзка, без раната да закърви отново, но не можеше да си го спомни. Ядоса се, че може да се справи с нещо толкова сложно като това да накара дробовете на Влад да заработят отново, а не можеше да си спомни как се превръзва една нищо и никаква рана.

Но я почисти отново, като пестеше водата, а после я уви с онова, което бе останало от чистия чаршаф от Тем. Отново забеляза колко се накървави водата и се зачуди дали е важно; в края на краищата беше кръвта на Влад; може би за него беше по-добре.

Отново се облегна на дървото. Замисли се дали трябва да се върне в дома на майстор Знахар, където го чакаха, но не искаше да остави Влад сам. Предпочиташе да не рискува с никого и с нищо, нито неволно, нито нарочно, и така да развали цялата работа.

След като тази мисъл се оформи в главата му, осъзна, че е доволен от себе си — успял беше да се справи с много трудна задача в условия, които съвсем не можеха да се нарекат идеални, въпреки че имаше съвсем смътна представа за проблема, да не говорим за

решението му. Погледна Влад и се усмихна, после погледна двата джерега, кацнали вече един до друг на земята и с прибрани крила.

— Имам чувството, че мога да се справя с всичко — каза им.

По-малкият го изгледа за миг, после се изви, отпуснал глава, и загледа Влад. Каква ли беше връзката между Влад и двата джерега? Разбираше, че трябва да има нещо общо с вещерството, но каква точно? Щеше ли да го научи някога? Щеше ли да стане някога достатъчно добър вещер, за да може да прави сам такива неща?

Защо не?

След като можеше да спаси човешки живот само с помощта на кана с вода и две парчета кожа, трябваше да може да прави и заклинания, особено след всичко, което му бяха показали досега. Спомни си за онова странно състояние на ума, в което се чувстваше като в сън, но мислите му бяха по-отчетливи, отколкото като буден — далечни, но ясни и отчетливи. Защо да не може сам да се доведе там? Спомни си как го беше направил Влад; трябваше да може да го постигне и сам.

Отново се облегна на дървото и си представи как потъва в него. Бавно и методично се подложи на процедурата, която Влад му беше показал, като отпусна глава, врат, рамене, ръце, всяка част на тялото си. Щом стигна до петите, почувства, че е изпаднал в странно, полусънно състояние — знаеше, че може да се раздвижи, ако поиска, но не искаше; по своя воля се задържа неподвижен и съвършено отпуснат. Чувството беше необичайно, но не точно това, което целеше.

„Потъни — каза си той. — Навътре в дървото, надолу в земята. Почувствай се тежък. Аз съм лъч светлина и празен, и ще отпътувам навътре и надолу. Аз съм тежък и затова пропадам. Има стъпки, които водят навътре в дървото, през корените му. Ще ги направя, една по една, и с всяка стъпка ще стигам все по-надълбоко“. И за негова изненада, самовнушението подейства — почувства се лек като въздуха и в същото време — тежък като камък; зрението му беше напрегнато като в сън, а не можеше да го контролира.

Много ясно усещаше собствения си дъх и звуците от малките, щъкащи наоколо животинчета, светлината, процеждаща се през клепките му. Пожела да се отдели от всички тези неща, които бяха част от собствения му свят, затова си каза: „Отново, още по-надълбоко. И още. Потъни навътре, и надълбоко“.

Представи си как тялото му потъва през пръстта и глината, и камъка — и с всеки следващ пласт все повече се отдалечаваше от себе си, от Влад, от света, който познаваше. Осъзна, че контролира „потъването“ си, затова се отказа и се остави да се понесе сам, без усилие на волята.

Пропаднаше през земята към по-долни пластове и пространства — сам, въртеше се на място, виждаше без очи, вървеше надолу и надолу без крака, преминаваше през пустота, в която чувствата са бледи и прозрачни, а сетивата се превръщат в белезникава мъгла, през която прозират мислите. Гледаше се отстрани, отразен в това тясно и самотно пространство, и осъзнаваше, че всъщност не е сам, че никога не е бил сам. Сестра му, майка му и татко му, майстор Знахар — всички те бавно се въртяха около него, зареяли поглед встрани; собственият му поглед се отдръпваше и се отправяше напред и напред, преминаваше през всички тях и отвъд тях, отвъд приятели и близки, отвъд източняка.

Сътвори си огромен лес, през който да върви — гора, каквато никога не беше виждал, в която дърветата търкаха рамене едно в друго и високите им дебели клони оформяха покрив. В краката му се въргаляше голям сребърен бокал. Вдигна го и го поноси малко, наслаждавайки се на хладината, която си представяше между пръстите. А наистина ли си я представяше?

Лесът се разтвори в широка поляна, на която растяха високи треви. Вече беше бос. Харесваше допира на тревите до стъпалата си. В средата на поляната имаше езерце с чиста вода. Той натопи в него бокала и пи. Водата беше много студена, но в същото време той знаеше, че може да се гмурне в нея и ще е топла като в пролетен следобед. Помисли дали да не го направи, но нямаше време.

Продължи напред и се озова пред висок каменен зид. Беше му се случвало насън преди и се беше случвало ненадейно, изпъваше се изведнъж във всички посоки и се издигаше високо над него. За миг се побоя, сякаш беше повече заплахата, отколкото препятствието, но си помисли: „Това е моят сън, мога да направя каквото си пожелаая“.

И се понесе към небето като джерег, направи един кръг и после — нагоре, над стената и сетне — над бездната на бъдещето, в която можеше да се спусне или да скочи, а този избор беше труден, но пълен със смисъл.

Като джерег?

Тук имаше джерег... не, бяха два — летяха над него и под него и му говореха: „Не е ли страхотно да летиш и да летиш, и да летиш? Но сега трябва да избереш, да избереш, да избереш“.

Ядоса го, че джереги трябва да му казват какво да прави, но реши да не избира и вместо това продължи над стената и после — нагоре, лек като въздуха, стоплен от ветровете на случайността, докато бремето на собствената му сила не заплаши да го притегли надолу.

— Криле ми трябва — каза той на пустотата около себе си.

— Не — отвърна му непознат глас. — Ти си криле. Ти не летиш. Ти си полет.

Изненадата, че чува глас там, където нищо не можеше да съществува извън волята му, бе притъпена от самите думи. Какво означаваше да си полет? Вече беше загърнат в тъканта на съня, който бе сътворил, и в това мигновено объркване пропастта и светът изчезнаха, оставяйки го безтелесен и сред никъде, но той едва го забеляза, защото усещането за полет не го напусна, и Савн мигновено разбра, че тъкмо в това е отговорът.

— Значи мога да отида навсякъде. Мога да направя всичко.

— Да. — Гласът беше тих и отекваше странно в уши, които не бяха негови, с възраст и пол, които бе невъзможно да се определят, а и нямаше никакво значение.

— Но това е само сънят ми. Когато се събудя, не мога да летя и пътеката е само една.

— Това място винаги ще бъде тук.

— Но то не е истинско.

— Истинско ли? Не. Не е. Хитрината е в това да намериш това място по единствената пътека, която си мислиш, че имаш. Тогава може би ще намериш и други.

— Не разбирам.

— Знам.

— Тук живее Влад, нали?

— Понякога.

— Ти да не си Г'мон, Господарят на сънищата?

Отговорът бе придружен от смях, който му напомни за смеха на Полий.

— Не.

— Кой си тогава?

— Това е без значение.

Под него и около него прозираха точки светлина. Знаеше, без да го опитва, че може да се съсредоточи върху всяка от тях и да научи за нея, и щеше да е толкова важно, колкото да реши да го стори. Но как да избере между всички тях?

— Кое е от значение?

— Ти си от значение. Той е от значение.

— Той? Влад?

— Да.

— Имам нужда от помощта му.

— Да, имаш. Но той има нужда от твоята помощ повече, отколкото ти от неговата.

— Аз му спасих живота.

— Да. И ще му потрябваш отново.

— За какво?

— Бъди добър — отвърна гласът, стопи се и изчезна в някаква невъзможна посока. Савн се опита да го проследи и започна да се издига — нагоре, нагоре и нагоре. Света, който бе съградил, вече го нямаше, затова той реши да си създаде друг, докато се издигаше. Вече се катереше нагоре, гмуркаше се и се измъкваше от гъсто преплетени клони, които бяха корените на дървото на света. Чу странен звук, после усети хладина на лицето си. Тъмнината се бе превърнала в светлина, а не беше забелязал прехода. Усещанията се усилиха и сякаш станаха истински: вкочаненото рамо, пърхането на птица, миризмата на дървета и храсти.

Савн отвори очи.

— Беше се отнесъл далече — каза Влад.

Савн се ококори. Източникът все още лежеше на гръб, но очите му бяха отворени. В ръката си държеше восъчната запушалка на каната с двете още стърчащи от нея кожени кании.

— А ти си се събудил — каза Савн.

— Да.

— Как си?

— Доволен, че съм жив, и изненадан.

— Аз...

— Не — прекъсна го Влад. — Не ми казвай. — Погледна странното устройство в ръката си, огледа кръвта и срязания край на ножницата на сабята си. — Май предпочитам да не знам как си го направил.

— Добре.

— Но ти дължа живота си и няма да го забравя. Къде ходи?

— Бях... ъъ... мисля, че разглеждах.

— Как мина пътуването ти?

— Беше... не знам. Не съм сигурен къде точно отидох.

— Разкажи ми.

— Ами, бях сам, само че всички бяха там, и направих гора и вървах през нея, а после имаше една стена и прелетях над нея, и имаше един глас... — Савн се навъси. — Не мисля, че мога да го опиша.

— Това стига — каза Влад. — Отишъл си да навестиш сънищата си.

— Да. Знаех, че е сън, и знаех, че си го измислям.

— Хареса ли ти сънят?

— Да — отвърна Савн и се надигна. — Хареса ми.

— Това е добър признак. Винаги трябва да харесваш сънищата си.

Савн не знаеше какво да каже. От една страна, му се искаше да говори за това, но от друга — струваше му се много съкровено. Изчака Влад да го попита нещо, но източникът само затвори очи.

— Имам малко храна — каза Савн.

— Не сега — промълви Влад.

— Смяташ ли, че можеш да се движиш?

— Не.

— Бих искал да те заведа на някое по-безопасно място.

— Значи знаеш, че съм в опасност?

— Видях боя.

— О, да. Извинявай. Беше малко като в мъгла. Как се справих?

— Как успя да...

— Не знам. Може би по-късно ще си го спомня.

Двата джерега се надигнаха, направиха няколко стъпки напред и отлетяха. Савн се опита да ги проследи с очи, но те скоро се изгубиха сред дърветата. След малко Влад каза:

— Тук няма никой.

— Все пак — отвърна Савн — бих искал да...

— След малко. В момента се чувствам много изтощен. Трябва малко да си почина. Но не е нужно да стоиш тук. Ще се оправя.

Савн изсумтя. Влад се опита да каже още нещо, но после затвори очи. Савн похапна малко хляб и сирене, после рискува да потърси поток и да напълни каната — отне му около час. Когато се върна, Влад все още спеше, но след малко отвори рязко очи и рече:

— Някой забиваше ли пирони в хълбока ми?

— Не, ти...

— Просто се чудех.

— Боли ли?

Влад сякаш нямаше сили да отговори на въпроса му; само стисна отново очи, после пак ги отвори, след това ги затвори още веднъж и заспа. Савн опипа челото му. Помнеше, че то е първото място, където нападат Демоните на треската, след като една рана ги е пустила в тялото — помнеше как майстор Знахар беше седял край Лор от Голям чукар цели три дни, като миеше главата му и му баеше. Но челото на Влад като че ли беше по-скоро изстинало. Може би кръвта на източняците беше по-студена, отколкото на човешките същества.

Хрумна му, че влажните компреси и баенето най-малкото няма да навредят. Взе няколко окървавени парчета от плата, които бе използвал за първата превръзка, намокри ги и ги постави на челото на Влад, като в същото време редеше малкото думи, които беше запомнил от баенето против Демоните на треската. Освен това се опита да накара Влад да пийне малко вода и донякъде успя, въпреки че повече вода изтече по лицето му, отколкото влезе в устата му. Савн продължи с баенето и с компресите около половин час, докато не забеляза, че Влад се е събудил и го гледа.

— Как се чувстваш? — попита го Савн и странно защо се почувства гузен.

— Изтощен — отвърна Влад. — Хълбокът ме боли като... а бе, боли.

— Можеш ли да ядеш?

— Не.

— Трябва да ядеш.

— След малко.

— Добре. Вода искаш ли?

— Да.

Савн му даде да пийне още малко.

— Споходиха ме странни сънища — каза Влад. — Не мога да преценя колко от тях са истински. Да съм се бил наскоро с шестима много едри мъже с мечове, с ливреята на атира?

— Седем бяха, мисля.

— И един от тях ме рани?

— Двама или трима.

— А аз свалих няколко от тях?

— Да.

— Значи това поне беше истинско. Боях се, че така ще излезе. А някой да ме е впрягал с кон и да ме е използвал за оран?

— Не.

— Подозирах, че това е сън. Имаше ли трима дребосъци, които седят около мен и спорят кой коя част да вземе от тялото ми и какво да правят с останалото?

— Не.

— Добре. За това не бях много сигурен. — Изведнъж лицето му се изкриви от болка, челюстите му се стегнаха и очите му примижаха. — Хълбокът наистина ме боли — каза Влад, някак съвсем между другото.

— Съжалявам, че не мога да направя нещо — каза Савн. — От спирането на болка много не разбирам...

— Аз разбирам. Но вещерството ще ме убие, а от магьосничеството ще ми се пръсне мозъкът. Все едно. Ще мине. Надявам се. Говорих ли, докато сънувах?

— Бълнуваше, когато те намерих, но не можах да чуя думи. После, по-късно...

— Да? — подкани го Влад, след като Савн не продължи.

— Казваше разни неща.

— Какви неща?

Савн се поколеба.

— Спомена разни имена.

— Какви имена?

— Коути беше едното.

— Аха. А другите?

— Не ги помня. Мисля, че викаше: „Кийра“.

— Интересно. Друго какво?

— Единственото друго нещо, което успях да разбера, беше „завий в другата посока“.

— Хм. Предполагам, че е било ужасно важно.

— Смяташ ли, че можеш да вървиш?

— Защо?

— Не знам. Мисълта да те оставя тук ме изнервя. Просто сме близо до пътя за имението и...

— И може би ще тръгнат да ме търсят. Да. За съжаление, наистина не смятам, че мога да се движа.

— Тогава трябва да ти донеса още одеяла, вода и храна. Влад се взря в лицето на Савн, сякаш се мъчеше да намери там решението на някаква загадка. После затвори очи.

— В каната има прясна вода — каза Савн. — Има и малко храна.

— Ще се оправя — увери го Влад.

— Добре.

Савн стана и пое към пътя за имението, който щеше да го върне в селото.

Чу тълпата, преди да я е видял, което му даде възможност да свърне встрани от пътя, преди да стигнат до него. Тъкмо изкачваше последния хълм преди къщата на Тем и до ушите му доехтяха неразбираеми гласове, последвани от топуркането на много крака. Скри се в крайпътните храсти и изгледа как селяните се спуснаха от хълма и го подминаха. Бяха трийсетина души, няколко лица позна. Повечето носеха вили и брадви, в няколко ръце имаше и ножове. Изглеждаха мрачни и възбудени.

Изчака няколко минути, след като го подминаха, и затича към къщата на Тем. Вътре беше празно, както бе очаквал. Тем бършеше масите с парцал, а певицата Сейра седеше сама на една маса с инструментите си и чаша вино. Щом Савн влезе, Тем вдигна глава и го погледна.

— Изтърва ги.

— Кого съм изтървал?

— Всички. Заминаха да търсят източняка.

Савн усети как сърцето му се смъкна няколко пръста в гърдите.

— Защо?

— Защо ли? Защото уби от хората на Негова милост, затуй. Негова милост прати човек да ни извести, че след като е станало в нашето село, наша е отговорността да го намерим.

— О! Не знаят ли къде е?

— Не знаят — каза Тем. И го изгледа изпод вежди. — Защо? Ти знаеш ли?

— Аз ли? Че откъде да знам? Всички ли от селото отидоха?

— Всички, които бях тук, без мен и стария Димон. Аз останах да кажа на всеки, който намине по-късно.

— Димон не е отишъл с тях?

— Не. Каза, че не било наша работа, и се опита да ги разубеди. Мисля, че май беше прав. Ама никой не го послуша. Нарече ги сбирщина тъпи кратуни и изфуча.

— Къде ще търсят?

— Навсякъде. И ще пръснат вестта, тъй че твоите Ма и Та сигурно скоро ще го научат. Май трябва да се прибираш вкъщи.

— Май да.

Савн тръгна към вратата, но спря и се озърна през рамо. Тем не му обръщаше внимание. Тем също не бе пожелал да се меша в тълпата. Както и старият Димон, когото не познаваше добре. Но останалите? Лоува, Корал и Лем, и Тък? Защо почти всички в селото бяха толкова сигурни, че намирането и може би убиването на Влад е най-правилното нещо? Или, иначе казано, защо той самият не беше убеден? Дали не беше омагьосан? Не се чувстваше омагьосан.

Забеляза, че певицата го гледа. Без да мисли, отиде до масата ѝ и каза без предисловия:

— А вие?

— Моля? — отвърна дамата и го изгледа.

— Вие защо не се опитвате да намерите Влад?

— Сигурна съм, че няма да съм им от полза — отвърна тя. — Пък и не живея тук, тъй че не мисля, че ще е уместно да се меся в работите ви.

— Аха. Но за него какво мислите?

— Извинявай, не разбрах въпроса ти.

— Искам да кажа, не ви ли притеснява какво могат да му направят?

— Какво пък, никой не може току-така да убива ратници на господаря, нали?

Савн поклати глава и в този момент забеляза, че Тем е влязъл отзад в кухнята, което му напомни за какво преди всичко бе дошъл.

— Извинете ме — каза на Сейра. — Май трябва да си ходя.

— Може да се видим пак — отвърна му тя.

Савн се поклони колкото можа по-вежливо, подмина я и се шмугна през завесата към стаите за гости. Намери стаята, в която беше отседнал Влад — позна я по голямата пътна торба на пода. Взе я, взе и едно грижливо сгънато одеяло от леглото. Уви ги на вързоп, надникна през прозореца и се измъкна навън през него.

Следобедът вече отстъпваше на вечерта, когато излезе на пътя за имението, но щом остави зад гърба си последните постройки, го догони вик:

— Савн!

Едва не побягна, но спря. Отново понечи да хукне, после спря и се обърна, вече разпознал гласа.

— Майсторе?

— Днес не дойде. Чаках те.

— Не, майсторе. Аз...

— Тръгнал си да търсиш из горите онова чудовище с мустаците като всички останали, нали?

— Тъъ... не, майсторе.

— Не ли? Че защо не?

— А вие защо не сте с тях? — попита Савн.

Майстор Знахар изсумтя и се приближи.

— Така значи говориш на майстора си, а? — Но не изчака отговора му. — Не го познавам тоя източник и нищо не ми е направил, тъй че защо да го трепя? Е, а ти защо?

Савн отвърна, без да съзнава какво говори:

— Искам да му помогна.

— Хм. Така и предположих. Защо?

— Ами, защото... Не знам. Спасих му живота, а ако го намерят...

— Спасил си му живота?

— Да, майсторе. Той беше ранен.

— Я ми разкажи.

Савн описа накратко и колкото можа — смислено боя, обясни за необичайната рана и описа какво беше направил с нея.

— Хмм. Не е зле. А направи ли ритуалите против инфекция?

— Не много добре, майсторе. Всъщност не ги знам още добре, а и билки нямах.

— Хмм. Тогаз бъди сигурен, че демоните вече са го хванали.

— Мисля, че най-лошото за него мина...

— Не и ако е пламнал отвътре.

— Но аз не мога да го преместя, а и ще му трябват одеяла, тъй че...

— Тъй че нищо. Можем да намерим нужните билки по пътя, стига да тръгнем веднага, докато още е светло.

— Да тръгнем ли, майсторе?

— Ще ни трябват и факли.

— Факли?

— В пещерите е тъмно, а по-безопасно място не мога да измисля. В къщата на Витията има факли, ама предпочитам да си взема от моите, да не би да не е тръгнал с другите — не мисля, че ще издържиш на въпросите му. Изчакай ме тук да ги взема. После ще идем да видим какво можем да направим за този твой приятел.

11.

*Няма да взема и мръсен аскет,
няма да взема и мръсен аскет,
животът ми с него ще е проклет.
Хай-ди, хай-ди, хо-ла!*

Хей-хоп напред...

Майстор Знахар, за изненада на Савн, го поведе из гората по пътеки, за чието съществуване Савн изобщо не беше знаел. Винаги беше приемал, без много да се замисля, че никой на възраст над деветдесет години, освен може би ловците, няма да познава добре горите. Представата, че майстор Знахар познава или най-малкото помни гората край селото, го смая.

Вървяха бързо, въпреки няколкото спирания, за да наберат пирей и бъз, и намериха Влад още преди да се е мръкнало. Двата джерега засъскаха подозрително на майстор Знахар, който отскочи и замаха с ръце, сякаш искаше да ги прогони. Те не помръднаха, а продължиха да го гледат втренчено, сякаш се чудеха какво иска да постигне със странните си жестове.

— Всичко е наред — каза Савн. После повтори думите си, този път към джерегите. Усети, че майсторът го гледа, но джерегите се успокоиха, приближиха се до Влад и ги загледаха злобно.

— Като ни остане време — каза майстор Знахар, — ще трябва да ми обясниш това. — После коленичи до източняка. Вдигна бавно ръката му, без да откъсва поглед от джерегите. Те не помръднаха и майсторът пипна челото и бузата на Влад и се намръщи. — Струва ми се, че гори — каза той, — но не знам как е при източняците — може би кръвта им е по-топла от нашата.

Савн пипна челото на Влад и рече:

— Когато го оставих, беше по-студен от сега.

— Е, добре.

— Какво ще правим?

— Ще го занесем в някоя пещера и ще му свалим треската. Първо обаче да го увием в одеялото.

— Във всички одеяла ли? За да му е топло?

— Не, не. Просто за да го пренесем. Не бива да го увиваме, докато има треска.

— И аз така си мислех.

— Първо разгъни одеялото, по малко от всяка страна, за да можем да го държим... Не, обратно. Така. Сега вдигни главата му, а аз ще подпъхна ето тук... Ето така. Сега вдигни кръста му. Добре. Сега краката. Така. По-млад си от мен; ще хванеш от оня край.

— Един момент — каза Савн и надигна торбата с храната и каната с вода. Огледа се за миг да реши как да ги носи, но майстор Знахар внимателно ги окачи на краката на източняка. Савн отвори уста да възрази, но не можа да измисли точно как. Усети, че се изчервява, и се зарадва, че се беше смрачило.

Надигна одеялото откъм главата на Влад, а майстор Знахар го подхвана откъм краката. Вдигнаха го лесно.

— Майсторе — рече Савн, — вече става тъмно...

— Пътя го знам. Дай само да се обърнем... Ето така. Сега внимавай. Трябва да вървим бавно.

После тръгна навътре в леса, сигурно по някаква пътека, защото не им се налагаше нито да се спират, нито да забавят. Заслизаха по някакъв полегат склон и нямаше дори клони, които да се забърсват в лицето на Савн. Влад обаче сякаш ставаше по-тежък с всяка следваща крачка. Савн си спомни как беше вървял насън и съжали, че и това вървене не е толкова леко.

Стигнаха до каменното свлачище над пещерите и заслизаха. Савн започна да усеща умората от носенето на източняка, колкото и да беше лек. Влад застана тихо и Савн попита:

— Влад, как си? — Но източникът не му отвърна с нищо смислено и след малко Савн каза: — Майсторе, може би оттук?

— Не помня как се слизаше до водата. Ти помниш ли?

Савн примига изненадано.

— Не, аз...

— Тогава насам. Спри. Трябва да запаля факла — освен ако не си се научил да виждаш в тъмното?

— Как можем да държим факла и да носим Влад?

— Ще ти пробия дупка в главата и ще я забуча в нея.

Савн реши, че са му отговорили. След като пуснаха грижливо Влад на пода на пещерата, майстор Знахар запали една от факлите, стисна я в юмука си и посочи на Савн отново да вдигнат Влад.

Навлязоха навътре в пещерата. Савн водеше. Скоро започнаха да чуват капещата вода.

— По-нататък не можем — каза Савн. — За да стигнем до потока, трябва да минем по онази изданина и да слезем по една много тясна...

— Разбирам. Дай да го пуснем и виж как е треската му. — Влад отново простена и промърмори нещо, което прозвуча като „Сам го направи“.

Майстор Знахар опипа челото му и каза:

— Ти почни да му миеш челото със студена вода и намери нещо, с което да му вееш. Ще видя къде е инфекцията и дали можем да я премахнем. Дръж, увий това на лицето му. Аз да видя къде да оставя факлата... Виж!

Савн погледна накъдето сочеше майстор Знахар, но не видя нищо освен двата джерега, кацнали на пода на пещерата, със сгънати крила и загледани в ръцете им.

— Какво има?

— Проследили са ни!

— Те така си правят.

— Хм — изсумтя майсторът. — Добре.

Намери една пукнатина между две скали, в която да напъха факлата, запали друга и я закрепил на отсрещната стена на пещерата. Двете му сенки заиграха странен танц, докато се връщаше при отпуснатия неподвижен източник. Савн продължаваше да мие лицето на Влад и да му маха за вятър с кожената кесия, която беше взел от стаята му.

Майстор Знахар надигна ризата на Влад, внимателно свали превръзката и каза:

— Не е зле.

— Кое, майсторе?

— Можеше и да е много по-лошо. Но няма инфекция, което ме озадачава. Треската...

— Може да е кракът му — каза Савн.

Майстор Знахар погледна превръзките, увити около бедрото на източняка (беше космато като на животно), и започна да ги развива.

— Продължавай да му вееш.

Савн то послуша и след малко майстор Знахар каза:

— Да, тука е.

Раната се беше променила за няколкото часа, след като Савн я беше превързал. Беше почервеняла, подута и мека и от нея се цедеше гъста бяла течност. Савн зяпна, по-скоро удивен, отколкото разтревожен.

— Измий му лицето и продължавай да му вееш.

— Ти какво ще направиш?

Майстор Знахар не отговори, а започна да вади разни неща от торбата си — стръкче лаит, шишенце с надпис „есенция от сънна трева“, още едно шишенце със светлокафяв пращец, хаванче и чукало — и ги подреди около себе си със стръковете пирей и бъз, които беше набрал по пътя. И отново, докато гледаше плавните движения на ръцете му, Савн си помисли за Влад.

— Измий му лицето — повтори майсторът и Савн го погледна виновно и се подчини. Челото на Влад беше станало още по-топло.

Савн започна да му вее, но майсторът му каза:

— Чакай. Вдигни ръката му ей така, че да мога да го накарам да изпие това.

— Какво е?

— Стрит корен от степниче, пирей и вода. Вдигни му главата — ей така. Сега я свали и почни отново да му вееш. Най-важното е да не изгаря от треска.

Майстор Знахар започна да опипва и да натиска раната, и да бърка в нея с някакъв сребрист инструмент, който Савн не помнеше да е виждал, и докато работеше, започна тихо да припява. Савн искаше да го попита за думите и за инструмента, и за цялата процедура, но не посмя да прекъсне заклинанието. Майсторът спря, колкото да му кимне към купчината билки и да му каже.

— Смачкай ги добре и добави малко вода.

Влад отново заговори — мърмореше някакви фрази, от които можеха да се разберат само по една-две думи.

— Не обръщаме внимание на бълнуванията на тези, които са под грижите ни — каза майсторът и продължи с тихия си напев.

Савн не отвърна. Подаде хаванчето на майстора, той го взе, без да прекъсва, и изсипа съдържанието му върху раната. После му го подаде пак и рече:

— Почисти го, смачкай шепа от ей тези, сипи три капки от това и добави още вода. После го накарай да го изпие.

Влад не спираше да говори и беше лесно да излее течността в гърлото му. Източникът се закашля, но преглътна. Майсторът прекъсна баенето си и бъркането в раната.

— Забележи — каза той — колко са червени ръбовете на раната. Ръцете ти чисти ли са? Тогава пипни, ей тука.

Савн го направи, много предпазливо. Раната като че ли беше погореща от челото на Влад.

— Понякога — каза майстор Знахар — е възможно да се намери причината, превоза, с който Демоните са влезли в тялото. Този път успяхме.

— Какво? — попита Савн.

— Виждаш ли го, на върха на сондата?

— Какво е то?

— Мисля, че е парче от дрехата му, което е влязло в раната.

— От дрехата ли?

— Ние носим дрехи, глупчо, защо да не го правят и Демоните? Когато в тялото влезне късче плат, е почти сигурно, че духовете ще го яхнат, за да си намерят нов дом. Нашата задача е да ги пропъдим. Ето защо излях върху раната най-чистата вода, която можах да намеря, смесена с лаит, който демоните мразят, а листата на бъза прочистват. А през устата му сипяхме малко сънна трева да му помогне да заспи, и степниче, която ще охлади душата му.

— Разбирам.

— Сега натискам... ето тук... и изгонваме демоните. Виждаш ли колко гъста и сива е течността? Това е сивото на смъртта. Известно е, че некромантите го използват за зли цели, затова го поставяме върху парче плат и след това старателно го изгаряме. Ето. Сега го отдели настрана, докато можем да напалим огън. Подай ми чист парцал.

Савн изпълни всичко. Споменаването на некромантите му напомни за Негова милост, но се постара да избие тази мисъл от главата си, като си каза, че трябва да се съсредоточи само върху задачата в момента. Докато посягаше към чистия парцал, двата джерега изведнъж се надигнаха като един, вторачиха се към входа на пещерата и изсъскаха.

Савн също погледна натам, но не можа да види нищо.

— Кой е там? — подвикна той.

Отговорът дойде сякаш от много далече и заотеква.

— Савн? Къде си?

Майсторът го погледна, вдигнал вежди. Савн взе една от факлите и закрачи към изхода на пещерата. Съскащите джереги тръгнаха по петите му.

— Спокойно — каза им той, — всичко е наред. — Но не беше убеден, че са му повярвали — във всеки случай продължиха да съскат.

Намери Полий на петдесет стъпки отвън, явно объркана между няколко разклоняващи се пътеки.

— Какво правиш тук?

— Тръгнах след теб — каза тя.

— Защо?

— За да видя какво... Ауу!

— Не бой се — успокой я Савн. — Няма да те нападнат. — Дано само да не грешеше.

— Тия същите ли са, дете...

— Не е важно. Хайде, ела с мен. Мъчим се да изцерим източняка.

— Знам. Видях те.

Джерегите гледаха подозрително Полий, но като че ли не се канеха да я нападнат. Савн я поведе навътре, където майстор Знахар се грижеше за Влад, и каза:

— Това е сестра ми.

Майсторът изсумтя:

— Хайде, хващай се на работа.

Полий си замълча.

Савн коленичи и пипна челото на Влад. Все още беше горещо, а също така и мокро от пот.

— Намокри му главата — каза майстор Знахар. — И ще те науча на заклинанията. Ще ги изредим заедно и ще чакаме.

— Савн... — почна Полий.

— Мълчи — прекъсна я Савн.

След около час майстор Знахар докосна челото на Влад и каза:

— Треската му се махна. Сега трябва да го оставим да поспи.

— Гърлото ми съвсем пресъхна — оплака се Савн.

— Трябва да упражниш баенето — каза майстор Знахар. — Понякога ще ти се наложи да прекарваш много часове, без да правиш нищо друго, освен да седиш и да повтаряш заклинанията. Твоят източняшки приятел има късмет.

Савн кимна и попита:

— Колко ще спи?

— Не се знае. Сигурно ще е дълго. Но щом се събуди, ще иска вода и...

Влад изсумтя, отвори очи и този път изражението му беше умно и разбиращо. Двата джерега, забравени в другия край на пещерата, долетяха и заподскачаха край главата му. Полий, която през цялото време не беше продумала, гледаше с широко отворени и блеснали от светлината на факлите очи.

— Не мога да те разбера — каза Савн на Влад.

Източнякът отвори уста, затвори я и после каза:

— Кой...

— Това е майстор Знахар. Той прогони треската ти.

— Треска ли? — Гласът му излезе почти на шепот.

— Да.

Влад бързо се озърна към джерегите и към Полий, след което кимна на Савн.

Майстор Знахар каза:

— Искате ли вода? Храна?

— Да — отвърна Влад. — И да.

Майсторът кимна на Савн и той помогна на Влад да отпие от меха.

— Имаш ли храна?

— Да. Хляб, сирене, зелен лук, грудки и малко подправки.

— Помогнете ми да седна — изпъшка Влад. Савн погледна Полий. Тя се поколеба, но после му помогна да надигнат източняка. Той седна и вдиша няколко пъти бавно и дълбоко. На светлината на примигващите факли лицето му изглеждаше по-измършавяло от обикновено. — Вода...

Савн му помогна да отпие.

— Сложете ме да легна — каза Влад.

Двамата с Полий му помогнаха да се смъкне и щом отново се изпъна по гръб, дишането му се успокои. Затвори очи и след няколко минути гърдите му се заиздигаха и заспусаха нормално. Едва сега Савн забеляза миризмата на потта му — също като човешка пот, след като си работил много или когато си болен.

Тъкмо когато реши, че Влад е заспал, източникът отново отвори очи и каза:

— Храна.

— Ей сега ще... — почна Полий.

— Чакай — спря я Савн. — Аз ще я донеса.

Намери торбата и извади храната. Докато разчупваше хляба, забеляза, че ръцете му треперят.

— Какво да му дам? — попита майстора.

— Хлябът е добре, и може би малко сирене.

— Сложи и зелен лук — каза Влад, — и каквито подправки имаш.

Савн го послуша, после се намръщи и пак попита майстора:

— Може ли?

— Става. Сол и чубрица можеш да сложиш. Но не прекалявай с лука.

Савн хвана главата на Влад и я надигна. Влад отхапа с мъка няколко залъка, след което поклати глава и поиска вода. Савн му даде, Влад отново се отпусна и този път наистина заспа. Докато спеше, Савн също опита да хапне залък. Не беше зле. Предложи малко и на сестра си, но тя поклати глава за отказ.

— Сега ще спи доста — каза майстор Знахар. — Хайде да напалим огън.

— Безопасно ли е да го оставим сам?

— Да. Но ако сестра ти иска да ти помогне да съберете дърва, аз ще го наглеждам.

— Ще ми помогнеш ли, Полий?

— Добре — каза тя.

Взеха едната факла и излязоха навън.

— Савн — заговори Полий, след като останаха сами. — Какво е...

— Защо ни проследи?

— Помислих, че ще знаеш къде е той.

— Е, позна. Сега какво? Ще кажеш ли на Витията къде сме?

— Не знам.

Събраха съчки под рехавите дървета над пещерите.

— Защо му помагаш? — попита тя.

— Защото ми е приятел и защото всички останали са тръгнали да го гонят, а той не е направил нищо.

— Нищо ли? Нали видя Юзда.

— Защо мислиш, че той е убил Юзда?

— А ти защо мислиш, че не е той? А онези хора на Негова милост?

— Те го нападнаха.

— Да, но все едно, какво търси тук? Кой е той?

Савн си спомни някои неща, които Влад бе избълнувал, докато гореше в треска, но не й отговори. Занесоха съчките в пещерата.

— Къде да запалим огъня? — попита Савн.

— Ей там. — Майсторът посочи към ъгъла. — Треската му спадна, но не е хубаво да го стопляме много. Изгори плата и поддържай огъня. Аз ще се върна утре. Вие също трябва да поспите.

Савн кимна. Тримата напалиха огъня и се увериха, че течението ще отнася дима от пещерата.

— До утре — каза майсторът и си тръгна без повече думи, като взе една от факлите да си свети в тъмното. Савн си направи възглавница от торбата на Влад и се изпъна на пода на пещерата.

— Уморен съм. Ще поговорим, след като поспя. — Всъщност се съмняваше, че изобщо ще може да заспи, но не искаше да го каже на сестра си.

Оказа се, че греши — заспа почти веднага.

Събуди се от някаква приятна влажна топлина на ухото си, придружена от гризване, което беше почти дружелюбно и гъделичкащо. Изтъркаля се настрани, но твърдят под на пещерата го събуди съвсем и като разбра какво го беше близнало по ухото, се стресна и едва се сдържа да не изпищи. По-малкият джерег зацапука настрани — беше прибрал плътно крилцата си и поклащаше змийската си глава. Савн имаше чувството, че му се смее.

— Какво стана? — попита Полий.

— Нищо — отвърна Савн, усети, че се изчервил, и се помоли дано сестра му да не го е забелязала на смътната светлина.

После погледна към Влад. Източникът се беше събудил и зяпаше в тавана. Явно не бе забелязал разигралата се до него комедия.

— Как си? — попита го Савн.

— Жаден съм. — Гласът му сякаш беше по-силен. Савн се зачуди колко ли време е изтекло и се изненада, като разбра, че е спал почти четири часа.

— Почакай. — Надигна се, смени изгорялата факла с нова, отиде в дъното на пещерата и се изпика, взе меха и даде на Влад да пие.

— Слаб съм — каза източникът, след като се напи.

— Искаш ли да ядеш?

— По-късно.

— Ако искаш да се облекчиш, има едно място ей натам, но ще трябва да станеш и...

— Засега съм добре — изпъшка Влад.

— Там ли? — каза Полий. — Ей сега ще се върна.

Джерегът, който беше облизал Савн, направи същото с Влад и той се опита да му се усмихне. Савн ги гледаше със смесени чувства. След малко Влад каза, че е готов да хапне, и Савн и Полий му помогнаха. Хлябът беше баят, но все още ставаше за ядене. Влад отпи още няколко глътки вода, след това, с помощта на Савн, се облегна на близката стена.

Без никакво предупреждение или обяснение двата джерега изведнъж се обърнаха към изхода и излетяха от пещерата. Влад не изглеждаше изненадан. Савн се зачуди дали могат да виждат в тъмното, като прилепите и дзурите.

— Какво ще правим? — попита Полий.

— Не знам — отвърна Савн. — Зависи от Влад.

— Да правим ли? — немощно промълви Влад. — За какво?

— Ами, може още да те търсят.

— Да, сигурно ме търсят.

— Можеш ли да ни телепортираш оттук?

— Още не.

— Защо?

Влад се вгледа в лицето му и отвърна:

— Още съм слаб.

— О.

— Първо трябва да се съвзема.

— И после?

Влад го погледна озадачено, сякаш Савн го бе попитал жътвата преди сеитбата ли идва, или след нея.

— После трябва да убия лорд Мала чука, разбира се — каза той и сякаш това толкова дълго изречение съвсем го изтощи, защото се отпусна и заспа.

Тя усети мъката му като нишка, която ги свързваше, въпреки че не го изрази по този начин в мислите си. Но усети някаква болезнена тревога, която прониза съзнанието ѝ и беше свързана с Даващия, с раните му.

Завихриха се над пещерите, малко под мътната небесна пелена, и започнаха да търсят над голите поля между селото и горите.

Мразеше да ловува.

Обичаше да лети и обичаше да търси по земята за храна, но не обичаше гонитбата и определено не обичаше битките. От една страна, беше сигурна, че ще се умори; от друга — можеше да пострада. И...

Последва някакво движение, малко и плахо, почти точно под нея. Каза го на любовника си, но остана спокойна. Двамата направиха бавен, ленив кръг. Напрегатите ѝ очи уловиха кафявото петно, което не се сливаше напълно с околната трева и храсти. Продължиха да кръжат над него и го подминаха, разделиха се и избраха най-добрите ъгли, от които да нападнат. Щом трябваше да се ловува, по-добре да го направят заедно.

А понякога нямаше избор.

12.

*Няма да взема и готвача дебел,
няма да взема и готвача дебел,
за лъжица мас ще ме остави дъртият
козел.
Хай-ди, хай-ди, хо-ла!

Хей-хоп напред...*

След тишината, последвала думите на Влад, Полий повтори на глас мислите на самия Савн:

— Не може да го казва сериозно.

Савн зяпна спящия източник, но нещата, които беше мълвял, докато беше в несвяст, не му излизаха от ума.

— И аз не мисля, че е сериозно — отрони той накрая. — Макар че...

— Макар че какво?

— Макар че не знам. Я дай да разпалим огъня.

— Добре.

Успяха криво-ляво да го разпалят и след малко спор решиха, че засега дървата са достатъчно и няма нужда да излизат навън — нещо, което и на двамата не им се искаше много.

— Ма и Та сигурно вече много са се разтревожили за нас — каза Полий.

— Да — въздъхна Савн.

— Ами, май ще трябва да им кажем къде сме.

Савн поклати глава.

— И ще идат веднага да го издрънкат на Витията. Сигурно е като суша лете.

Полий загледа спящия източник и Савн направо усети какво си мисли. „И какво?“ А най-лошото беше, че самият той не знаеше какво да отговори на тази мисъл.

След няколко минути се чу плясък на криле. Полий подскочи и едва се сдържа да не изписка. Двата джерега кацнаха на пода на пещерата.

— Не бой се — каза Савн. — Те са питомни.

— Питомни? — възкликна Полий, на ръба на истерията.

— Е, не знам със сигурност, но са му приятели.

Тя зяпна ококорена източника, а по-големият джерег пусна върху камъните нещо, което приличаше на умряла норска. После закрачиха триумфално към Влад и клекнаха до главата му.

Полий го погледна питащо и Савн каза:

— Май е искал месо.

— Но как...

— Я по-добре да намерим нещо за шиш.

Много въпроси заиграха по лицето на сестра му, но тя ги премълча. Избраха една пръчка от клоните, които бяха донесли, а през това време джереките като че ли спореха дали норската не трябва да се хапне тутакси. Савн реши спора, като им я взе и започна да я дере, доколкото можеше, което му спечели сърдитото съскане на по-едрия джерег.

— Понякога — заговори той — хората казват наистина странни неща, когато горят. Веднъж Игларката изкара Сухата треска почти два дни и...

— Все едно — прекъсна го Полий. — Не може да го е казал сериозно.

— Да. Все едно, никой не може да убие Негова милост, заради кутията.

— Така е.

Савн остави кървавата кожа настрана — зачуди се какво да направи с нея, за да не привлече гадини. Нанизаха телцето на норската на набързо издялания шиш.

— А на какво да го поставим? — попита Полий.

— Не знам. На два по-дебели клона?

— Ами ако се запалят?

— Е, нямаме нито по-големи камъни, нито нищо.

— Не можем ли просто да седнем от двете страни на огъня и да го държим? — предложи Полий.

— Може и да може. Колко трябва да се пече?

— Не знам.

— Можеш ли да разбереш кога е готово?

— А ти?

— Сигурно — отвърна Савн и ѝ махна да седне от другата страна. — Най-добре да го държим по-високо, да не го изгорим.

Кръв и мазнина закапаха по огъня, от което пламъците лумнаха. Само след две минути Полий каза:

— Ръката ми се умори.

— И моята — призна Савн. — Така май няма да стане.

— Какво да правим тогава?

Отдръпнаха се от огъня и оставиха леко затоплената норска на земята. Савн погледна Влад и забеляза, че източникът се е събудил и ги гледа напрегнато.

— Защо не излезеш да намериш нещо — каза Савн.

— Аз?

— Ти.

Полий понечи да възрази, но се намръщи и стана.

— Вземи си факла — каза ѝ Савн. Тя не отвърна.

Савн се обърна към Влад.

— Донесоха ти вечеря. Мъчим се да измислим как да я опечем.

Той кимна и каза:

— Полей я с вино. От манерката ми.

— Добре — каза Савн и продължи: — Докато беше в треска, каза някои доста странни неща.

Влад присви очи. В полумрака и трепкащите сенки очите му изглеждаха още по-тъмни.

— Какви? — попита той. Гласът му беше настоятелен, въпреки слабостта.

— Няколко пъти спомена думата „моргантско“.

— Нима? Не съм изненадан. — Млъкна, за да събере сили. — Знаеш ли какво означава?

— Да. Оръжие, което убива не само тялото, но и...

— Да. Е, вероятно точно това ще използват срещу мен, когато ме хванат.

— Кой?

Влад не отговори и Савн помисли, че отново е заспал, защото очите му бяха затворени. Но после ги отвори и каза:

— Хората, които ме гонят.

— Но хората на Негова милост не използваха това.

— Вярно — отвърна Влад намръщено. Стисна очи, после отново ги отвори. Загледа се право напред, като че ли озадачен, после поклати глава, сякаш отхвърли някаква мисъл. — Друго какво казах?

— Много работи. Повечето не можах да го разбера. Имаше имена, и разни други неща.

— И?

— И каза: „Няма да убивам повече за вас“.

— О. — Влад сякаш се замисли. — Друго?

— Малко преди да заспиш каза, че ще убиеш Негова милост.

— Нима? Сигурно съм бил много уморен.

— За да го помислиш ли? — попита Савн. — Или да го кажеш?

Зачака, но Влад не отговори на въпроса му.

— Все пак защо го мразиш толкова? — попита Савн.

Ноздрите на Влад се разшириха. Когато заговори, гласът му беше почти нормален.

— Той е некромант. Борави с души. Когато му потрябва някоя, взима я и прави с нея каквото си иска. Разбираш ли за какво ти говоря? Означава ли това нещо за теб? Би ли ти харесало, ако изведнъж, ей така, ти вземат живота, без нищо да си направил, без за нищо да си виновен, само защото на някой му е потрябвала душата ти, както на теб може да ти потрябва някой парцал? Що за човек може да направи това, Савн?

После се отпусна и като че ли отново заспа.

След няколко минути Полий се върна и каза:

— Намерих два камъка, които може да свършат работа. Но ще трябва да ми помогнеш да ги донесем.

— Добре.

— Той събуди ли се?

— Да.

— Каза ли ти нещо?

— Да. Наистина иска да убие Негова милост.

Миризмата на печаштата се норска изпълваше пещерата. Влад продължаваше да спи, а Савн и Полий продължаваха спора си.

— Продължавам да твърдя, че трябва да кажем на някого — заяви Полий.

— Въпреки че никой няма да ни повярва?

— Въпреки това.

Джерегите ги гледаха стъписани. Савн се надяваше, че не ги разбират. И можеше само да се надява, че е прав.

— Въпреки че Негова милост не е в никаква опасност?

— Откъде можеш да си сигурен?

— Никой не може да го убие, защото крие душата си в магическа кутия.

— Да, но все пак трябва да...

— Дори да убият Влад, ако го намерят?

— Знаеш ли, може пък да лъже за това — каза Полий.

— Не мисля, че лъже — отвърна Савн.

Полий понечи да каже нещо, погледна спящия източник и затвори уста. Савн обърна още веднъж шиша. Закапа мазнина; огънят лумна и отново се сниши. Устата му започна да се изпълва със слюнка, а стомахът му заръмжа.

— Колко още? — попита Полий, която явно изпитваше същото.

— Не знам. Как познаваш, когато е готово?

— Ами, трябва да стане кафяво отвън. Само че Та винаги го нарязва.

— Да, но за какво трябва да гледаме?

— Предполагам, че просто изглежда готово.

Савн се намръщи, взе камата на Влад и срязва норската. Част от месото беше станало бяла, но част изглеждаше още кървава.

— Е?

— Не знам как трябва да изглежда норската — каза Полий. — Никога не съм яла норска.

— Мисля, че още не е готова. Дай да я допечем още малко.

— Гладна съм — каза Полий.

— И аз.

Тя се загледа в огъня и печаштото се месо. След малко промълви:

— Защо мрази толкова Негова милост?

— Не знам точно. Но смята, че Негова милост е убил Юзда и...

— Не е възможно! — възкликна Полий.

— Защо не? — каза Савн.

— Ами, защото просто *не би могъл* да го направи.

— Не знам. Но Влад мисли така и предполагам, че е харесвал Юзда или нещо такова.

— Харесвал го е? Те какво, да не са били любовници нещо?

— Не знам.

— Сигурно са били — каза Полий. — Не убиваш някой само защото е убил някой, когото харесваш, нали? Ако се правеше така, досега щяхме да сме избили всички войници във войската.

— Е, не знам дали е същото.

— Защо да не е?

— Защото... Не знам. Може и да си права.

— Бас слагам, че са били любовници.

— Значи вече мислиш, че наистина го е убил Негова милост?

— Е, не, не казвам това.

— Тогава какво?

— Ами, просто, че може би Влад смята така.

— Изглежда съвсем сигурен.

— Тъй ли? Той е източник. Те може би винаги са такива.

— Може би — отвърна Савн и замълча.

Даде си сметка, че всичко това си е чисто приключение, и го чувстваше точно така. Да, имаше нещо ужасяващо, но също така и нещо непривично, като в приказка... не беше съвсем като нещо истинско.

Савн никога не беше виждал да убиват хора, но ето го този източник тук, до него, който говореше много сериозно как щял да убие Негова милост. Сякаш всичко това не беше в спомените му, сякаш го беше чул в някоя песен. Пещерата си беше истинска, както и чувството, че се е замесил в нещо, за което ще може да разказва истории през остатъка от живота си; но смъртта и опасността му се струваха някак далечни, не присъстваха реално, също както когато бе застанал пред къщи.

Реши, че се връща отново и отново към това преживяване, защото то го беше озадачило и заинтригувало и защото бележеше някакво начало. Още тогава му се беше сторило, че е начало на нещо,

но не беше очаквал, че ще се окаже началото на време, в което ще преминава от едно нереално нещо към друго. Ала сега, след всичко, което се бе случило, му изглеждаше донякъде логично.

Погледна Полий. А за нея истинско ли беше? Беше се смълчала, намръщена и съсредоточена. Надяваше се, че каквито и мисли да се въртят в главата ѝ, няма да я отведат до някое място, от което ще ѝ е трудно да се върне, защото това щеше да е наистина, наистина тъжно. А как ли щеше да се отрази *на него*, след като свършеше? Дали щяха да го спохождат кошмари през остатъка от живота му? Дали двамата с Полий щяха да се будят с писъци всяка нощ, без да могат да ги обяснят? Савн потръпна.

Усети, че Полий го поглежда умислено, и се сети, че тя го беше виждала с източняка и го беше чула да се съгласява, че нещо, което тя може — не, *ще* — сметне за престъпление, е оправдано. Помисли дали да не се опита да ѝ го обясни, но разбра, че всъщност и той самият няма обяснение; щеше да изчака, докато тя самата повдигне въпроса, ако изобщо го повдигнеше.

След малко тя промълви колебливо:

— Савн...

— Да, Полий?

— Ще ми кажеш ли нещо?

— Разбира се.

— Ти *наистина* ли харесваш Лоува?

— Влад, събуди се — каза Савн. — Мисля, че храната е готова.

— Буден съм — отвърна източникът с толкова тих глас, че Савн едва го чу. — Дайте да я видим норската.

Савн изведнъж се зачуди колко от разговора им е чул Влад и реши, че поначало си е било глупаво да говорят за всичко това пред него. Взе шиша от камъните и го показа на Влад.

— Готова е — заяви източникът. — Помогнете ми да се изправа.

Савн и Полий оставиха шиша на камъните и му помогнаха да седне.

— Искам да стана.

— Сигурен ли си, че можеш да... — каза Савн.

— И ми помогнете до нужника.

— А, добре.

Хванаха го под мишниците и му помогнаха да се вдигне, поведоха го през пещерата и го държаха прав, докато се облекчи. После го върнаха и му помогнаха да седне, с гръб до стената. Джерегите през цялото време щипукаха след тях. Той поседя няколко мига, вдишвайки дълбоко, след това кимна.

— Хайде да хапнем.

Докато му бяха помагали, част от норската беше прегоряла, но останалото беше добро.

Отначало ядоха мълчаливо. Савн реши, че норската е едно от най-вкусните неща, които е опитвал. Не беше сигурен какво смята Полий, но и тя се хранеше с голяма охота.

— Знаеш ли — каза изведнъж Савн, — току-що ми хрумна, че ако още ни търсят и ако са наблизко, миризмата ще ги доведе право при нас. — Отхапа отново от печената норска.

Влад изпръхтя и отвърна:

— Моите приятели трябва ли да го приемат като комплимент за избора на храната?

Савн предъвка и преглътна, след което отвърна:

— Да.

— Добре. Мисля, че пещерата е достатъчно дълбока и миризмата няма да излезе.

— Дано — каза Савн.

Полий продължаваше да се храни мълчаливо. Савн се чудеше дали е сърдита, но нямаше как да го разбере.

— Виното го прави вкусно — каза Влад. Гласът му изглеждаше вече малко по-силен; във всеки случай като че ли не се затрудняваше с говора. — Печенето на открит огън си е цяло изкуство и няма много общо с печенето във фурна или върху печката. Всъщност не ме бива много в това. Но знам, че виното винаги помага.

Савн се замисли дали наистина виното прави норската толкова апетитна, или е по-скоро заради обстоятелствата — дали все пак не беше от това все още не оставящо го чувство, че преживява някакво приключение. Разбираше, че има нещо нередно в това да го приема така, но какво можеше да направи? Седеше в пещера с източник, който говореше как щял да убие Негова милост, и ядеше норска, хваната с магия...

— Влад — каза той изведнъж.

— Мм? — отвърна Влад. После преглътна и каза: — Извинявай. Какво?

— Винаги съм слушал, че ловенето с магия носи лош късмет, освен само за откриването на дивеча.

— И аз съм го чувал.

— Ами тогава — каза Савн — защо...

— О, това ли? Е, то не е точно магия. Поне не е пряка.

— Не разбирам.

— Все едно. Не е важно.

Савн реши, че може би никога няма да разбере какво смята Влад за „важно“. Най-дребните неща сякаш предизвикваха у него най-силна реакция, както когато Савн бе споменал, че хората на Негова милост не бяха използвали моргантски оръжия. Той поклати глава, зачуден.

Изведнъж Полий каза:

— Не можеш да убиеш Негова милост.

Влад я изгледа мълчаливо.

— Полий... — почна Савн.

— Да — продължи тя. — Гледаше Влад. — Не можеш.

— Щом казваш — отвърна Влад.

— Но искаш да го направиш. Знам го.

— Полий...

— Само от любопитство — каза Влад, — защо да не мога да го убия?

— Защото е чародей.

— Е, и?

Полий се намръщи.

— Казват, че той изобщо не може да умре, защото магията му го пази. Казват, че в замъка му имало стаи, в които той само влиза и после излиза по-млад, и че винаги е толкова стар, колкото иска да е. Казват, че...

— И колко от всичко това го вярваш?

— Не знам — отвърна Полий.

— Вярно е, само че... — почна пак Савн.

— Вярното е, че е магьосник.

— Ами тогава?

— Колкото и ловък да е магьосникът, един нож между плешките ще му смачка сериозно фасона.

Савн не можа да намери отговор на това и си замълча. Погледна Полий, но тя само гледаше Влад сърдито. В целия този разговор имаше нещо нереално — нелепо беше да си говорят за убийството на Негова милост все едно, че обсъждат цената на лена. Имаше една случка, някъде преди пет години, когато той, Корал и Лан се бяха напили и им стана лошо. Това, което най-ясно си спомняше от онази случка, освен че през следващата неделя трепереше да не би Ма и Та да разберат, беше, че седеше с наведена глава, вторачен в масата, и бавно запомняше всяка драскотина по нея. Споменът се върна толкова внезапно, че за малко да пробуди в него и онова замайване и гадене, което беше изпитвал тогава.

Накрая промълви:

— Ами ако наистина е немрящ, както сам каза?

— Немрящ е — отвърна Влад. — Това само прави работата малко по-трудна, нищо повече.

— Значи признаваш, че се каниш да го направиш — каза Полий със същия тон, с който упрекваше Савн, че е скрил някое камъче от играта под одеялото.

— И какво от това? — каза Влад. — Мислиш ли, че просто ще се оставя да ме убие?

— А защо просто не се телепортираш някъде далече? — попита Савн.

— Хе — каза Полий. — Да се телепортира? Че той ако го можеше, щеше и пръста да си оправи.

— Полий...

— Първо — обърна се Влад към Полий, — аз не съм лечител. Един лечител, който разбира от магия, можеше да ми излекува ръката, стига да го бях намерил навреме. Сега вече ще е доста трудно, пък и от доста време не съм срещал някой толкова добър.

— Второ — продължи той, обръщайки се вече към Савн, — никога не се опитвай да прилагаш сложна магия — а телепортирането е сложна магия, — когато си слаб телесно. Слабостта разстройва ума и това може да се окаже фатално. Правил съм го, когато се е налагало, и пак ще го направя, ако потрябва. Но съм имал късмет, а не обичам да завися от късмета.

— Трето — добави Влад, обръщайки се към двамата, — наистина имам намерение да убия Лораан — барон Мала чука. Но в момента не съм във форма да го направя. Той знае, че искам да го убия. Уби Юзда, за да ме привлече да го направя, тъй че когато се опитам да го убия, да може той да ме убие. Все още не ми е ясно какво точно става, затова не знам как ще го убия. Ако знаех, със сигурност щях да ви го кажа. Нямаше да ви кажа всичко това, ако вече не се бях издал и ако не се чувствах задължен към вас. Но това е положението. Казах ви плановете си, поне доколкото имам такива. Ако решите да ме издадете, не мога да ви спра.

Погледна ги отново и зачака. Накрая Савн каза:

— Не знам какво да правя.

— Мисля, че трябва да се приберем у дома — каза Полий.

— И после какво?

— Не знам.

Савн погледна източняка, който ги гледаше спокойно, с безизразно лице.

— Тя е права — каза Савн. — Наистина трябва да се приберем у дома.

— Да — каза Влад. — Аз ще остана тук.

— Сигурен ли си?

— Да. И каквото и да се случи, никой поне няма да може да ме изненада.

Савн погледна към джерегите и кимна.

Влад отново се отпусна на стената и притвори очи.

— Сега мисля да поспя. Ще ми помогнете ли да легна?

Дадоха кокалите на джерегите, които като че ли останаха много доволни. Савн искаше да се сбoguва с Влад, но източникът беше заспал дълбоко. Двамата с Полий излязоха от пещерата и примигаха на яркото следобедно слънце.

Тръгнаха си към дома.

13.

*Няма да взема и войниче напето,
няма да взема и войниче напето,
ще остарее сама и клета.
Хай-ди, хай-ди, хо-ла!*

Хей-хоп напред...

По негласно споразумение хванаха по-дългия път, без да минават през селото; затова не срещнаха никого. Савн се чудеше дали все още има групи, които да търсят Влад, и дали Ма и Та са се включили. Мисълта за Ма и Та го изпълни със смъртно безпокойство, по-силно от страха за възможното наказание, което щяха да му наложат, че беше останал навън през цялата нощ. Мъчеше се да си обясни защо и в един момент си спомни колко странно се бяха държали в нощта, когато Влад бе дошъл до дома им — и разбра, че не се бои от това какво щяха да кажат Ма и Та; боеше се от това какво няма да кажат.

Оказа се толкова лошо, колкото се беше опасявал, ако не и по-лошо. Ма вдигна глава, кимна им и продължи да отделя семената лен. Та, който броеше чувалите, само им се усмихна и попита:

— Савн, не ти ли е време да ходиш при майстор Знахар?

— Да, Та — отвърна Савн, като се мъчеше да запази гласа си спокоен.

— Е, ами тръгвай тогава.

Савн наблюдаваше Полий, която явно се стараеше да скрие тревогата си.

— Не искате ли да разберете къде бяхме? — попита тя.

— Ами — каза Ма, надигна се и разкърши гръб, — нали вече сте си тук? Добре сте, нали?

— Да, но...

Савн я погледна многозначително и тя замълча.

— Ами, ние да се прибираме.

Ма и Та им кимнаха разсеяно и продължиха работата си. Савн и Полий не проговориха, докато не стигнаха до къщата, където Савн учтиво предложи на сестра си да се изкъпе първа.

Тя отказа и го попита:

— Какво им става?

— Какво да им става?

— О, я стига — каза Полий. — Много добре знаеш какво имам предвид.

Савн понечи да възрази, но се отказа и отвърна:

— Не знам. Мисля, че... Не, не знам.

— Какво мислиш?

— Все едно.

— Да не би Влад да им е направил нещо?

Савн извърна очи настрани и повтори:

— Не знам.

— Да не би...

— *Не знам.*

— Добре — каза тя нацупена. — Само не ми викай.

— Искаш ли да се окъпеш първа, или да влизам аз?

— Все ми е едно. Отивай. Не, аз първо.

— Хайде, пусни ме. Трябва да ходя при майстор Знахар.

— Тогава защо ме попита?

— Не знам. Няма да се бавя.

Савн се окъпа бързо и като излезе, отцепи през нивите, за да не минава отново покрай навеса и да му се налага пак да види лицата на Ма и Та. Също така заобиколи селото, въпреки че изпитваше ужасно любопитство дали продължаваха да търсят Влад.

Когато пристигна в къщата на майстор Знахар, го посрещнаха с думите:

— Не те очаквах днес. Как е пациентът ни?

— Добре беше, когато го оставих, преди около пет часа.

— Яде ли?

— Да.

— И няма треска?

— Никаква.

— Още ли е слаб?

— Много.

— Изпразни ли си корема?

— Не. Само пика.

— Хм. Не е добре, но не е и зле все още.

— Още ли го търсят?

Майсторът кимна.

— Не толкова сериозно, колкото в началото може би, но Витията настоя да продължат да го търсят, докато не се уверят, че си е отишъл.

— Изглежда, мислят, че си е отишъл.

— Витията сигурно го мисли, но това едва ли има значение. Боя се, че ще продължат да търсят и рано или късно ще стигнат до пещерите.

— Може да им отнеме много време.

— О, да. Ще им отнеме дни само докато претърсят пещерите — те са огромни, с много разклонения и влизат дълбоко навътре в скалите. Но все пак...

— Е, дано да не стигнат скоро до тях.

— Във всеки случай, Савн, източникът не бива да остава дълго време сам.

— Добре — каза Савн. — Ще се върна веднага.

— Не, щом вече си тук, по-добре си почини малко. Можем да обсъдим процедурата, която си приложил. Искам да ти покажа какво точно си направил и защо е подействало, за да си по-уверен следващия път.

И с това се занимаваха следващия час: майсторът обясни проблема и лечението му, а Савн слушаше по-напрегнато от всякога. Разбра, че е различно, когато знаеш точно защо правиш нещо, когато наистина си видял някого пострадал и се учиш как да го спасиш.

След това разговорът им продължи по други въпроси около знахарското изкуство, но дори и тук Савн забеляза разлика в отношението на майстора: не беше толкова груб и се държеше с него някак по-уважително — сякаш като бе спасил източника, Савн се беше доказал пред майстора Знахар.

В един момент майсторът спря по средата на обяснението от какви мисли трябва да се пази лице, което е в опасност или в треска, и каза:

— Какво те тревожи, Савн? Изглеждаш ми обезпокоен за нещо.

— Не съм сигурен, майсторе.

Майсторът го изгледа съсредоточено.

— Не си сигурен дали е трябвало да спасиш източняка, това ли е? Защото ако това ти е проблемът, не би трябвало да се безпокоиш. Нашият занаят е спасяването на живот — на всякакъв живот. Дори на добитък понякога. Да, ако изборът е дали да спасиш живота на човешко същество, или живота на един източник, това е едно. Но в този случай ти си намерил един, който е бил ранен, и си го изцерил. Това не е измяна към Негова милост, че да има причина да те съди.

— Не е това, майсторе. Мисля, че е заради Ма и Та.

— Какво им е?

— Ами... просто се държат странно.

— Странно ли? Какво имаш предвид?

— Някак разсеяни изглеждат, сякаш са се отнесли някъде.

— Обясни ми какво имаш предвид, Савн. Бъди точен.

— Трудно е, майсторе. Просто някакво чувство. Но след като двамата с Полий бяхме навън цялата нощ, те не ни казаха и думичка за това.

— Вие растете, Савн. Те разбират това и чувстват, че трябва повечко да ви вярват. Това е всичко.

Савн поклати глава.

— Боя се, че Влад ги е омагьосал.

Майсторът килна глава.

— Омагьосал ли? С каква магия и защо ще им прави такова нещо?

— Вещерска магия.

— Вещерство!? Глупости. Ако вярваш на всички дивотии, че... Ей, кой е там?

Наистина като че ли някой чукаше на вратата. Савн стана, отвори я и се смая, като видя Фърд, продавача на плодове от Голям чукар.

Зяпна го с отворена уста и мислите запрепусаха бясно в ума му. Първо, беше забравил колко висок всъщност е Фърд. Второ, Влад го беше разпитвал за него едва предния ден и... Усети се, че се държи грубо, затвори уста, пак я отвори и каза:

— Мога ли с нещо да ви бъда полезен?

— Да диря съм дошъл — отвърна Фърд с тихия си, боязлив глас и със странния говор на селяните от Голям чукар. — Майстор Знахаря.

— Кой е? — извика отвътре майсторът.

— Влезте, моля — рече Савн и отвори път на Фърд.

— Сполай ти за това — каза Фърд, сведе глава и мина под прага. На рамо носеше голям чувал, за който Савн реши, че трябва да е пълен с плодовете, които продаваше.

Щом влезе, майсторът стана и рече:

— Какъв въпрос ще да ви води насам, добри човече?

— Таквоз, една бележка ме праща при вас. От тоз де, източняшкия дявол. Знаеш ли го?

— Източняшки дявол? — казаха в един глас майстор Знахар и Савн. Майсторът изгледа Савн и продължи: — Да нямате предвид източняка, Влад?

— Бе май същият ще да е — каза Фърд.

— Познавам го. Той ли ти прати бележката?

— Че тъй де. Не ще да е изникнала от планината, нали?

— Може ли да я видя?

— Че да ти я дам — рече Фърд и му връчи парче светъл, почти бял пергамент. Майсторът на свой ред се навъси, прочете бележката няколко пъти, погледна Фърд за разрешение и я подаде на Савн.

Савн най-напред цъкна наум, като видя странния почерк на Влад. После се зачуди как е могъл да я изпише и реши, че трябва да е било с пепел, и с върха на камата. Гласеше: „Съжалявам че не дойдох ранен съм помоли майстор Знахар да те доведе при мен плащам в злато“.

Савн я върна на Фърд, а майсторът го попита:

— Как се запозна с него?

— Как? Че както се запознават хората, таквоз. Злато ми предлага той, пък после го няма, дет' е обещал. Чудя се аз, гледам — плодове в чувала, бележка намирам, чета таквоз, и доход тук. Ама теб те знае, и туй ми е чудното.

— Ранен е, както ти е писал — каза майсторът. — Аз му помогнах.

— Тъй ли? — каза Фърд и сви рамене. — Ранен бил. Имам манго и ябълки, ще го изцерят като знахар.

— Може би — отвърна майсторът с леко съмнение.

— Ябълки. Ябълки му е цаката. Ако ще да е...

— Савн ще те заведе при него.

— Майсторе...

— Мислиш, че е номер ли?

— Ами...

— Ако Негова милост или Витията, или някой друг знае чак толкова, че да опита с такъв номер, тогава е все едно дали ще се хванем.

— Не е за нас, ама...

— Помисли малко, Савн. Помисли колко трябва да знаят.

— Номер ли? — каза Фърд. — Той това ли ще да...

— Източникът — прекъсна го майстор Знахар — е ранен, защото някои хора се опитаха да го убият. Савн се притеснява, че...

— Аха. Ами то тогаз да се внимава, ама аз...

— Да, знам — каза майсторът. — Савн?

— Е, добре. Ще тръгваме ли? — Фърд и майсторът кимнаха.

— Може да дойда при вас по-късно, да прегледам пациента ни, ако не — ще се видим утре.

— Добре, майсторе — каза Савн и поведе през вратата и по пътя към Вити камъни.

Спестена му беше необходимостта да общува с Фърд, понеже продавачът на плодове като че ли не беше склонен към разговор, а Савн от своя страна нямаше какво да му каже. Малко след Вити камъни завиха към гората, през дърветата и после над Голям чукар. Фърд погледна с любопитство към речния бряг, въпреки че сигурно не знаеше, че точно оттук Савн го беше посочил на Влад.

Савн продължаваше да се чуди какво ли иска източникът от продавача на плодове. Щом приближиха пещерата, Фърд спря, подуши във въздуха и каза първите думи, откакто бяха тръгнали:

— Норска ще да са пекли тук.

Савн също подуши и едва потисна смеха си. Миризмата нямало да излезе навън, а?

— Насам — каза той и поведе Фърд в пещерата. — Можеш ли да направиш светлина?

Фърд изпръхтя и пещерата се изпълни с мека червена светлина. Минаха през първата голяма зала и Савн поведе безпогрешно към прохода към следващата. Въпреки че почти го беше очаквал, се изненада от пляска на криле, щом джерегите се появиха пред тях.

Фърд подскочи и магическата му светлина за миг примигна, но Савн го успокои:

— Не се бой, няма да ни закачат. — Фърд не изглеждаше убеден: гледаше джерегите намръщено, стиснал в ръката си къс нож.

Джерегите прелетяха около отвора и се скриха.

— Тоз източняк с магия ли ги дресира тез месоядци? — попита Фърд.

— Предполагам — отвърна Савн.

Фърд стисна устни.

— Ми давай напред, тогаз.

Продължиха напред, като Фърд се сгъваше на две, за да мине през коридорите, където Савн вървеше изправен, докато не видяха примигващия светлик на факлите.

Савн извика:

— Влад? Аз съм, Савн. Фърд, продавачът на плодове, е с мен.

Чу се шумолене и на смътната светлина Савн успя да види как Влад извърна глава.

— Добре — отвърна той дрезгаво.

— Как си?

— Слаб. Но мисля, че съм малко по-добре.

— Чудесно.

— Съжалявам, че пропуснах срещата, Фърд. Радвам се, че си получил бележката.

Фърд го гледаше нащрек. После каза:

— Бе тя бележката дойде, ама чудно как е пътувала.

— Има ли значение?

— То туй е източняшка магия май. Чудно тогаз к'во си напра'ил и к'во ша напра'иш.

— Първо — каза му Влад, — ще ти дам злато, ако ми отговориш на няколко въпроса. Ходил ли си в... — Млъкна и погледна към Савн.

— Да изляза ли?

— Ако обичаш. Извинявай, но това предпочитам да е насаме.

Савн сви рамене уж че му е все едно, взе едната факла и се измъкна от пещерата. За негова изненада по-големият джерег го придружи. Още по-изненадан беше, когато установи, че това вече не го притеснява. Намери си удобно място под едно дърво, точно пред

пещерата, загаси факлата и се настани с гръб, опрян на ствола. Джерегът кацна на най-близкия клон.

Савн го погледна и съществото; също го погледна, сякаш очакваше Савн да започне разговора.

— Бих искал да знам — подчини се Савн — за какво си говорят двамата там.

Джерегът го загледа с немигащите си змийски очи.

— И като заговорихме за това — продължи той, — бих искал да знам колко са се приближили търсачите до тази пещера. Ако знаех колко време ни остава, щях... е, всъщност не знам какво бих направил. Но ми се ще да знам.

— И щом аз ще задавам въпросите, какво *всъщност* направи Влад на Ма и Та? — продължи той. — Знам, знам. Омагьосал ги е.

Намръщи се и се загледа в земята между краката си. Още от предишната нощ беше разбрал, че Влад ги е омагьосал, но му трябваше доста време, докато този факт стигне до ума му. Нещо *зло* имаше в това, да направиш такова нещо — да замъглиш с магия нечии очи, да замъглиш мислите — а всъщност не можеше да мисли за това като за нещо, сторено от източняка, лежащ безпомощен само на стотина разкрача вътре в хълма.

И си помисли също така, че дори сега, когато беше убеден, че Ма и Та са под влиянието на някакво заклинание, направено им от Влад, това като че ли изобщо не влияе на чувствата му. Просто не знаеше как да погледне на това. Гнева, който трябваше да е естествената му реакция, просто никакъв го нямаше.

Опита се да си представи как е застанал срещу полумъртвия Влад и го укорява за това, но въображението му изневери. Помисли, че няма да направи нищо, докато Влад не се почувства по-добре, но и това не му се струваше редно.

— Ти какво би направил? — попита той джерега.

Зверчето пъхна глава под крилото си и почна да се чисти, а после се хвана още по-здраво с нокти за клона и огледа наоколо, както му се стори на Савн, с умерено любопитство.

— Е, а аз какво чакам тогава? Няма да ида да го питам за Ма и Та. Защо съм тук? Да не би пак да се влошат раните му? А ще го церя ли пак, след всичко, което направи? Разбира се — не мога да го оставя да *умре*.

Загледа се в джерега, който сякаш изобщо не се интересуваше от проблемите му, и се намръщи.

— Знаеш ли, това, което *трябва* да направя, е да оставя Влад и да видя какво мога да направя за Ма и Та. Разбира се. Добра идея. Но какво мога да направя за тях? Те са омагьосани, а аз нищо не разбирам от омагьосване.

Замълча и усети как очите му се разшириха.

— Но Благия знае. Благия разбира от всякакви проклетия, а каквото и да е направил този източник, не може да е *чак* толкова лошо. Точно така: Влад може сам да се погрижи за себе си, а аз трябва да намеря Благия.

И без повече разсъждения или въпроси стана и затича към селото...

В крайнините имаше няколко души, стояха накуп и си приказваха, както винаги. Успя да различи Тиф, по изгърбената ѝ стойка, и Дъскаря по косата му, имаше и други. В другия край също се движеха няколко души, но бяха твърде далеко, за да ги различи. Беше сигурен обаче, че видя фургон с два коня недалече от къщата на Витията, а Благия беше един от малкото (както и семейството на Савн), който впрягаше два коня.

Запъти се надолу по хълма и забеляза как клюкарите пред дома на Снабдителя престанаха да говорят и го загледаха, докато ги подмина. Полазиха го тръпки. Но никой не му каза нищо, а и не видя между тях някой от приятелите си.

Благия и Ори излязоха от къщата на Витията и се качиха на капрата на фургона. Савн затича към тях и им замахна с ръка. Благия го видя, дръпна юздите и зачака. Ори го гледаше с леко любопитство. Лицето на Благия беше кръгло, очите му бяха раздалечени, а изражението му беше подозрително, сякаш не беше сигурен, че Савн прави точно това, което се очаква от него.

— Блага да ви е вечерта, господине.

— И на теб, млади човече. Къде беше днес?

— Къде съм бил ли, господине?

— Да, цялото село се беше събрало да търси източника и липсата ти се забеляза.

— Не знаех. Че защо сте го търсили, господине?

— Не е твоя грижа, младежо. Радвай се, че аз искам да го разбера, а не Витията, иначе бъди сигурен, че въпросите щяха да са по-груби на питане и по-бързи на отговаряне.

— Да, господине. — Савн не поглеждаше към Ори, но усещаше погледа му и това го ядосваше и го правеше неспокоен.

— Та къде беше все пак? — попита Благия.

Савн чу собствения си глас да отвръща:

— И аз го търсих.

— Тъй ли?

— Да, господине. Видях какво стана и той беше ранен, и помислих, че може би му трябва церене, и...

— *Церене!* — изгърмя гласът на Благия. — Виж го ти! Този източник уби — направо уби — трима от ратниците на Негова милост, а ти искаш да го цериш?

— Съжалявам, господине.

— И дано да съжаляваш! Той вече направи тук повече зло, отколкото можеш да си представиш.

— Знам, господине. Точно за това исках да ви питам.

Това сякаш стъписа Благия.

— А? Да не би да има нещо, за което още да не знам?

— Да, господине. Става дума за Ма и Та.

— Какво е станало?

— Чудя се дали бихте могли... Ами, мисля, че са омагьосани.

Благия изсумтя.

— Омагьосани ли? Че от кого?

— От Влад, източника.

— Охо. Магьосник е, а?

— Не, господине. Вещер.

— Глупости — каза Благия. — Един вещер нищо не може да ти направи, освен ако не повярваш, че може. Говори ли с майстор Знахар за това? Той какво казва за вещерите?

— Същото като вас, господине, само че...

— Е, видя ли?

— Но...

Благия въздъхна.

— Добре, добре. Какво те кара да мислиш, че този вещер им е направил нещо?

— Ами държат се странно. Искам да кажа, наистина странно.

Благия изсумтя.

— Може би просто са загрижени за теб.

— Точно това е, че не са.

— Какво имаш предвид?

— Ами, сякаш изобщо не ги интересува какво правя.

— А? За пръв път чувам такова оплакване от един млад човек. Какво толкова си направил, че не ги интересува?

Савн усети, че е навлязъл в опасни води. Искаше да каже достатъчно, за да убеди Благия да направи нещо, но не толкова, че да разбере в какво се е забъркал.

— Ами, останах навън да си поиграя, а те нищо не казаха. Все едно че изобщо не забелязаха.

— Разбирам. И заради това мислиш, че са омагьосани?

— Ами да. Ако ги бяхте видели как се държат...

— Видях ги аз преди два дни. Изглеждаха съвсем добре.

— Още не беше се случило.

— Младежо, според мен страдаш от болест, наречена „гузна съвест“. Вместо да виждаш тайнствени магии навсякъде, бих ти препоръчал да започнеш да правиш това, което трябва да правиш, и подозирам, че всичко ще се оправи.

— Но...

— Но в момента имам по-големи проблеми. Този източник може и да не може да омагьосва майки и татковци, но все пак е някъде наоколо и трябва да се погрижа да бъде намерен, преди да е направил повече бели. А сега си върви по пътя.

И без да дочака отговора на Савн, Благия махна на Ори да подкара. Савн стисна безсилно юмруци. Защо всички знаеха по-добре от него какво иска?

Огледа се да се увери, че не е привлякъл нечие внимание, и за свой ужас видя Лан и Тък, които вървяха от другата страна на улицата и го гледаха. Щом ги погледна, двамата извърнаха очи, което беше лошо, отколкото ако се бяха опитали пак да го набият.

Обърна се и си тръгна към дома. Може би Полий щеше да му каже нещо, което да го зарадва.

Пътят беше дълъг и когато стигна, почти се беше стъмнило. Ма и Та още работеха при навеса и когато го поздравиха, сякаш бяха още

по-отнесени от преди.

Савн се зачуди да не би просто да си въобразява за състоянието им. Не можеше да е сигурен, но не мислеше, че е това.

Полий си беше вкъщи и първите й думи бяха:

— Те болни ли са, Савн?

— Не разбирам какво не е наред, Полий. Просто не знам.

— Дали да не попитаме някого?

— Кого?

— Ами, майстор Знахар, може би?

— Не мисля, че са болни.

— Добре, но все пак им има *нещо*.

Савн въздъхна.

— Да, знам. Остави ме да помисля.

— Какво ще помогне мисленето ти? Трябва да...

— Знам, трябва да направим нещо. Но не знам... Какво беше това? — От покрива се чу някакво топуркане и стържене.

Полий изхвърча през вратата, а Савн — след нея. Обърнаха се да погледнат към покрива. Полий изпищя. Савн, въпреки че уж беше свикнал вече с такива неща, още малко и щеше да направи същото.

Близо час след като големият мек си тръгна, Даващия изглеждаше добре и дори след това тя всъщност не можеше да разбере какво не е наред, но любовникът ѝ започна да става все по-възбуден, после загрижен, а накрая почти изпадна в паника. Започна да прехвърча насам-натам и за малко да се удари в стените на пещерата.

Тя започна да разбира, че Даващия не е добре, и да се чуди дали големият мек не му е направил нещо, и дали не трябва да го проследи и да го убие. Не, отвърнаха ѝ, това няма нищо общо с него, трябва да има нещо общо с това как беше ранен преди.

Това я озадачи, защото ѝ се струваше, че можеш или да си ранен, или да си здрав; Даващия беше ранен и вече отново оздравяваше, тъй че как едно и също раняване можеше да е свързано с две боледувания? Но съешникът ѝ нямаше настроение да ѝ обяснява такива неща, тъй че не го попита.

Когато обаче го обзе още по-голяма паника, настроението му започна да я прихваща. Отчаяна и за да направи нещо, което би облекчило мъката му, тя подхвърли, че щом преди е бил изцерен от нещо, не може ли това да стане отново?

Съешникът ѝ се поуспокои след това предложение, само че отново се ядоса, този път на себе си, защото трябвало да се сети сам. Но не беше склонен да губи повече време с такива мисли — почти веднага се обърна и излетя от пещерата. Нищо не ѝ оставаше, освен да го последва.

14.

*Няма да взема и бирниче крадливо,
няма да взема и бирниче крадливо,
аз ще печеля, той ще го обира.
Хай-ди, хай-ди, хо-ла!*

Хей-хоп напред...

Полий стисна ръката на Савн и зяпна. Дневната светлина почти си беше отишла, но още стигаше, за да се види без грешка какво е кацнало на покрива. Дори за Савн имаше нещо ужасно натрапчиво в двата джерега, кацнали на покрива; каквото и да представляваха, колкото и дружелюбни да бяха, мястото им не беше тук.

Чак много по-късно Савн го осени колко странно беше, че нито той, нито Полий се сетиха да извикат Ма и Та, което щеше да е инстинктивната им реакция само допреди три дни.

Накрая Полий прошепна:

— Какво правят?

— Наблюдават ни.

— Това и сама го виждам, тъпа катуно. Искам да кажа *защо* ни наблюдават.

— Не знам.

Савн ги изгледа напук, отказвайки да се поддаде на страха. Това, че зад тези бързи малки очички наистина можеше да се крие разум, само влошаваше нещата. „Е — искаше му се да им каже, — какво искате сега от мен?“

Възможно ли беше да ги е пратил Влад?

Може би. Но ако беше така, защо не им беше дал бележка, както беше дал на Фърд?

Сигурно защото не бе могъл.

Но щом не бе могъл, как беше могъл да прати джерегите? Савн се намръщи. Просто не знаеше достатъчно за връзката на Влад с тези същества. Беше въпрос на вещерство и...

Вещерство.

Също като магията, която беше направил на Ма и Та.

Дръпна ръката си от Полий, обърна се и влезе. Полий попита нещо, но той не я слушаше.

Влад беше в беда, може би умираше; това беше единственото възможно обяснение.

Влад, все едно по каква причина, беше направил магия на Ма и Та.

Влад имаше нужда от помощ.

Савн взе едно котле, две дървени купи, малко ечемик (поне за това Влад можеше да си плати, само да посмее да откаже!) и малко сушено вечно биле, още едно нещо, което майстор Знахар му беше препоръчал срещу треска.

— Къде отиваш? — викна Полий.

— Влад отново се е поболял — изръмжа той.

— Откъде разбра?

— Просто го знам.

Нави кожата си за спане и ги върза на вързоп.

— Ще се върнеш ли? — попита Полий.

— Да. Ще се върна. Само че не знам кога.

Степничето растеше край пътя — можеше да набере от него в движение. Какво още му трябваше?

— Какво значи „не знам кога“?

— Ще остана с Влад, докато не се оправи или докато не умре, или докато не ни намерят. А когато се оправи, ще го накарам да... ще си поговоря с него за някои неща.

Грижливо уви в една чиста кърпа най-добрия кухненски нож на Та и го напъха между кожата.

— Но — каза Полий, — това може да ти отнеме...

— Знам.

— Ма и Та...

— Даже няма да забележат.

Полий млъкна. Савн бързо продължи с опаковането и накрая се оказа с един голям вързоп на раменете и лека торба, която можеше да

носи в ръка.

— Идвам с теб — каза Полий.

Савн я погледна на светлината от печката. Косата ѝ, която винаги ѝ създаваше проблеми, изглеждаше съвсем рошава; тънките ѝ вежди се бяха събрали в една черта, а устата ѝ се беше стегнала по начин, който често беше виждал и смяташе, че е израз на инат; сега приличаше по-скоро на решимост. Не беше сигурен каква е разликата, но знаеше, че е така.

— Разбира се, че идваш — каза ѝ той. — Побързай и се пригответи. Ще трябва да заобиколим отдалече, а не искам да губя време.

Вървяха с двата джерега над главите им. Много тъмно беше, за да ги виждат, но чуваха от време на време тихия плясък на крилете им, което го изнервяше, но Савн не го каза. Полий също не го спомена. Всъщност Полий не каза нищо през целия път, колкото и отчаяно да се опитваше Савн да я въвлече в разговор. Единственото, което каза, беше:

— Как ще виждаме в пещерата? То и навън е съвсем тъмно.

В гората се придвижваха много бавно. Никаква светлина нямаше, освен смътното сияние от небето и далечните светлилки от имението на Негова милост, които, колкото и смътни да бяха, ставаха още по-бледи, колкото повече се отдалечаваха от пътя и навлизаха в горите над Голям чукар. Савн се боеше, че съвсем ще изгубят посоката и ще подминат скалите. Каза на Полий да го хване за ръката и тръгна много бавно, като опипваше ниските клони със свободната си ръка и корените с краката си.

— Радвам се, че дойде — каза той. — Ако бях сам, щеше да е още по-страшно.

Полий не отвърна нищо.

Скоро светлината от къщата на имението съвсем се стопи и Савн се уплаши, че ще изгуби посоката и ще обикаля из леса цяла нощ, но бързо се увери, че лекото небесно сияние е достатъчно да стигнат пътеката към пещерите.

Намирането на факлата се оказа наистина трудно и едва ли щеше изобщо да се справи, ако не се беше блъснал в същото дърво, до което

бе седял преди. Малко си ожули бузата, но иначе не пострада и след като опипа около дървото, намери факлата, която беше изнесъл от пещерата.

Чак тогава, с незапалената факла в ръка, усети, че се е смразил.

— Студено ли ти е? — попита той Полий.

— Да — каза тя. — Но нищо. Побързай да запалиш факлата и да вървим.

Докато Полий чакаше на входа на пещерата, Савн събра купчина листа, които не бяха много влажни, и успя да запали огън. Блясъкът му така поразил очите му, че трябваше да ги извърне настрана, докато палеше факлата. После загаси огъня. Поколеба се — искаше очите му да привикнат със светлото, но не искаше да се задържат дълго навън, за да не се види светлината.

Стоеше, изпаднал в нерешителност. Полий го подкани:

— Хайде, Савн.

Влязоха в пещерата. Джерегите, вече видими на светлината на факлата, все така летяха над тях, сякаш искаха да се уверят, че няма да се откажат.

Накрая стигнаха при Влад. Савн пхна факлата в цепнатината на стената, запали друга от купчината на пода, донесе я при източника и ахна.

— Савн, какво...

— Подай ми торбата, Полий. Благодаря. Дай и хаванчето и чукалото. Бързо.

— Къде са? А, ето ги.

Савн изсипа торбата на пода, намери степничето и каза на сестра си:

— Счукай това с малко вода.

— Колко вода?

— Като смачкаш степничето, допълни купата. Чакай, подай ми първо водата.

Савн огледа Влад, прегледа грижливо всяка от двете рани, после намокри парче плат и го постави на челото на Влад. След това започна да му вее.

— Какво е станало? — попита Полий.

— Демоните на треската пак са влезли в тялото му, но не знам как. Раната му не е инфектирала.

— Какво ще правим?

— Счука ли вече степничето?

— Да.

— Първо ще му помогнем да го изпие.

— После какво?

— После ще запалим пак огъня. Останали ли са дърва?

— Малко.

— Като изпие степничето, вземи една факла и събери. Не се задържай навън повече, отколкото трябва. Внимавай да не те видят.

— Добре. А като запалим огъня, какво ще правим?

— Ще седим тук с него, ще му баем против треска и ще му даваме вода със степниче, докато треската се махне.

— А ако не се махне?

— Ще се махне — каза Савн.

— Но ако не се махне?

— Ще се махне. Ела. Аз ще му държа главата, ти му отвори устата и наливай. Бавно, да не разлеем нищо.

Помогнаха на източняка да пие. Беше в полусъзнание, но успя да преглътне. Кожата му беше много гореща. Савн отново намокри челото му, докато Полий събираше дърва. Припомни си баенето против треска, докато стриваше още степниче. Остави го настрана и започна да вее на Влад. „Ще трябва да пратя Полий за още вода — каза си, — но това може да почака, нека първо разпалим огъня“.

Започна да припява бавно. Беше трудно да изпълни заклинанието с подходящия ритъм, докато в същото време вее над лицето на Влад, но най-после успя да приспособи движението към ритъма на песента. След това стана по-леко.

Полий се върна с дървата и запали огъня, донесе още вода и приседна до Савн.

— Как е той?

— Гори — каза хрипливо Савн. — Ела, послушай баенето, за да можеш и ти да ми помогнеш. Аз ще му вее, ти ще гледаш парцалът на челото му да е винаги влажен и заедно ще го церим.

— Добре — каза Полий.

Влад простена тихо и изломоти нещо и Полий възкликна учудено. Савн я погледна и й каза:

— Не обръщаме внимание на брътвежите на тези, които лекуваме. — И продължи с баенето. След малко сестра му също се включи.

След няколко часа, когато гърлата и на двамата бяха станали сухи и гласовете им хрипливи, а Савн вече бе съвсем изтощен и се боеше, че ръката му няма да има сила да вдигне още веднъж главата на Влад, го опипа по челото и видя, че е хладно.

— Можеш да спреш, Полий.

Тя продължи с напева, макар да го забави, но накрая грохна и притихна като кукла, увиснала и завъртяла се на края на нишката на кукловода. Погледна го вяло, сякаш не можеше да възприеме настъпилата тишина. Може би си казаха нещо — по-късно Савн имаше спомен, че се бяха сгушили един в друг, но не беше сигурен. Знаеше само, че минута след внезапно избухналата в пещерата тишина беше заспал дълбоко.

Когато се събуди, първото, което направи, бе да потисне вика си и да погледне Влад. След това осъзна, че само е сънувал, че е заспал, докато животът на Влад все още е бил на косъм, и се успокои. Източникът спеше, не изглеждаше съвсем блед и челото му беше студено, макар и покрито с малки капчици пот.

Следващото, което направи, бе да се увери, че Полий е добре. Тя все още спеше (или доколкото можеше да прецени, беше заспала отново). Адски съжали, че не беше се сетил да вземе чай. После забеляза една мъртва норска, оставена до огъня. Погледна двата джерега, които стояха над нея, било за да я пазят или да се похвалят кой я е донесъл, и им каза:

— Е, и сега ще искате да я одера и да я опека, нали? Това не го ли правихме вече? За ваш късмет, донесох котле за готвене, защото няма да рискувам отново с миризмата на печено.

По-малкият джерег дощапурка до него, скочи спокойно на рамото му и го близна по ухото. Савн се учуди защо това не го притесни и още повече се учуди откъде джерегът знае, че няма да го притесни.

Одра норската и я сложи в котлето с вода и повече вечно биле, отколкото може би се полагаше. Но нищо; щеше да направи гозбата малко по-сладка, но пак щеше да става за ядене. Миризмата събуди Полий и малко след това — Влад.

Савн разбра, че източникът се е събудил, когато двата джерега престанаха да кълват кожата на норската, прелетяха и кацнаха до лицето му. Савн коленичи до Влад и попита:

— Как си?

Влад примига, окашля се и попита:

— Какво казах този път?

— Представа нямам — отвърна Влад. — Но гласът ти звучи по-силно от вчера.

— Нима? И аз се чувствам малко по-добре. Странно.

— Фърд ли ти направи нещо?

— Не, не мисля. Не мисля, че е могъл да ми направи нещо, без да го забележа, пък и не ми прилича на човек, който би се опитал да направи нещо лошо. Мисля, че е станало случайно.

— *Наистина* ми изглеждаш по-добре.

— Благодаря. Наистина ли не съм казал нищо?

— Не обръщах внимание. Все пак какво правеше тук Фърд?

— Даде ми малко информация, за чието събиране му платих.

— Надявам се, че си е струвало.

Влад се засмя уморено.

— О, да. Струваше си.

Савн изпръхтя, разбърка връщата гозба, разля малко, от което огънят засъска и избълва в очите му гъст дим. Той го отвя с ръка и се дръпна назад. Добави малко вино, след като си спомни за предишните уверения на Влад — прецени, че поне няма да навреди.

Погледна източника. Той се беше надигнал сам, облегал се беше на каменната стена и дишаше тежко, притворил очи.

— Ще се справиш — каза Савн.

— А? — каза Влад.

— Нищо. Сега отдъхни и ще те събудя, когато храната стане готова.

— Благодаря, но искам да съм буден. Трябва да помисля.

— Страхуваш ли се, че ще те намерят? — Не смяташе, че гозбата мирише толкова силно като печената норска, и се надяваше, че миризмата няма да може да се измъкне от пещерата.

— Още ли търсят? — попита Влад.

— Да.

— Хм. Е, това е част от проблема. Ако ме намерят сега, няма да мога да ги затрудня много. Но дори да не ме намерят, трябва да измисля какво да правя.

— С кое?

— С Лораан, разбира се. Извинявай, имах предвид барон Мала чука.

— Хм.

След малко храната беше готова. Полий плисна вода на лицето си, прескочи до ъгъла, който си бяха избрали за отходно място, и се върна при тях, все още капнала от умора. Ядоха мълчаливо, без дори да обсъждат качеството на гозбата, което според Савн си беше много добро (въпреки че беше малко сладникава, както се опасяваше), макар и да не беше толкова апетитна като печената норска предния път.

Трябваше да се редуват с паниците, тъй като Савн беше взел само две, но довършиха всички мръвки. След като дадоха кокалите и трохите на джерегите, Влад притвори очи. Савн смяташе, че изглежда все по-добре и по-добре, но реши да не го оставя без надзор, докато не се убеди, че състоянието му няма да се влоши отново.

Полий, която както обикновено привърши последна с храната, гледаше съсредоточено спящия Влад. Савн се зачуди за какво ли си мисли, на който въпрос тя самата скоро отговори с думите:

— Какво искаше да каже с това, че няма да работи повече?

Влад отвори очи.

— Моля?

— Докато беше в треска, каза, че никога повече няма да работиш, няма и няма, и се закле във Вийра. Или на Вийра, не можах да разбера точно.

Влад погледна с укор Савн, а той сви рамене и попита:

— Кога го е казал това, Полий?

— Докато му баехме.

Савн погледна Влад.

— Не съм забелязал.

— Искал съм да кажа — обясни Влад, — че поначало съм много мързелив тип. Друго какво казах? — Източникът се взираше в Полий и Савн усети колко напрегнат е погледът му, и викна:

— Престани.

Влад се обърна към него.

— Моля?

— Казах, престани.

— Какво да престана?

— Каквото там искаш да й направиш.

Източникът изглеждаше искрено озадачен.

— Не съм искал да й направя нищо. За какво говориш?

— Канеше се да й направиш магия.

— Не съм. Какво те кара да мислиш така?

— Видях как я гледаш и знам какво направи на Ма и Та.

— О — тихо каза Влад. Лицето му изглеждаше спокойно; само очите му гледаха Савн някак с тревога.

— Какво?! — извика Полий и скочи на крака.

„Проклетата ми голяма уста“, помисли Савн. Застана между нея и Влад и каза:

— Чакай...

— Какво им е направил?!

— Ти как разбра? — тихо попита Влад.

Савн не му обърна внимание, стисна Полий за раменете и каза:

— Полий, моля те...

— Откога го знаеш? — попита Полий.

— Предположих го вчера, когато се върнахме вкъщи, но не бях сигурен.

Тя се опита да се отскубне, но Савн беше по-силен.

— Почакай, Полий. Нека първо да чуем какво има да каже...

Влад изведнъж започна да се смее. Полий спря да трепери и го изгледа. Савн — също.

— Какво му е смешното?

— Почти съм изкушен — каза Влад, все още през смях, — да ти кажа да я пуснеш да си върви. След всичко, което съм направил, идеята да падна накрая под гнева на едно момиче текла напълно отговаря на чувството ми за ирония. А точно сега тя би могла да го направи. Най-малкото — добави той, станал изведнъж сериозен — няма да е моргантско.

При тази дума Савн усети как стомахът му се обърна. В същото време забеляза, че двата джерега гледат Полий сякаш много напрегнато, и си спомни, че зверчетата са отровни — определено

щеше да е по-добре Полий да се въздържа да напада Влад, въпреки твърдението му, че бил „почти изкушен“.

Източникът продължи:

— Все едно, нямах намерение да омагьосвам сестра ти. Нищо не правех, освен може би да я поуплаша малко.

— Защо трябва да ти вярваме? — попита Савн.

— Защо наистина? — каза Влад. — Най-малкото не съм отрекъл това, което направих на вашите Ма и Та.

— Не си, но за всичко останало излъга.

Влад поклати глава.

— Много малко, всъщност. Повечето пъти отказвах да отговоря, защото всъщност не искам да те лъжа. Макар че съм готов да го правя, ако това ще ми опази живота и душата.

Каза го много твърдо, но Савн не се трогна.

— Как магията над Ма и Та може да ти спаси живота?

Влад въздъхна и извърна очи.

— Не съм сигурен, че го е спасила — каза след малко. — Просто бях предпазлив. Все пак, как разбра, че съм им направил магия? И между другото как разбра, че съм аз?

Савн изсумтя.

— Че кой друг можеше да е? А не беше много трудно да разбере, че са омагьосани. Държаха се все едно, че живеят в някакъв свят на сънищата. Сякаш не ги интересуваше изобщо какво правим двамата с Полий. Те...

— Разбирам — каза Влад. — Явно съм се престарал.

— Какво се опитваше да постигнеш?

— Дълга история.

— Аз няма да ходя никъде.

Погледна Полий. Тя се поколеба, след което седна и загледа източника с очакване.

Влад си пое дъх и кимна.

— Помислих, че може да ми потрябва помощта ти — каза той. — И всъщност се оказах прав, макар не и по начина, по който бях очаквал. — Усмихна се и погледна към раните си, сякаш да оцени свършеното от Савн.

— Как си предположил, че ще ти потрябва помощта ми?

Влад сви рамене.

— След като разбрах какво е станало с Юзда, реших, че ще ми трябват ушите, очите и паметта на някой местен. И го направих, но не се оказа ти, защото намерих Сейра и Фърд.

Полий се намеси:

— Какво общо има това с магията ти над Ма и Та?

Влад разпери ръце.

— Щом ви бях избрал да ми огледате за някои неща, не можех да позволя родителите ви да ви притесняват, като ви разпитват къде сте били и какво сте правили. Но не трябваше да е чак толкова силно.

Савн кимна.

— Направил си го, когато ме заведе до вкъщи онази нощ, нали?

— Може да се каже, че тогава го включих, но вече го бях нагласил.

— Как? Преди това ти изобщо не си бил близо до тях.

— Прав си. — Влад въздъхна. — Помниш ли зеленото камъче, което ти дадох?

— Какво зелено камъче?

— Помниш ли когато се срещнахме?

— Разбира се. На пътя за имението, при Вити камъни.

— Да. И аз ти дадох нещо.

— Не помня... Почакай. Да. Ти каза, че било обичай във вашата страна... — Изведнъж млъкна. — Защо съм го забравил? Какво си ми направил?

Влад трепна, после извърна очи. След малко поклати глава.

— Дреболия всъщност. Можеш да виниш приятелите ми — той посочи двата джерега, които продължаваха да гледат напрегнато Савн и Полий, — затова, че не пазеха добре. Ти ме видя да правя нещо, за което не исках да се разчуе, затова ти дадох онова камъче и с него ти внуших да не приказваш за мен, както и да забравиш за самото камъче. И с помощта на камъчето направих другите магии, онези, които си забелязал. Когато те заведох у дома онази нощ, вече бях подготвил...

Савн го зяпна.

— Поставял си магии навсякъде, нали?

— Може така да изглежда...

— Какво направи на Полий? — Савн беше ядосан, беше готов да удуши източняка, въпреки всички джереги на света.

— Нищо — отвърна Влад. — Но както казах, наистина използвах камъчето, за да направя заклинание на родителите ви, чрез теб, което да позволи да ми бъдеш по-полезен. Така че ако търсиш сериозен повод за обвинение, ето ти го.

Савн се изплю на земята и изгледа ядосано източняка. Влад срещна погледа му спокойно.

— Какво пък, много полезен се оказах, нали? — каза Савн горчиво. — Живота ти спасих...

— Знам.

Още няколко извода го осениха.

— Както разбирам, ти си ме накарал да те изцера, нали? Затова ли те намерих толкова лесно?

— Не — отвърна Влад.

— Как така „не“?

Влад намести гръб на стената.

— Бях в безсъзнание, но дори и да не бях, нямаше и да ми хрумне, че можеш да ме изцериш. — Замълча. — Как ме намери наистина?

— Спомних си какво ми каза за магиите, улесняващи телепорта, и си спомних какво правеше на пътя, и прецених колко бързо се телепортира, след което събрах всичко в едно.

Влад му отвърна с характерния си смях — лек кикот, при който гърдите му едва трепнаха.

— Добродетелта, както са ми казвали, е награда сама по себе си.

— Това пък какво трябва да означава?

— Почти блокирах паметта ти за онова, което правех там, но не исках да влияя на спомените ти повече, отколкото се налага.

— Адски благородно от твоя страна — изсумтя Савн.

— Меко казано.

— Как можеш да правиш такива неща? — възкликна Полий с тон, изпълнен повече с любопитство, отколкото с упрек.

— Правя каквото трябва, за да спася живота си — отвърна й Влад и я изгледа сърдито. — Кой не би го направил?

— Аз не бих — заяви твърдо Полий. — Дори заради живота си не бих бъркала в главите на хората, за да ги променя. Това е зло. По-добре би било просто да ги убия.

— Може би — каза Влад. — Но ако са живи, те могат отново да се променят и може би да се възстановят напълно. Ако са мъртви, всичко е свършило.

— Но...

— Но да, знам, променянето на нечий ум е нещо много гадно. Не мисли, че не го знам. Но и не си въобразявай, че тези въпроси са много лесни, защото не са, и всеки, който ти каже, че са, ще те излъже.

— Ти много разбираш от лъжене, нали? — каза Савн.

— Да — отвърна Влад. — Лъгал съм много. И съм убивал много. И съм мамил хора така, че да правят точно това, което искам от тях. Нито съм горд, нито се срамувам от всичко това — правя каквото трябва.

— Звучи все едно — каза Полий, — че си готов да направиш всичко на всеки, стига да е полезно за теб.

Влад вдиша дълбоко, сякаш се канеше да й кресне, след което бавно издиша.

— Може би си права.

— За това ли започна да ме учиш на вещерство? — попита Савн. — Защото си помислил, че ще съм ти от полза?

Отново късият смях.

— Не. — Влад поклати глава и затвори очи. Савн зачака. След малко, източникът въздъхна. — Май така дойдоха нещата, че ти дължа цялата истина.

Савн кимна, но си замълча. Усети, че Полий го гледа, но и тя зачака.

— Първия път, точно на това място, не те учих на нищо — каза Влад. — Просто те накарах да поспиш малко, за да мога да проуча.

— Не разбирам. Защо е трябвало да ме приспиваш?

Влад вдигна ръце.

— Не исках да си с мен, докато проучвах.

— Тогава защо изобщо ме взе?

— Ти знаеше къде е това място — отвърна той и посочи с жест пещерата.

— Пещерата ли? Не разбирам.

— Знаех, че трябва да има подземна вода и че Тъмната вода може да е полезна срещу немръщия, и освен това търсех достъп до

имението на Лораан. Помислих, че ти може да знаеш как да го намеря, затова...

— Затова ми зададе подвеждащи въпроси, докато ти го намеря.

— Да — отвърна Влад. — Точно така. — Затвори за малко очи, а когато отново ги отвори, лицето му пак бе станало безизразно.

— А втория път, когато се преструваше, че ме учиш на вещерство? Това за какво беше? Тогава дори ме накара да се убедя, че ме учиш на нещо.

— Учих те. Този път не беше измама, Савн. Учих те, защото исках да знаеш и защото беше започнал да ми харесваш. Не обичам да говоря баналности, но ти ми напомняш за самия мен. Приеми го както искаш.

— Добре — каза Савн и долови горчивината в гласа си. — А помниш ли когато си говорехме за дома Атира?

— Да.

— Помниш ли как ми каза, че онези, които изследват света, гледат на хората като на вещи, а мистиците се държат все едно, че хората изобщо не съществуват?

— Да — отвърна Влад. И: — О.

Сведе глава и прехапа устни. Никой не каза нищо повече, защото като че ли нямаше какво повече да се каже.

15.

*Няма да взема и въжеиграча,
няма да взема и въжеиграча,
Че мен, дебеланата, няма да тачи.
Хай-ди, хай-ди, хо-ла!*

Хей-хоп напред...

Накрая Влад наруши тишината.

— Може би сте прави — каза той. — Може би не съм с нищо по-добър от вашия барон. Единственото, което знам, е, че той уби човек, който веднъж ми помогна. А преди години за малко щеше да унищожи мой близък приятел. И знам, че помага на един убиец джерег, който се кани да ме убие...

Чак след малко Савн съобрази, че под „джерег“ Влад има предвид дома Джерег, а не животните. И ахна:

— Какво?!

— Това ми го каза Фърд, макар че вече го предполагах. В имението на барон Мала чука е отседнал убиец и не мисля, че е тук, защото му харесва вино с вкус на ленено семе. Баронът съдейства на джерегите, за да ме убият.

— Не ти вярвам — каза Савн.

Влад сви рамене.

— Защо ще го прави? — попита Савн.

— И те, и той ме мразят. Логично е да действат заедно.

— Джерег те мразят?

— О, да.

— Защо?

— Избрах неподходящ начин да прекъсна отношенията си с тях.

— Какво си... искаш да кажеш, че си бил джерег?

— Бях.

— Какво си правил?

Влад вдиша дълбоко и го погледна в очите.

— Убивах хора. За пари.

Савн го зяпна, но не можа да измисли какво да каже.

— Стигнах до точка, от която не можех да продължа нататък, и напуснах. Междувременно убих една важна особа и заплаших представителя на дома пред Империята — все едно да убиеш вашия Вития. И сега искат да ме убият. Всъщност не мога да ги виня, но едва ли бих им съдействал, нали?

— Не ти вярвам — повтори Савн.

— Значи няма да мога да те убедя. Но не ти ли е чудно защо баронът ме нападна?

— Защото си убил Юзда... или защото той мисли така.

— Така ли действа обикновено правосъдието тук? Ако някой бъде заподозрян в убийство, баронът ви праща войниците си, за да го убият? Сигурно си забелязал, че те не направиха никакъв опит да ме задържат.

— Не знам — каза Савн. — Никога не съм твърдял, че разбирам всичко. Но знам, че Негова милост не би наел убиец.

— Не да го наеме — каза Влад. — Само да му помогне.

— Не би го направил.

— А как става така, че точно в момента, в който минавам насам, Лораан решава да напусне замъка си и да отседне в имението си, което съвсем случайно се оказва точно до мястото, през което минавам? Смяташ ли, че това няма нищо общо с мен?

— Не знам.

— А след това Юзда умира, което е достатъчно, за да ме задържи тук...

— Не ти вярвам.

Влад въздъхна и поклати глава.

— Защо всички виждат само това, което им се иска да видят?

Савн се сепна, понечи да му отвърне, но осъзна, че няма отговор. Седна и сведе глава.

Най-сетне Влад наруши тишината.

— Какво ще правите?

— За кое? — попита Савн.

— Искам да знам дали се каните да кажете на барона къде съм, или може би на хората в селото.

— О! Ами... ти никога не си ми казвал плановете си. Защо аз трябва да ти казвам своите?

Влад се изсмя.

— Добре казано. Каквото и да решите, може би трябва скоро да се приберете у дома.

— Какво значение има?

— Според мен — каза Влад — вашите Манер и Танер вече се тревожат за вас.

Савн го погледна накриво.

— Толкова ли е лесно?

— Да се развали? Да. Магията във всеки случай се разваля лесно. И не би трябвало да има никакви преки последствия.

— Какво значи „преки“?

— Значи, че сигурно ще разберат, че са били омагьосани. Не знам какво ще им причини това. Вероятно нищо.

Савн се обърна към Полий. Тя гледаше в земята и се мръщеше.

— Искаш ли да се прибираме вкъщи? — попита я той.

Тя вдигна глава.

— А ти?

— Не веднага. Искам да остана още малко и...

— Да видиш как ще свърши всичко? — попита Влад с насмешка.

Савн сви рамене и също попита:

— Какво все пак смяташ да направиш?

— Не съм сигурен. Зависи колко време ще ми остане. Ако се наложи да се телепортирам веднага, може би ще се справя. Но пък може и да не успея. Ако си спечеля два дни, докато се съвзема, ще имам избор да се преместя отгук на някое по-безопасно място. От друга страна, ако ме намерят, ще трябва да се опитам да се измъкна, доколкото е възможно.

— Значи смяташ да се махнеш?

— О, не. Това е само ако нямам избор. Много добре знаеш какво искам да направя.

— Ти си луд — каза Полий. — Не можеш да убиеш Негова милост! Никой не може.

Влад поклати глава.

— Ще го убия. Единственият въпрос е къде и как. Ако не мога да го направя сега, ще трябва да изчакам за по-подходящ момент. Но сега би било най-добре. Бих искал да приключа с това веднъж и завинаги.

— Ха — присмя му се Полий. — Едва ли ще се чувстваш така, когато наистина приключи веднъж и завинаги.

Савн коленичи до Влад и пипна челото му. Успокои се, след като се увери, че е хладно, въпреки че лицето му изглеждаше малко зачервено. Влад го гледаше напрегнато.

— Как се чувстваш? — попита Савн.

— Уморен. Отслабнал. Иначе не съм много зле.

— Трябва да си починеш.

— Съмнявам се, че ще мога — отвърна Влад. — Твърде много неща се въртят в главата ми.

Савн изведнъж го досмеша, като си помисли как щеше да обясни на Манер, че мисълта за сутрешния зелник толкова го е възбудила, че не е могъл да заспи, и как тя щеше да му се усмихне мило и да му каже, че трябва само да затвори очички, за да си починат, и как той щеше тутакси да заспи. И каза:

— Няма нищо. Само затвори очи и...

Влад се засмя.

— Браво, Танер. Загрях. Ако дойдат да ме убиват, събуди ме.

Смъкна се на постелята си, сложи ръка над очите си и доколкото Савн можеше да прецени, заспа тутакси.

Час-два го гледаха мълчаливо как спи. След това Савн реши, че трябва да поговорят. Пошепна на Полий, тя се съгласи и той взе една факла, и я отведе към дъното на пещерата, докато не се увери, че са достатъчно далече, за да не може Влад да ги чуе.

— Какво ще правим? — попита я той.

— Мисля, че трябва да се приберем у дома — каза Полий. — Ако Ма и Та наистина се разтревожат...

— Какво ще им кажем?

— Истината — каза Полий.

— О?

Тя се намръщи.

— Ами, проблемът все пак не е наш, нали? Савн, ти го чу какво каза. Вече знаем, че иска да убие Негова милост. Тоест, знаем, че не може, но ако все пак го направи?

— Добре — каза Савн. — И какво, ако го направи?

— Просто трябва да го спрем.

— Нима?

— Чу го какво каза. Той е убиец. Убива хора за пари. Той...

— *Бил* е убиец. А за Негова милост какво ще ми кажеш?

— Нали не вярваш на всичко, което каза?

— Не знам. Защо ще признава, че е бил убиец, а после ще лъже за всичко останало? Безсмислено е.

— Той е източник. Може би за тях е смислено.

— Това не е отговор.

— Защо да не е? Знаеш ли ги как мислят?

Савн не отговори; в ума си продължаваше да чува гласа на Влад, отекващ със собствения му: „Защо хората държат да виждат само това, които искат да видят?“ Въпрос, който определено нямаше отговор. Дори майстор Знахар да признаеше, че е вярно, щеше просто да каже, че е без значение. А може би наистина беше така; може би винаги щеше да е отчайващо за този, който разбира нещата, че повечето хора не искат да ги разберат. Може би просто така беше устроен светът.

Но ако това, което казваше Влад, беше вярно, то тогава, един ден, той самият щеше да се озове от двете страни на проблема. А и двете не му харесваха. Всъщност как може човек да разбере в какво да вярва?

— Хайде, Полий — каза той и тръгна обратно към Влад.

— Искаш да останеш тук?

— Не знам. Но в момента искам да поговоря с Влад.

— Знаеш ли — каза Полий, — тази пещера започва да ми омръзва.

Савн понечи да й каже, че в края на краищата изборът си е неин, но бързо реши, че няма да е хубаво. Намести отново факлата в цепнатината в скалата и седна до Влад. Двата джерега отначало го изгледаха нащрек, но после като че ли се успокоиха и се отдръпнаха в ъгъла. Странно как разбраха, че не се кани да направи нещо лошо на Влад. Може би разполагаха с някакво средство да разбират истината. Може би бяха единствените същества на света, които знаеха какво всъщност става, и тайно се смееха на всички.

Засмя се на тази мисъл и Влад отвори очи.

— Какво ти е толкова смешно? — попита Полий.

— Помислих си нещо — каза Савн. — Истината е в очите на джерегите.

Влад примига, поклати глава и изграчи:

— Вода!

Савн му даде да пие и го попита:

— Сега как си?

— По-добре — отвърна източнякът. Отпи още вода и загледа Савн търпеливо.

— Влад, как разбира човек кое е истината?

Източнякът не се засмя. Помисли малко и каза:

— Помогни ми да седна.

Савн му помогна и той се облегна на стената и си пое дъх. Състоянието му видимо се подобряваше.

— Много често — каза Влад — разбирам кое е вярното, като опитвам нещо и се провалям.

— О — отвърна Савн. — Това го знам. Майстор Знахар говори как човек се учи от грешките си.

— Да. Не ти го препоръчвам.

— Така ли?

— Така. Много по-добре е да не правиш грешки, особено когато залагаш живота си.

— Е, да.

Влад прехапа устна.

— Не че никога не съм мислил за това. Мислил съм. Случва се, когато се свържеш с философи. Бедата е, че стигаш до различни отговори според това дали наистина искаш да разбереш, или искаш само да спориш.

— Аз не искам да споря — каза Савн.

— Така и подозирах. Това прави нещата много по-трудни.

— Савн, какво правиш? — каза Полий.

Влад отговори вместо него.

— Опитва се да вземе много трудно решение.

— Савн, нима се каниш да питаш *него* как да решиш дали трябва да го предадеш? — изсумтя Полий. — Е, това вече е повече от логично, нали?

— Мисля, че да — отвърна Савн. И отново се обърна към Влад.
— Та какво казваше?

Влад гледаше намръщено в земята. Не вдигна очи.

— Нищо не съм казал. Мислех.

— Е?

Той вдигна глава и примижа.

— Да започнем с това. Да предположим, че всички, които познаваш, твърдят, че тук няма пещери. Това истина ли е?

— Не.

— Добре. Не всеки ще се съгласи с теб, но аз съм съгласен.

— Не разбирам.

— Все едно. — Влад помисли малко по-дълго, след което поклати глава. — Няма лесен отговор. Учиш нещата малко по малко и проверяваш всичко с опит, а после получаваш изведнъж един голям залък и трябва да провериш *него*. Знам в какво е проблемът ти. Всички мислят, че баронът не може да бъде убит, и нещо повече, че е страшно готин, и ето че изведнъж се появявам аз с по-различна версия и ти не знаеш на кого да вярваш. Разбирам проблема. Съжалявам, но не мога да ти предложа отговор.

— Но — продължи той, сякаш току-що му беше хрумнало, — мога да ти изтъкна няколко неща. Първо, единствената причина да мислите, че той е толкова готин, е защото познавате хората от Голям чукар, които си имат един истински гадняр, Господар на дзури. И това, което прави вашия барон толкова велик, е, че имате един ужасен тип, с когото можете да го сравните. Доколкото помня, не беше особено впечатлен, когато научи, че съм могъл да ти направя по-лоши неща, отколкото ти причиних, и беше прав. Мен ако питаш, да кажеш за някой, че може да е и по-лош, не е кой знае каква препоръка.

Савн поклати глава.

— Но той никога не ни е правил нищо лошо.

Веждите на Влад подскочиха.

— А не идва ли да събере най-добрата част от реколтата ви и да я вземе за себе си?

— Е, да, разбира се, но това си е...

— Няма да споря за това — заяви Влад. — Няма смисъл да говорим за всички неща, които вие приемате за част от естествения порядък и които според мен не са. Но това е част от отговора на въпроса ти, и той гласи, че трябва просто да задаваш въпроси на всички и най-вече на самия себе си. Опитвай се да формулираш

заклученията, до които стигаш, и да видиш дали издържат. Майстор Знахар, както ми каза, се надсмива на вещерството, нали?

— Да.

— Тогава защо баете, за да прогоните треската? Припяванията, които използвате, много наподобяват вещерство.

— Може би — отвърна Савн. — Но аз знам, че вещерството действа, тъй че защо да не действа и баенето?

— Разбира се — каза Влад. — Но как го обяснява майстор Знахар?

— Ами... с Демоните на треската...

— Откъде знаете, че изобщо има Демони на треската?

— Защото баенето действа.

— Добре. Защо тогава използвате и билки и защо полагаше толкова усилия да се справиш с треската ми?

— Защото всичко това е необходимо.

— Сигурен ли си? Може би билките щяха да подействат и сами. Може би и баенето щеше да подейства само. Може би трябваше само за ми слагаш компреси. Откъде знаеш?

— Ами... след като се е правило така от години...

— Остави годините. Разбери го.

— Искаш да кажеш, че не мога да знам нищо, докато не съм го проверил сам?

— Хм. Не. Не точно. Ако някой е научил нещо и го е предал, не е нужно да преминаваш отново през всичко, което е направил, за да го научи.

— Но тогава...

— Но и не бива да го приемаш на вяра.

— Тогава какво правиш?

— Стараеш се да го разбереш. Да го разбереш докрай. И да го провериш. Когато и двамата разбирате, че нещо е така, а не другояче, и сте го проверили, тогава можете да твърдите, че го знаете. Дотогава...

— Но може ли изобщо човек *наистина* да разбере нещо?

— Да. Поне така мисля.

Савн мълчеше. След малко Влад се окашля и каза:

— Боя се, че не ти помогнах много.

Савн вдигна очи и се вгледа в странното лице на източняка, с гъстите черни косми пред ушите му и над тънките му устни, и в

тъмната коса, падаща на вълни до раменете му, със старческите бръчки по челото, появили се някак твърде рано. Зачуди се колко ли хора е убил и колко ли богат е станал от това, и защо се е отказал.

— Не — каза той. — Помогна ми много.

Влад кимна рязко.

— Сега искаш ли да ми кажеш какво смяташ да направиш? — попита Савн.

— Преди да съм разбрал дали се каниш да ми помогнеш, или да ме предадеш?

— Ти не поиска ли да ти се доверя, въпреки всички основания, които ми даде да не го правя?

— Всъщност да — каза Влад.

— Е, тогава защо аз да не те помоля да ми се довериш, въпреки същите тези основания?

Влад го изгледа много продължително. Савн никога не беше искал толкова много да разбере какво мисли някой; усещаше много силно присъствието на двата джерега, клекнали търпеливо от двете страни на Влад, с отровните зъби, скрити зад змийските им челюсти. Влад изведнъж се разсмя.

— Добре казано. Няма да споря, така че отстъпвам. А ти? — Гледаше Полий.

Тя издържа погледа му, след което се обърна към Савн.

— Каквото и да направиш, ще го приема.

— Сигурна ли си? — попита Савн.

— Да.

Савн отново се обърна към Влад.

— Е?

Източникът кимна.

— Ако продължите по подземния поток, ще видите, че като че ли се втича в една стена. Минеш ли под стената, се разделя на няколко потока, всеки с малко вода, и всички свършват при еднакви стени, които изглеждат естествени. Някои от тях — четири, доколкото мога да преценя — всъщност водят до подземие на къщата на имението на барона. Вероятно се пазят с магия.

— Може ли да се мине през тях?

— Да, стига да разполагаш с достатъчно време.

— Как?

— Общо взето се провираш, с повечко усърдие, търпение и едно длето.

— Не можеш ли да ги събориш с магия?

— Не, ако не искаш да го предупредиш. Много е добър.

— Защо тогава не може да те намери?

— Защото съм много добре предпазен срещу намиране.

— Значи това ще направиш? Ще се провреш през стената и ще... ще го убиеш?

— Не става. Той може да очаква, че ще го направя, може и да не очаква, но със сигурност ще се пази. Възможно е обаче да го накарам да повярва, че ще направя точно това. Това е очевидният начин да се проникне вътре.

— Тогава какво ще направиш?

— Още не съм решил. Разполагам с няколко предимства, но още не съм решил как да ги използвам.

— Какви предимства?

— На първо място убиецът. Той никак не се разбира с Лораан.

— Откъде знаеш?

— Защото е там вече повече от неделя, а Лораан предприе това нападение срещу мен.

— Не разбирам.

— Джерег — каза Влад — гледаше Савн в очите — искат да бъдат убити с моргантско оръжие. Нападенията на Лораан не бяха блъфове — той се опита да ме убие и за малко щеше да успее. Той...

— Чакай малко. Нападения?

— Да. Дотук са две.

— Аз знам само за това в къщата на Тем.

— Другото стана предишния ден. Проявих непредпазливост и позволих да ме видят твърде близо до имението му, и той ме нападна с магия.

— И тя се провали?

— Крия няколко номера в ръкава си — каза Влад. — Бях наистина немарлив: останах в къщата на Тем достатъчно дълго, за да ме намерят. Единственото ми извинение е, че вече минаха години, откакто трябваше да се безпокоя за подобни неща. Все едно, и двете атаки не бяха моргантски; нито една от тях нямаше да задоволи джерег. От което заключавам, че Лораан много трудно сътрудничи с

тях и те много трудно сътрудничат с него. Имат нужда един от друг, защото това е районът на Лораан и защото джерег разполагат с професионален убиец. Но това не се харесва на нито една от двете страни. Точно това се надявам да използвам. Но за съжаление още не знам как.

— Разбирам — каза Савн.

— Е, отговорих ли на въпросите ти?

— Да.

— Тогава ще благоволиш ли да ми кажеш какво ще направиш?

— Няма да те предам — каза Савн.

Това, изглежда, задоволи Влад — той затвори очи и вдиша дълбоко.

— Лесно се уморяваш, нали?

— Мисля — отвърна източникът, — че ще започна да се изцорявам след ден-два. След това ще стане бързо.

— Значи идеята е да останеш в безопасност още два дни?

— Повече или по-малко. По-малко, надявам се.

— Смяташ ли, че тук е безопасно?

Влад се намръщи, после погледна джерегите, които се надигнаха и излетяха от пещерата.

— Може би — каза Влад. — Но така или иначе, вече ще сме предупредени за всеки, който се приближи, тъй че, стига да не са вдигнали телепортна преграда над цялата околност, имам шанс да се измъкна.

— Не разбирам.

— Зарежи. Казвам само, че каквото и да стане, поне ще бъдем предупредени.

Савн се загледа натам, където бяха изчезнали двата джерега, в тесния коридор покрай подземния поток.

— Да. Поне ще бъдем предупредени.

Савн и Полий почистиха котлето и Савн го прибра в торбата. После уви грижливо кухненския нож. Помогнаха на Влад да се върне до постелята си — този път имаше по-малко нужда от помощ, отколкото преди.

Сякаш беше без значение, че извън пещерата, която вече му приличаше на някакъв друг свят, беше ранен следобед; Полий се оплака, че е уморена, легна си в кожата, които беше взела за спане, и скоро заспа. Савн запали нови факли и почисти. Пак ли беше свършък? Ако си беше вкъщи, щеше ли да чисти? Какво щяха да кажат Ма и Та, когато го видеха? Наистина ли се безпокояха?

Можеше ли да повярва изобщо на нещо от думите на Влад?

Докато Влад и Полий спяха, Савн премисли всичко, което му беше казал Влад. Ами ако билките бяха ненужни в битката с треската, а просто се използваша по обичая, от несметни години насам? Ами ако всеки обичай можеше да е погрешен? А ако Негова милост *наистина* беше немярщ?

Замисли се за истина, за знание и за вяра, и за отговорност, и всичко това се завихри в главата му, лишено от смисъл, и само от време на време изплуваше на светло пред някой истински пример на заблуда, невежество, измяна или небрежност, които им придаваха някаква смътна нотка на разбиране, преди отново да се гмурнат във въртопа на полуразбрани баналности и съмнителна мъдрост.

И все се връщаше на думите на източняка: „Не предполагай, разбирай“.

Това го премисли много грижливо: долавяше истината във фразата и се питаше дали вярва на източняка, или просто на логиката.

А дори след като реши, се поколеба доста, преди да направи очевидната следваща стъпка.

Стоя дълго при Вити камъни, загледан в пътя, водещ до портата на имението на Негова милост, което не се виждаше зад завоя. Преди десетки години с приятелите си беше играл из градините, скрити от всичките стъклени прозорци освен онзи на най-високата спалня — радваха се на усещането за опасност, макар да знаеха, че къщата на имението е празна.

Сега Негова милост я обитаваше и Савн, макар да не беше много сигурен какво прави, не играеше. И тръгна по пътя, сякаш точно там си му беше мястото, стъпка по стъпка, сякаш самият той беше някоя идваща на гости знатна особа, макар да беше чувал, че тези хора се

телепортират, а не вървят пеша, дори когато трябва да изминат едва някакви си десет-двайсет мили.

Къщата на имението изникна отпред — широка и висока, с много остри ъгли. През годините, откакто я беше видял отблизо, беше забравил колко е голяма или пък беше решил, че е само от преувеличението на детинския спомен. Сега я зяпна, спомнил си я и отново обзет от чувството, че великолепието на къщата трябва да отразява могъществото на този, който я обитава.

Покривът приличаше на острие на коса, със спалните помещения от двете страни като снопове слама на кръстец. Тухлата на самата къща беше със светлозелен цвят, а високо на фасадата имаше широки прозорци, направени от стъкло — Савн дори можеше да види светлината, процеждаща се покрай ръбовете на завесите отвътре. Напрегна взор, за да забележи някакво движение. Потърси и най-последна намери дерето, в което дръзко беше играл преди толкова години, толкова близо до къщата, колкото човек можеше да се добере, без да го забележат. От тази страна също имаше стъклени прозорци, но той много добре помнеше, че ако държиш главата си ниско, могат да те видят само от високия прозорец отстрани.

Колкото и странно да беше, едва сега, докато гледаше към прозорците, осъзна, че се е стъмнило, и отново се изненада колко бързо лети времето в пещерата. В този момент от другата страна на къщата започна да свети повече и скоро там се появи някакъв слуга. Савн загледа как слугата обикаля къщата и с помощта на дълъг прът пали лампите, окачени по стените. Когато приключи, цялата къща беше осветена, сякаш гореше.

След като слугата се скри, Савн погледа още малко къщата, а после продължи по пътя, право към нея и към голямата порта. Чувстваше се почти както си представяше, че трябва да се чувства войник, тръгнал на битка, но на друга една мисъл никак не му се искаше да се спира.

Застана пред вратата и се вторачи в нея. Изглеждаше прекалено проста, за да е част от къщата на Негова милост — най-обикновено дърво, и се отваряше и затваряше като всяка друга врата, макар че, разбира се, си имаше месингова брава, която му се стори прекалено сложна. Пое си дълбок дъх, затвори очи, отвори ги и почука.

Не последва нищо.

Изчака — стори му се, че минаха няколко часа, въпреки че не беше повече от минута. Но минута или не, почувства, че всичкият му кураж се изпарява. Тропна с крак и се спря уплашен, че някой може да го види.

Защо никой не идваше да отвори?

Защото не можеха да го чуят, разбира се — вратата беше много дебела.

Е, ами тогава как да привлече човек вниманието на слугите на Негова милост?

Огледа се и най-после видя едно дълго въже, провиснало на вратата. Без да си остави време да помисли, го дръпна веднъж, силно, и едва не изпищя, щом чу отвътре трополене и скърцане, сякаш се затъркаляха дънери.

Сърцето му, което от доста време тупкаше бързо, вече се разбесня сериозно. Всъщност той беше на ръба да се обърна и да хукне, когато вратата се отвори и той се озова лице в лице с някакъв слаб мъж с ъгловато лице, облечен в ливреята на барон Мала чука. След миг се сети, че това е Търи, един от слугите на Негова милост — понякога слизаше в селото за продукти. Търи всъщност го правеше, откакто Юзда беше заминал...

Даде си сметка, че е зяпнал. Опита се да проговори, но се наложи да се окашля.

— Е? — попита намръщен слугата.

Савн успя да изграчи:

— Моля за извинение, господине.

— Хмм.

Савн си пое дъх.

— Може ли да помоля за среща с Негова милост? Казвам се Савн, син съм на Квелли и Олани и...

— За какво искаш да се видиш с Негова милост, момче? — попита Търи, съвсем равнодушно и невъзмутимо.

— Ако благоволи Негова милост, за източняка.

Търи бавно килна глава на една страна, като объркано псе, и повдигна вежди.

— Нима?

— Да, благородни господине.

— Имаш информация за Негова милост?

— Аз... всъщност...

— Е, влизай тогава, а аз ще видя дали Негова милост е на разположение. Името ти, казваш, е Савн?

— Да, господине.

— И си селяк?

— Чирак съм.

— При кого?

— При майстор Знахар, лечителя.

При тези думи очите на Търи се опулиха и за миг той сякаш се стресна. После каза:

— О, влизай, влизай.

Отвътре къщата се оказа още по-величествена, отколкото отвън, особено след като на Савн му стана ясно, че просторната стая, в която стоеше — и в която нямаше нищо друго освен няколко куки на стената и друга врата срещу тази, през която беше влязъл — всъщност е просто място, в което хората да чакат и да си окачат наметалата.

— Почакай тук — каза му слугата.

— Да, господине — отвърна Савн, а Търи излезе през другата врата и я затвори след себе си.

Савн зяпна поразен чудесното тъмно лъскаво дърво — разбираше, че само тази празна стая трябва да е струвала на Негова милост повече, отколкото струваше цялата му бащина къща. Зяпаше изкусно изработената месингова дръжка на вътрешната врата и се мъчеше да прецени дали формата ѝ му е позната — и тогава тя се завъртя и вратата се отвори. Той се стегна да срещне Негова милост, а после се успокои, щом видя, че пак е Търи.

— Ела с мен, момче — каза слугата.

— Да, господине — отвърна Савн и макар коленете му да бяха поомекнали, последва Търи и се озова в място по-разкошно, отколкото умът му можеше да побере. Стените сякаш блестяха и бяха украсени с пищни картини. Мебелите бяха огромни и се редяха със смайващо разнообразие, и Савн не можеше да си представи как би могъл да седне на някой стол или диван. Ярка светлина изпълваше всяко ъгълче на стаята, отразяваше се от предмети с невъобразимо предназначение, изработени от кристал, лъскав метал и керамика, гледжосана с някаква удивителна техника, от която синьото и червеното изглеждаха дълбоки и щедри като кафявата пръст в горските недра.

— Внимавай къде вървиш — сопна му се Търи.

Савн се овладя малко преди да се блъсне в една ниска маса, която сякаш беше направена изцяло от стъкло. Продължи напред вече по-предпазливо, като продължаваше да се оглежда, и изведнъж му хрумна, че някои от тези кристални и метални предмети са всъщност съдове за пиене. Не мислеше, че ще може да пие от такова нещо — ръката му щеше да трепери твърде силно.

Формите, цветовете и обкръжението изведнъж се промениха. Незнайно как се бе озовал в друга стая, която все едно представляваше съвсем друг свят, доколкото можеше да разбере това, което го обкръжаваше. След това осъзна, че предметите, с които е пълна стаята, всъщност са книги — различни книги, повече книги, отколкото можеше да прочете човек през целия си живот — повече книги, отколкото Савн можеше да допусне, че са писани някога. Стотици и стотици книги. Имаше сандъци, явно направени само за да ги поберат. Имаше маси, по които лежаха, разтворени небрежно за...

Погледът му изведнъж се спря на стоящата пред него фигура, облечена в блестяща бяла риза, на която изпъкваше голям червен скъпоценен камък, окачен на верижка. Панталоните също бяха съвършено бели и торбести, падаха чак до пода и напълно скриваха стъпалата. Савн погледна лицето и извърна очи ужасен. От една страна, въпреки че беше голям, му се стори странно колко човешки изглежда, после мисълта: „Та той е човек, в края на краищата“, неволно се оформи в ума му. Но още докато си го помисляше, усети, че се е смъкнал на колене и е опрял чело в пода, че откликва сякаш на нещо заровено в него толкова дълбоко, че не подлежи на осъзнаване или на решение. И докато стоеше така на колене, смутен и покорен, с образа на благородника атира, връзан в ума му, изведнъж го осени, че Негова милост е твърде блед.

Неестествено блед.

Постара се да не мисли какво може да означава това.

Когато Негова милост заговори, увереността в гласа му накара Савн да осъзнае, че Витията, с всичките му викове, крясъци и изблици на гняв само се е преструвал, че притежава власт — че истинската власт е нещо, което или е запечатано у някого още от рождението му, или изобщо не съществува. Интересно какво ли щеше да каже Влад за това.

— Какво има, момко? — каза Негова милост. — Моят слуга каза, че имаш да ми съобщиш нещо за източняка. Ако си дошъл да ми кажеш къде е, не си прави труда. Вече знам. Ако си дошъл да молиш за твоя майстор, още не съм свършил с него. Ако искаш да ми кажеш в какво състояние е източникът и какви са защитите му, това е друг въпрос — ще те изслушам и ще те възнаградя.

Савн се помъчи да придаде смисъл на тази странна мешавица от думи и главата му се завъртя.

„Твоя майстор“.

Майстор Знахар?

„Още не съм свършил с него“.

Успя някак да изграчи:

— Не разбирам, ваша милост.

— Е, за какво си дошъл тук? Говори.

— Ваша милост, аз... — Савн затърси подходящите думи, затруднен отчасти от това, че вече не беше никак сигурен какво иска да разбере или дали смее да попита за каквото и да било. Вдигна глава и погледът му се спря на един човек, който явно беше тук още от самото начало, въпреки че не го беше забелязал. Мъжът — Савн беше сигурен, че никога не го е виждал — стоеше зад Негова милост, абсолютно неподвижен, с лице, лишено и от най-малкия намек за страст или чувство, облечен в сиво от глава до пети, освен черната дантела по ръкавите на ризата и високите черни ботуши. По някакъв неопределим и в същото време неоспорим начин, той му напомни за Влад.

Под яката на наметалото му се виждаше гербът на дома Джерег, сякаш на Савн му трябваше това, както и цветът на облеклото му, за да разбере, че това е убиецът, за който му беше говорил Влад.

Савн не можеше да откъсне очите си от него, а от своя страна, непознатият го гледеше с любопитството на човек, видял интересно стръкче трева, въпреки че мястото ѝ не е в нечия градина, трева с необичаен вид, заради който си струва да ѝ обърнеш малко внимание, преди да я отскубнеш и да я изхвърлиш.

— Хайде говори, момче — сопна се Негова милост, но Савн не можеше да направи нищо, освен да гледа зяпнал. Речта му се струваше нещо толкова далечно, че не можеше дори да си представи, че ще е способен да проговори отново — заповедта на Негова милост, колкото

и настойчиво да звучеше, беше сякаш от някакъв друг свят. Негова милост, разбира се, не можеше да мисли, че той, Савн, ще е способен да оформи думи, още по-малко — изречения.

— Какво имаш да ми кажеш? — настоя Негова милост. — Повече няма да те питам.

Савн чу последното и се успокои; в този момент единственото, което искаше от живота, бе Негова милост да престане да го кара повече да говори. Помисли дали да не стане и да си излезе с поклони от стаята, но не беше сигурен, че краката ще го крепят, а ако това се окажеше нередно, сигурно нямаше да излезе жив от тази къща. Пълната глупост с идването му тук го поразя изцяло и направи дар словото му още по-невъзможно.

Негова милост изсумтя презрително — или нетърпеливо — и каза:

— Махнете го оттук. Сложете го при другия. Бездруго нямаме повече време.

Чу се друг глас, много тих, с леко размазан акцент, и това убеди Савн, че е на джерега.

— Ти си идиот, Лораан. Можехме да разберем...

— Млъкни — отвърна Негова милост. — Сега съветът ти ми трябва по-малко от...

— По-малко от кога? По-малко от последния път, когато не ме послуша и...

— Казах, млъкни — повтори Негова милост. — Нямаме време за това. Трябва да убием един източник, а войниците сигурно вече са на мястото.

— Ако го намерят преди утре заранта, ще си изям заплатата.

— Ще ти дам сол — каза Негова милост. — Знам къде да започнем да търсим и разполагаме с достатъчно хора, за да не ни отнеме повече от два-три часа.

Нечии груби ръце сграбчиха Савн под мишницата. Джерегът и атирата, изглежда, изобщо не забелязаха това.

— Ще изчезне преди да си го намерил — каза джерегът.

Савн усети, че го надигат, но коленете му се подкосиха и той се смъкна на пода.

— Едва ли. Поставил съм преграда.

— Около три квадратни мили пещери?

— Да.

Някой пак сграбчи Савн и го стисна здраво под мишниците.

— Значи вече е предупреден — каза джерегът.

Повлякоха го навън. Той зърна за последен път Негова милост, стиснал юмруци и втренчен в джерега, на чието лице се бе изписала подигравателна усмивка, също като тази, която се изписваше на лицето на Влад понякога. Негова милост каза:

— Нищо, че е предупреден. Разчитам на твоя... — И гласът на Негова милост бе заглушен от някакъв звук: Савн разбра, че е от стърженето на собствените му ботуши, докато го влачат навън.

Беше в пълно неведение през какви помещения го влачеха и дори не знаеше кой го влачи, въпреки че чуваше мъжки и женски глас, сякаш някъде отдалече — казваха му да тръгне сам, ако не иска да го напердашат до посиняване. Гласовете му се струваха несвързани с ръцете, които го дърпаха, а самото дърпане му приличаше повече на някаква природна сила, отколкото на работа на човешки същества.

Стигнаха до някакво стълбище и жената се засмя и предложи да го хвърлят долу. „Дано да не го направят“, помисли си той. Знаеше, че не може да им попречи с нищо.

Те обаче продължиха да го влачат надолу по стъпалата, а после през смътно осветен коридор. Накрая стигнаха до голяма дървена врата, обкована с желязо и с дебело резе. Подпряха го на стената и той тутакси се смъкна на пода. Чу някакво хлипане и разбра, че излиза от собственото му гърло. Чак сега вдигна глава и видя кой го беше влачил — двама души в ливреята на атира, и двамата въоръжени с големи мечове. Жената държеше тежък железен ключ. Отключи вратата и махна резето. После двама отвориха вратата, вдигнаха го, бутнаха го вътре и той падна по очи.

Вратата се затвори и той чу как ключът се превъртя и резето падна. Отначало вътре му се стори тъмно, тъй като нямаше фенери като в коридора, но след това разбра, че има някаква смътна светлина, идваща от светещия камък — устройство, за което Савн беше чувал, но никога не беше виждал. Беше окачен на тавана — на повече от десет стъпки над главата му. При други обстоятелства Савн щеше да се зарадва, че го вижда, и сигурно щеше да го огледа, за да разбере как работи, но сега беше твърде стъписан.

Чак сега разбра, че онова, което първоначално беше взел за купчина дрипи, всъщност е човек, и си спомни, че Негова милост каза нещо от рода на „Сложете го при другия“. Погледна по-напрегнато и след като очите му се приспособиха към оскъдната светлина, позна майстор Знахар. Приблужи го и разбра, че ръката на майстора лежи над главата му някак неестествено. Зяпна, колебаеше се да го докосне, после постепенно започна да вижда някои от нещата, които му бяха причинили.

Стаята се завъртя и светлината помръкна. Следващите няколко минути Савн не можеше да си спомни ясно: говореше на майстора и викаше нещо към залостената врата, и се оглеждаше из килията, без да знае за какво, а после седна на пода и затрепери.

Летеше ниско, много под ръждивата пелена, отначало — близо до любовника си, а после — все по-далече, след като търсенето ги раздели.

Даващия им беше казал да внимават, да гледат да не пропуснат нищо, да оглеждат всяка педя по земята, като започнат от малкия кръг над входа на пещерата и го разширяват малко по малко.

Не бързаше. Любовникът ѝ се беше успокоил, след като Даващия вече изглеждаше извън опасност, а денят беше чудесен и прохладен. Нито за миг не забравяше какво прави — очите ѝ и цялото ѝ внимание бяха върху земята долу, — но това не ѝ пречеше да се порадва на удоволствието от полета. Освен това краката бяха започнали да я болят.

Позна голямата скала, къщата и виещия се път — неща, които бе виждала, но които не значеха много за нея. Първо, там нямаше никакво месо, нито живо, нито мъртво. В същото време усещаше, с крилете и с дъха си, разликата в допира на въздуха, когато летеше над поля или над гори, над вода или над земя, по която вече бяха останали само стърнища. Всичко това усилваше удоволствието на полета.

Винаги можеше да почувства къде е съешникът ѝ и си говореха, ум с ум, докато летяха, а най-сетне погледна надолу и видя мекия. Това ѝ се стори странно и след като помисли малко, реши, че е защото го нямаше допреди миг, а трябваше да е видяла

приближаването му. Направи един широк кръг и видя другия, появил се също толкова неочаквано като първия. Спомни си, че Даващия можеше да прави нещо такова, и реши, че ще трябва да му го спомене. Отново закръжи и ето, че се бяха появили цяло стадо меки — вървяха по пътя, който навлизаше в рехава, обрасла с треви гора.

Повика любимия си и той веднага дойде. Огледа ги — знаеше за навиците им повече от нея; после каза на Даващия какво са открили. Погледаха още малко, докато стадото остави пътя и тръгна по тясната крива пътека към пещерите.

Тогава се върнаха при Даващия, за да видят какво ще поиска от тях.

16.

*Няма да взема и велможата,
няма да взема и велможата,
от бой ще ми съдира кожата.
Хай-ди, хай-ди, хо-ла!*

Хей-хоп напред...

Мисълта постепенно се върна — носеше със себе си чувства, като щръкнали зад рало корени. Савн лежеше съвсем неподвижно и чакаше мъглата на обърканите му сънища постепенно да се разнесе, заместена от облаците на паметта. Погледна да види дали майстор Знахар наистина е до него; като го видя, стисна очи, сякаш така можеше да заглуши съчувствената болка. След това се заоглежда, взираше се във всичко, което не бе неговият майстор и не бе толкова ужасно пострадало.

Светлината не се беше променила; все още можеше да вижда майстор Знахар, свит до стената; майсторът дишаше и очите му бяха отворени. Двете му ръце като че ли бяха счупени или изкълчени, а може би и левият крак също. По лицето му се виждаха червени белези, но не и отоци; бяха го били и го бяха мъчили.

Като видя, че Савн го гледа, майсторът заговори. Гласът му заизлиза на съвсем тих шепот, като на Влад, когато треската му спря първия път, но говореше много ясно, сякаш влагаше голямо усърдие във всяка дума.

— Имаш ли сънна трева?

Савн помисли за миг и отговори:

— Да, майсторе. В кесията.

— Дай ми. Храна нямаме, но са ни оставили вода в една купа, ей в оня ъгъл. Не можем да помръдна, за да стигна до нея.

Савн взе купата и я донесе на майстора. Даде му да отпие първо чиста вода, после смачка колкото можа сънната трева, без хаванче и чукало.

— Така е добре — прошепна майсторът. — Ще я изгълтам всичката. Но ще трябва да ми помогнеш. Ръцете ми...

— Да, майсторе. — Савн пак му помогна да пие.

Майсторът кимна, пое си дъх и цялото му тяло потръпна. После каза:

— Ще трябва да ми наместиш ръцете и краката. Можеш ли да го направиш?

— Какво е счупено, майсторе?

— Двата крака и двете ръце. Лявата ми ръка и над лакътя, и под лакътя. Можеш ли да ги наместиш?

— Помня Деветте стеги, майсторе, но с какво да направим шините?

— Това го остави, само ги намести засега. Едно по едно. Не искам да живея сакат. Имам ли треска?

Савн опипа челото му.

— Не.

— Добре. Като се уталожил малко болката, можеш да започнеш.

— А... добре, майсторе. Мисля, че мога да го направя.

— Мислиш?

— Пийни още малко вода, майсторе. Виждаш ли добре? Чувстваш ли лицето си натежало?

Майсторът изсумтя и прошепна:

— Знам как да разбере кога сънната трева е подействала. Поне болката ще е по-малко. О, а да имаш случайно едливчета?

Савн погледна в торбичката си, но нямаше, и му го каза.

— Все едно, ще се оправя и без тях. Сега... Хм. Започва да ме унася. Добре. Болката намалява. Сигурен ли си, че знаеш какво да правиш?

— Да, майсторе — каза Савн. — Кой ти го направи това?

Очите на Знахаря примигаха и той заговори още по-тихо:

— Негова милост накара двама от войниците си да го направят, с помощта на... Има един джерег тука...

— Видях го.

— Да. Вързаха ме за един стол и... искаха да им кажа къде е източникът.

— О! Ти каза ли им?

Очите на майстора се присвиха.

— Казах. Накрая.

— Аха. — Важността на това се утаи постепенно. Савн си представи лежащия си кротко в пещерата Влад, без да знае, че е издаден. — Да имаше само някакъв начин да го предупредя.

— Няма.

— Знам. — Но източникът все пак разполагаше със средства да бъде предупреден. Може би вече беше избягал, в края на краищата. Но щеше да си помисли, че изчезналият Савн е предателят. Савн поклати глава. Глупаво беше от негова страна да се тревожи за това, след като животът на Влад бе в опасност, и беше безсмислено да се тревожи за живота на Влад, след като майстор Знахар бе пострадал и той можеше да направи нещо за него. — Можем ли да получим повече светлина тук?

— Не.

— Добре. — Савн си пое дъх. — Сега ще те съблека.

— Но внимавай.

— После ще...

— Знам какво ще правиш.

— Искаш ли още сънна трева?

— Не. — Гласът на майстора вече се чуваше едва-едва. — Почвай, Савн.

— Да. Тебе лъжа, мене истина, имало едно време едно село, което израснало на място, където се сливали две реки. Та едната от тия реки била широка, тъй че...

— Плитка и широка.

— Ах, да. Извинявай. Плитка и широка, тъй че човек можел да я преброди по цялата ѝ дължина и пак да остане сух от коленете нагоре. А...

Майсторът трепна.

— ... другата била много бърза и пълноводна... искам да кажа бърза и дълбока, и пълна с пенливи бързеи, въртопи, камъни и течения, тъй че не било безопасно да се мине дори с лодка. След сливането на ре...

Майсторът изохка.

— ...ките реката, която нарекли Голяма река, ставала дълбока, бърза, но спокойна и това позволявало на хората да пътуват по течението ѝ до своите съседи, а после обратно, с помощта на...

Майсторът застана силно.

— ... умни прътове, измислени за тази цел. И можели също така да пътуват нагоре и надолу по широката бавна река. Но никой не можел да пътува по бързата, опасна река. И тъй, след време...

Стонете преминаха в крясъци.

— ... хората от селото започнали да се чудят какво ли има по това течение и да говорят как...

Крясъците се усилиха.

— ...как могат да измислят начин да пътуват нагоре по течението въпреки опасните бързеи и коварните въртопи. Някои говорели да използват вятъра, но...

Скоро Савн престана да чува както собствения си глас, така и виковете на майстора, освен едно далечно, монотонно бръмчене. Вниманието му се беше съсредоточило в наместването на костите и в припомнянето на всичко, което го беше учил майсторът: да прилага силен и постоянен натиск и да стиска равномерно с ръцете, да внимава нито един пръст върху костта да не натиска по-силно или по-слабо, отколкото трябва, за да не причини на пациента ненужна болка. Пръстите му напипваха стържещите една в друга кости и той чуваше звуците, които издаваха, макар и през бръмченето на собствения си глас. Лицето на майстора бе станало пепеляво от болка, въпреки сънната трева, но той нито забавяше, нито спираше работата си. Помисли си, че майсторът — истинският майстор, не този окаян и съсипан старец, когото лекуваше — щеше да се гордее с него.

Историята се разказваше сама и той работеше под ритъма ѝ, тъй че гласът му се повишаваше на най-вълнуващите места тъкмо когато ръцете му бяха най-заети и пациентът имаше най-голяма нужда да бъде разсеян. Майстор Знахар се оказа търпелив пациент и толкова по-добре, защото нямаше как да го обездвижи.

Но като че ли му отне твърде много време.

Савн гледаше майстора, който лежеше по гръб и стенеше, превързан с ивици плат от дрехите му и с плувнало в пот лице. Собственото му лице май беше също толкова мокро, колкото и на майстора. Понечи да пийне вода, видя колко малко е останало и я предложи на майстора, с още сънна трева. Знахарят я прие мълчаливо.

След като му помогна да пие и да изгълта билката, забеляза, че ръцете му треперят. Какво пък, по-добре сега, отколкото докато работеше. Надяваше се, че си е свършил работата добре. Майсторът отвори очи и рече:

— Канеха се да почнат и пръстите ми. Не можех да ги оставя да...

— Разбирам, майсторе. Мисля, че самият аз щях да им го кажа веднага.

— Много се съмнявам — отвърна майсторът и отново затвори очи. Савн се премести до стената да си отдъхне и когато понечи да се облегне, усети, че нещо го убива в гръба. Опипа и разбра, че го боде нещо от малкия вързоп, пъхнат в задницата на панталона. Отне му време, докато се сети, че е увитият в кърпа кухненски нож.

Разви го и го загледа. Беше го почистил много грижливо, след като нарязва норската, за да я сготви за Влад, така че ножът блестеше въпреки оскъдната светлина в килията. Острието беше дълго цяла педя, широко при дръжката и стесняващо се към върха, с резец, достатъчно тънък, за да може да среже и най-крехкото месо на платиката, а върхът му беше добър само колкото да изтръгне мускул на кетна от кокала. Гледаше го и се чудеше, а дланите му затрепериха още по-силно.

Представяше си как стиска ножа и с бой си пробива път през всичките стражи на Негова милост, а после освобождава Влад в последния миг. Знаеше, че е невъзможно, но мисълта за това не искаше да го напусне. Как щеше да се чувства, мислеше си Савн, ако позволеше източникът да бъде убит, а може би и майстор Знахар също така, след като разполагаше с нож, а нямаше дори да се опита да го използва? Какво щеше да си каже, когато остарееше — уж лечител, а позволил двама останали на грижите му души да загинат, без да опита дори да предотврати това? А пък ако напуснеше дома си, щеше да прекара целия си живот с мисълта, че бяга от собствената си страхливост. Нямаше да е честно точно това решение, което бе станало

особено важно, да му бъде отнето от нещо, което не беше по негова вина.

Заобръща ножа в ръката си. Съзнаваше колко глупаво щеше да е да предизвика воин с меч, след като имаше само един нищо и никакъв кухненски нож, и нещо повече, никога в живота си не беше участвал в бой с ножове. Беше видял как Влад се биеше с няколко войници на Негова милост и не можеше да си представи как ще направи това на някого, колкото и да му се искаше.

Поклати глава и се взря в ножа, сякаш той можеше да му даде отговорите.

Откъм вратата нещо изскърца и той разбра, че ключалката се превърта и резето се смъква. Не знаеше колко време е минало — половин час, един? Изправи се и се облегна на стената, с ножа, притиснат до бедрото. Влезе един от стражите и без да поглежда към майстор Знахар или към Савн, плисна вода в купата.

Стори му се много голям, много силен, много пъргав и много опасен.

„Не ставай идиот — каза си Савн. — Той е воин. Целият му живот минава в боравене с оръжия. Мечът на колана му може да те съсече на късчета преди да си направил и две крачки. Това е лудост. Все едно да се самоубиеш“. Вече си беше казал тези неща, но сега, когато беше дошъл моментът, с пазача пред него, безумните идеи в главата му не искаха нито да се вслушат в здравия разум, нито да стигнат до някакво по-твърдо намерение. Поколеба се, загледан във войника, а после, докато той бе с гръб към него, запристъпва боязливо към вратата с ножа, все така притиснат до бедрото.

„Пълна лудост — каза си. — Ако ножът имаше хубав връх, щеше да можеш да го удариш в бъбреците, но няма. А не си достатъчно висок, за да му срежеш гърлото“.

Стражът привърши и се надигна.

„Ножът е тежък и все пак *има* някакъв връх. А аз съм силен“.

Все така без да си прави труда да погледне към Савн или към майстор Знахар, пазачът тръгна към вратата.

„Ако ударя така, че да използвам цялата си сила, и ако улуча подходящото място, може би...“

Така и не разбра кога взе съзнателно решението си, но само за миг си представи как Негова милост стои тук до джерега, докато

хората му трошат кокалите на майстора. Пое си дъх.

И когато войникът стигна до вратата, скочи зад него, избра си точката и заби с все сила ножа в средата на гърба му, точно до гръбнака, натика ножа навътре в плътта, завъртя го и дръпна към гръбначната жила, всичко — с едно движение. Натискът на ножа в гърба на войника беше силен — ръката му се разтърси чак до рамото и Савн сигурно нямаше да може да довърши удара, ако беше опитал нещо по-сложно. Но беше едно движение, също както майстор Знахар веднъж беше извадил червея Бър от бедрото на Лакий. Едно движение, забиваш, завърташ вътре и изваждаш. Изваждане на червея Бър или срязване на гръбнак, не беше ли все едно?

Знаеше къде се цели и какво точно ще се получи. Стражът омекна, все едно че краката му бяха от вода, издаде само едно тихо охкане и се смъкна на пода, като дръпна ножа, забит в гръбнака му, от ръката на Савн. Падна на лявата си страна, затискайки меча под себе си, но все пак с рефлекс на опитен воин посегна към него.

Савн понечи да скочи отгоре му, но куражът му изневери. Стражът като че ли не можеше да използва краката си, но се извъртя на другата страна и отново посегна за меча си. Савн отстъпи назад, колкото може по-далече от войника, и загледа с ужас как той успя да извади меча от ножницата. Запълзя към Савн и очите му не се откъсваха от него, и лицето му се беше изкривило в гримаса — от омраза, от болка, а може би и от двете. Савн се опита да се свие колкото може повече до стената, в ъгъла.

Разстоянието между тях намаляваше ужасно бавно и Савн изведнъж си помисли, че ще живее и ще стигне до дълбоки старини, свит така в ъгъла на килията, докато стражът пълзи към него — цял живот в очакване на неизбежното забиване на меча — всичко това събрано в някакви седем стъпки, сантиметър по сантиметър.

Всъщност воинът беше на цели четири стъпки от него, когато изохка и се отпусна. Дишаше, но не можеше повече да пълзи. Савн, от своя страна, също не помръдваше: гледаше облещен мъжа, чиято кръв се просмукваше през ризата и се стичаше по пода около него.

След няколко минути мъжът спря да диша, но дори тогава Савн не можеше да помръдне. Накрая гаденето надмогна ужаса му и поведе краката му през килията до нощното гърне в отсрещния ъгъл — трябваше да повърне.

Избълва всичко, което можеше да избълва, вдиша и издиша няколко пъти и накрая спря, разтреперан и изтощен. Оплакна устата си с вода от тази, която беше донесъл пазачът, и остави в купата достатъчно за майстора, след като се събуди. Не знаеше как майсторът ще я изпие, но вече не можеше нищо да направи за него. Все пак провери дишането му и опипа челото му.

После боязливо пристъпи към трупа. Беше клал прасета, кетни и дори една коза, но никога не беше убивал човек. Представа нямаше колко умрели животни е виждал, но това беше едва вторият път, когато виждаше отблизо мъртвец.

Да, едно умряло животно често пъти лежеше почти все едно, че си почива, без краката му да са изкривени странно, и дори главата му изглеждаше както трябва. Това беше чудесно. Но в един мъртъв човек трябваше да има нещо по-различно — трябваше да има нещо, което да говори на всеки, който го погледне, че животът, душата е напуснала тази обвивка. Трябваше да има, но нямаше.

Стараше се да не го гледа, но най-добрият нож на Танер — нож, който Савн беше държал хиляда пъти, за да реже риба и зеленчуци — привлече погледа му. Изведнъж си представи как Танер му казва: „Оставил си го в някакъв труп ли, Савн? А сега какво да продам за друг нож? Знаеш ли колко струва такъв нож? Как може да си толкова немарлив?“ За малко щеше да започне да се кикоти, но знаеше, че ако започне, няма да може да спре, затова вдиша дълбоко, прескочи трупа и се прилепи до стената.

Стори му се редно да затвори вратата. Зачуди се какво ли ще си помисли майстор Знахар, когато се събуди с един мъртъв войник, вместо с жив чирак. Преглътна и тръгна по коридора, но преди да се е усетил, започна да подтичва, а след това — да тича с все сила: по същия коридор, по който го бяха влачили само преди няколко часа. Дали този, когото беше убил, беше същият, който го бутна в килията? Не знаеше.

Стигна до едно място, където нагоре водеха стъпала, а коридорът продължаваше да се спуска надолу, спря, облиза устни и затаи дъх. „Мисли, Савн. Сега какво? Накъде?“

Нагоре означаваше свобода, но горе също така беше Негова милост, както и джерегът. Коридорът пък можеше да води почти навсякъде — навсякъде освен навън. Нямаше смисъл да продължава

по него, а горе не можеше да се качи. Нито можеше да се върне в килията, защото трупът беше там. Помисли си, че ще полудее, ако му се наложи да го види пак.

„Опитвам се да го реша логично — помисли си той. — Това е безсмислено. Ситуацията е нелогична и по-добре да си призная, че нямам кураж да се върна горе и да рискувам да срещна Негова милост. А те ще намерят трупа и ще ме убият, сигурно по някакъв ужасен начин“. За миг помисли да се самоубие, но ножът беше останал в тялото на мъртвия.

И тогава си спомни за пещерите.

Да. Пещерите, за които Влад беше казал, че водят до имението. Ако беше така, то къде точно в имението щяха да стигнат? Долу. Можеха да са само долу.

Нямаше накъде да тръгне освен надолу, по спускащия се коридор, а после... може би, ако не намереше път към пещерите, щеше да намери някое място, където да се скрие, поне за известно време, поне докато не успее да измисли нещо.

Осъзна, че стои в тъмното вече от няколко минути. Опитва се да възстанови в ума си изминатия път и смътно си спомни, че се беше спуснал по някакво дълго стълбище, до някаква врата в дъното, намери я отворена, мина през нея и след като вратата се затвори след него, откри, че няма никаква светлина.

Никога не беше попадал в толкова пълен мрак и се учуди защо не изпада в паника — беше по-скоро смайващо, отколкото страшно и странно — някак спокойно. Искаше му се да седне и просто да си почине.

Но не можеше. Трябваше да направи нещо, макар че представа нямаше какво. Те щяха да търсят Влад и ако го намереха, той нямаше да има никакъв избор, освен да рискува с телепортиране, а беше казал, че може да не... Спомни си откъслечи от един разговор.

„Едва ли. Поставил съм преграда“.

„Около три квадратни мили пещери?“

„Да“.

И...

„Стига да не са поставили телепортна преграда около целия район...“

Изведнъж го осени. Единствената възможност за Влад да се спаси си беше отишла, а той не беше в състояние да се бие. О, джерегите му със сигурност щяха да се бият за него, но какво можеха да направят срещу всичките хора на Негова милост?

А ако Влад беше казал истината за убиеца, което вече изглеждаше възможно, то този убиец носеше моргантско оръжие.

Само да можеше някак да стигне до Влад. Но дори да можеше, какво можеше да му каже?

Изхода, разбира се.

Изведнъж нещата се оказаха същите, както докато изцеряваше източняка. Решение *имаше*; *трябваше* да има начин. Само ако...

Вещерство? Да говори на Влад с ума си?

Но не. Влад носеше онзи амулет, който възпрепятстваше такива неща.

От друга страна, дали не беше възможно да...

Мисълта беше много неприятна и Савн не знаеше от кое се бои повече — от възможния провал или от успеха, но това беше единственият шанс за Влад.

Седна в пълния мрак и вдиша дълбоко. Отначало не мислеше за нищо друго, освен за дишането си и как да освободи тялото си от напрежението. Умът му отказваше да съдейства — продължаваше да му показва какво ще стане, ако се провали или ако много закъснее. Но той гледаше всяка сцена на смърт и изтезания, оглеждаше я грижливо и я изтласкваше настрана, и докато правеше това, започна да се отпуска, точно както го беше научил Влад — започваш от темето и продължаваш все по-надолу.

Отне му повече време, отколкото трябваше, но разбра, когато се озова там — зареян далече от целия свят, способен да отиде където пожелае, навсякъде и никъде.

Представи си пещерата и лежащия там източник, със затворени очи, с двата джерега до него, все още не знаещ какво става. А може би Влад беше буден, но не можеше да направи нищо?

Нарисува в ума си картина с по-големия джерег и се съсредоточи върху нея, помъчи се да му заговори. Дали съществото го разбираше?

Как можеше да общува с такъв звяр; как щеше да разбере дали е успял?

Опита се да си представи какво изпитва неговият ум, но му беше непосилно. Представи си го и си представи себе си, как го зове, и си представи как съществото му отвърща, но доколкото можеше да прецени, не стана нищо. Отчаян, изкрещя в ума си посланието, но все едно че крещеше на въздуха.

След известно време — не знаеше колко — се върна в себе си, разтреперан и изтощен. Отвори очи, но беше все така тъмно и сега мракът вече започна да го плаши. Насили се да се надигне бавно и протегна ръце напред. Но чакай, откъде беше влязъл? Беше седнал, без да се обръща, значи сега трябваше да се обърне. Направи го, посегна отново, но не докосна нищо.

„Не изпадай в паника. Само не изпадай в паника. Не може да е далече“.

Опита предпазливо стъпка напред, не се блъсна в нищо и отново опипа с ръце. Нищо. После рискува с още една стъпка и този път напипа хладния влажен камък на стена. Прииска му се да я разцелува.

Плъзна се напред, почти се долепи до стената, и се пресегна в двете посоки, и намери вратата. Тъмнината ставаше още по-застрашителна, затова се успокои, като усети, че вратата се отвори леко на кожените си панти. Светлината, която влезе през нея, беше много малко и щом надникна, Савн видя, че идва от единствения фенер, окачен горе на стълбището. Зачуди се колко често ги проверяват тези фенери и кой ги пълни, и кога, а и колко масло може да има в този.

Но не му беше времето за това. Качи се по стъпалата, свали фенера и отново мина през вратата. Помещението се оказа голямо и освен няколкото дървени маси — празно. Погледна пода и не се изненада, като видя смътните знаци по него — точно това трябваше да е мястото, където Негова милост е свикнал да си прави магьосническите работи. Но макар и да не знаеше все още какво търси, знаеше, че не е точно това.

Една от стените, най-отдалечената от вратата, изглеждаше необичайно. Той отиде при нея, като заобикаляше внимателно знаците по пода, и вдигна фенера. Имаше няколко — по-точно четири — подобни на врати вдлъбнатини в стената, всяка висока около десет

стъпки и може би пет стъпки широка в основата, леко стеснена нагоре. И пред всяка имаше по един канал, всечен в каменния под и преминаващ по дължината на помещението до нещо като плитък сух кладенец.

След като ги проследи, Савн се върна пред стената и отново огледа вратите. Приличаха почти на...

Почти на тунели.

Или шлюзове.

Да. Ето ги, точно там, където трябваше да бъдат. Вторачи се в тях. След неизвестно колко време светлината на фенера започна да примигва и това го извади от унеса и му напомни, че ако изобщо смята да прави нещо, сега е подходящият момент. Огледа помещението с надеждата, че ще види някой инструмент, с който да отвори вратите, но стаята беше празна. Спомни си, че Влад спомена нещо за капани и за аларми, но нямаше смисъл да се тревожи, че може да ги включи, след като не можеше да измисли как да отвори шлюзовете.

Пристъпи към единия и го удари с юмрук, и наистина прозвуча кухо. Огледа стената около него, пода, после тавана.

И ето я — веригата, висяща от тавана, все едно че казваше: „Дръпни ме“. И за да не би да не е достатъчно очевидно, имаше още три, по една пред всяка врата. Като помислиш, защо пък Негова милост да си създава затруднения на собственото си работно място?

„Е — запита се Савн, — а сега какво?“ Дръпнеше ли веригата, шлюзът щеше да се отвори и всякаквите там аларми щяха да се задействат, и несъмнено Негова милост щеше да се появи толкова бързо, колкото можеше да се телепортира. Тогава какво? Можеше ли той да се измъкне?

Изключено.

Помисли дали да не се опита още веднъж да стигне до ума на джерега, но в същия момент подскочи почти обезумял, щом чу тихото „тап-тап“, идващо неясно откъде.

Озърна се панически и отново го чу.

Дали в края на краищата не беше успял да стигне до джерега?

„Тап-тап“... „Тап-тап“.

Проследи звука и откри, че — безспорно — идва иззад единия от шлюзовете.

Повече не се поколеба. Застана пред него, разкрячен над малкия канал, протегна се нагоре и хвана веригата. Беше грапава от ръжда. Дръпна я.

Отначало тя не помръдна, сякаш беше съвсем ръждясала от времето, но той вложи цялата си тежест и изведнъж веригата поддаде.

На смътната светлина на фенера за миг му се стори, че стената се отдръпва, но след това го видя съвсем ясно — вратата се отвори със силно скърцане и пропусна малък поток вода, двойка джереги, Полий, мокра до кости и изплашена, и един много мокър, много преbledнял, много потресен източняк, който залитна напред и рухна на пода в краката му.

В същия момент, сякаш тежестта на Влад беше достатъчна да разтърси цялото имение, подът започна да трепери. Савн се стресна, но в първия момент не се случи нищо. А после изведнъж въздухът изпука и Савн се озова пред Негова милост и пред убиеца джерег, застанали няма и на десет стъпки от него. Негова милост изглеждаше много висок, изпънал ръце пред себе си, сякаш пипаше въздуха, а джерегът се беше присвил и в изпънатата му напред ръка проблясваше дълъг нож.

И с него дойде едно усещане, което Савн не беше изпитвал никога, но не можеше да го сбърка с нищо: ножът в ръката на джерега със сигурност беше моргантски.

17.

*А ще си взема разбойник волен,
а ще си взема разбойник волен,
че най ми приляга живот оholen.
Хай-ди, хай-ди, хо-ла!*

Хей-хоп напред...

Савн сграбчи Полий и я дръпна към стената. Влад остана на мястото си, на ръце и колене, вперил очи в Негова милост и в убиеца джерег, които стояха неподвижни на десет стъпки от него. Двата джерега заеха позиция от двете страни на Влад. И всички зачакаха.

После Влад бавно се надигна. Като че ли му беше трудно да стои прав, но се справи. Джерегите подхвъркнаха и кацнаха на раменете му. Савн забеляза, че Влад държи бутилка в дясната си ръка.

— Внимавай — каза Негова милост. — Вероятно не е ранен толкова тежко, колкото...

— Млъкни — прекъсна го джерегът.

— Стига де — каза Влад. — Стига кавги. Недопустимо е. Имам нещо за теб, Лораан. — Направи крачка напред и нещо блесна във въздуха. Полий изпищя, но ножът не удари Влад: удари бутилката в ръката му.

Влад се изсмя и я пусна.

— Е, точно попадение, Ищван.

— Благодаря, Талтош — каза убиецът. — Старая се да поддържам форма.

— Знаем — каза Влад. — Нали затова те наех.

Негова милост се намеси:

— Затваряй си устата, изт...

— Прав си — каза джерегът. — Извинявай. — После се обърна към Негова милост: — Обездвижи го и да приключваме.

Около коленете на Влад нещо издрънча и изведнъж Савн забеляза, че източникът държи в лявата си ръка нещо, което прилича на златна верига. Негова милост явно също я видя, защото извика:

— Това е мое!

— Да — каза Влад. — Ела си го вземи. — Но силата му явно се изчерпваше; още докато говореше, коленете му омекнаха и той залитна напред. Негова милост пристъпи към него и вдигна ръце.

Без изобщо да мисли, Савн изтръгна капака на фенера и плисна горящото масло в стената зад себе си. За миг лумна ярка светлина, след това помещението потъна в пълен мрак.

Полий изпищя. Савн я дръпна встрани. Каквото и да станеше, трябваше да са по-далече от мястото, където бяха, когато загаси светлината. Направи няколко крачки, усети, че е нагазил във вода, и реши, че това е добре — нали беше разлял маслото навсякъде.

— Добре ли си? — попита я той. Искаше да го каже шепнешком, но прозвуча твърде високо.

— Изгори ме — прошепна тя.

— Извинявай.

Защо никой не направеше светлина? Цели секунди изтекоха, откакто беше потопил стаята в мрак; човек можеше да помисли, че все някой ще иска да види какво става. А и никой не се движеше.

Е, това можеше и да не е вярно — Влад сигурно все още можеше да се придвижва тихо, а джерегът го можеше със сигурност. А Негова милост беше магьосник и доколкото Савн знаеше, имаше някаква магия, която му позволяваше да се придвижва безшумно. Тъй че може би сега и тримата се движеха из пълния мрак и само Савн и Полий стояха на място като пълни глупаци.

Прииска му се да изкреци, но се побоя, че ще изплаши сестра си още повече.

Чу някакво тихо, но отривисто шумолене, което трябваше да е шумът от крилете на джерегите. Последва някакъв ярък, много ярък блясък, който не му показва нищо, но поразя очите му и остави в тях сини звездички. Полий се притисна плътно до него — трепереше или може би трепереше самият той, а може би и двамата — не можеше да разбере.

Чу пляскането отново, този път по-близо, и потръпна, въпреки че знаеше от какво е. Отново някакво движение и отново блясък. Този път не беше толкова ярък като предишния и се задържа по-дълго: той успя за миг да зърне джерега, присвит и изпънал напред ръката с дългата кама, и Влад, отново изправен, опрян на стената, със сабята в дясната ръка и златната верига, люлееща се в лявата.

Пляскането се чу отново, още по-близо, и джерегът за миг увисна над ухото на Савн. Той затаи дъх, почти сигурен какво ще последва, и се оказа прав — усети допир на рамото си и после тежестта леко се намести. Савн, досега стоял неподвижно, замръзна — разлика, която е трудно да се разбере, но е невъзможно да не се забележи. Водата се просмукваше през ботушите му, но той не смееше да мръдне.

— Савн? Какво стана?

— Шшт. Тихо, Полий.

Защо джерегът кацна на рамото му? Сигурно имаше причина. Дали искаше от него да направи нещо? Какво? Какво можеше да направи? Можеше да изпадне в паника — всъщност трудното беше да не изпадне. Какво друго можеше да направи? Можеше да измъкне себе си и Полий отгук, стига да имаше светлина. Да не би джерегът да се опитваше да му каже нещо?

Усети главата му на врата си. После зверчето изведнъж отскочи и кацна на дясната му ръка, която още държеше празния фенер. За малко щеше да го изтърве, но го задържа, а джерегът подскочи и се върна на рамото му.

Как Влад беше разбрал, че трябва да се спасява от търсачите, като влезе в къщата на имението през пещерата? Дали беше от отчаяние и от липса на друг изход, или пък той, Савн, наистина беше успял да се добере до Влад? Ако беше успял, тогава...

Опита се да се върне в състоянието, в което беше изпаднал преди, да заплува в онази пустота и да посегне към ума му, но не можа.

И тогава Влад заговори:

— Длъжен съм да ти благодаря, че ми зае прибора си, Лораан. През тези няколко години се оказа много полезен. Липсваше ли ти?

— Не говори — каза джерегът. — Опитва се да те отвлече. Не му обръщай внимание.

— Прав е — каза Влад. — Не ми обръщай внимание. Но само като тема за размисъл, спомни си, че партньорът ти има моргантско оръжие, едно от малкото неща, които могат да те унищожат, и си помисли, че той все пак е наемен убиец и че наемните убийци се чувстват много неловко, когато оставят след себе си свидетели. Каквито и да са свидетели. Помисли за това. Между другото, как се понасяте вие двамата? Питам просто от любопитство — не си длъжен да ми отговаряш.

Савн чу кикот от мястото, където трябваше да е джерегът.

— Откажи се, Талтош. Имаме сделка.

— Сигурен съм, че той знае що за сделка си струва да се склучи с теб.

— Каква ти е играта, Талтош?

— Напреди си въображението, убиецо.

— Савн, като каза за свидетели, нас ли имаше предвид? — прошепна Полий.

Савн преглътна. Не беше помислил за това.

Ако имаше светлина, щеше да може да се измъкне през къщата, дори през пещерите. Загасяването ѝ като че ли не беше помогнало на никого.

Джерегът отново го чукна по врата с главата си и отново кацна на ръката му, която държеше фенера. Задържа се там за миг, пляскайки с криле за равновесие, после се върна на рамото му.

Вече нямаше съмнение, че се опитва да му каже нещо — нещо за фенера може би. Че трябва да го запали? Но за това беше твърде късно, маслото го нямаше, въпреки че тази идея бе може би твърде сложна за джерега.

Понечи да каже: „Опитваш се да ми кажеш нещо ли?“, но спря, осъзнал, че ще е много опасно да го изговори на глас. Джерегът отново го чукна по врата, сякаш в отговор на неизречения въпрос.

Савн оформи изречението: „Това отговор ли беше?“, но не го изрече.

Чук. И в същото време му се стори, че чува някакъв много тънък глас, разположен някъде в тила му, глас, който безмълвно му казваше: „Да, идиот с идиот“.

„Кой си ти?“, помисли той в отговор.

„Влад, идиот“, отвърна му безмълвният глас.

„Как е възможно да говорим така?“

„Свалих си амулета и това в момента е най-важното, нали?“

„Извинявай. Какво да направя?“

„Вземи сестра си и я изведи оттук. Лойош ще ви изведе“.

„Но аз...“

„Проклятие!“

„Какво?“

„Лойош казва, че няма да ви изведе. Аз ще...“

„Все едно е, Влад. Искам да ти помогна“.

„Ти вече ми помогна. Оттук ната...“

Блесна нова мълния. Този път Савн успя да зърне Негова милост, само на няколко стъпки от джерега.

„Този път за малко да ме опърли — каза Влад. — Виж, не мога да ги задържа много дълго, пък и бездруго моята свърши. Взимай сестра си и...“

„Какво става?“

„Рядко съм виждал толкова магьосничество на едно място и по едно и също време. Имат някаква магия, която пречи на джерегите да ги приближат, а Лораан продължава да ме замерва с разни неща и убиецът се опитва да заеме удобна позиция да ме закове — този си мисли, че се преструвам, иначе просто щеше да ме довърши — а личните главорези на Лораан ще се появят всеки момент. Така че, ако обичаш...“

Ново шумолене и Влад каза: „Този път едва ми се размина“.

След което каза на глас:

— Пази се, Лораан. Много си се доближил до приятеля си убиец. Бърз е.

— Млъкни — изръмжа Негова милост.

— О, сигурен съм, че си в безопасност, докато приключи с мен. Но по-добре помисли какво ще стане след това. Или вече си го измислил? Може би е обратното? Сигурно вече си намислил как да го оправиш. Жалко, че няма да съм тук да го видя.

— Номерът ти не върви, източник — каза Негова милост. — Ищван, той е изнервен. Може би наистина е ранен. Защо просто не го довършиш? Вдигнал съм всички защиты и не мисля, че може да направи нещо.

— Да — каза Влад. — Вярно бе, Ищван. Довърши ме, после той ще довърши теб. Защо не го помолиш *той* да ме довърши? Страх ни е, че ще загубим парите ли, а? Не, разбира се, защото вече са ти платили, а много добре знаеш, че бездруго ще трябва да го уб...

Нова мълния и Савн видя Негова милост, вдигнал ръце високо над главата си. В същото време Влад изохка.

„Влад, добре ли си?“

„Държа се. Едва-едва“.

„Не можеш ли да направиш нещо?“

„Вече не нося отровни стрели, а нямам сила да хвърля нож. Имаш ли някакви идеи?“

Отново блесна мълния и освети всичко. Убиецът се беше придвижил вдясно на Влад, но продължаваше да стои на разстояние. Влад се беше отместил на около стъпка вляво и продължаваше да размахва златната верига пред себе си. Лойош се беше вкопчил в рамото на Савн и от време на време го стискаше с ноктите си. Савн съжали, че не може да разбере какво иска да му каже. Щеше да е почти смешно, ако някоя гениална идея за бягство се бе оформила в мозъчето на летящото влечуго и горкото същество не можеше да я съобщи. Но разбира се, едва ли беше това, иначе Лойош щеше да я каже на Влад. Освен, може би, ако беше нещо, което Влад нямаше да одобри. Но ако това, което Влад нямаше да одобри, можеше да го избави?

Е, Влад явно нямаше да одобри Савн да направи нещо рисковано, докато на Лойош сигурно щеше да му е все едно. Но какво всъщност можеше да направи той? Едва ли можеше да нападне убиеца с голи ръце, в тъмното. А да направи нещо на Негова милост беше както невъзможно, така и немислимо.

„Толкова си убеден, че вашият барон Мала чука е непобедим и съвършен, че си стоиш така и го оставяш да те убие, вместо да вдигнеш пръст да се защитиш“.

Влад беше прав за това, също както беше прав за убиеца и за моргантското оръжие, и дори за това, че Негова милост е...

Можеше да си представи как джерегът му казва: „Най-после го разбра, глупак!“. Защото *наистина* го беше разбрал, само дето не знаеше дали куражът му ще стигне да направи нещо.

„Толкова си убеден, че вашият барон Мала чука е непобедим и съвършен, че си стоиш така и го оставяш да те убие, вместо да

вдигнеш пръст да се защитиш“.

Глождеше го, защото беше вярно, и сега, когато вече смяташе, че знае какво може да направи, го глождеше още повече.

„Савн, недей — каза Влад в ума му. — Просто се измъкни оттук“.

Савн го пренебрегна. Коленичи в бавно течащата под него вода и напълни фенера. „Савн!“

Сестра му прошепна:

— Какво правиш?

— Изчакай! — отвърна ѝ той шепнешком. — Не мърдай.

Изправи се и запристъпва колкото можеше по-бързо натам, където за последен път беше видял Негова милост, вдигнал пред себе си фенера, пълен с Тъмната вода, застояла и ленива. „Когато е застояла и ленива, може да се използва, за да отслаби и отблъсне немрящия...“

Гласът на Негова милост се чу точно пред него.

— Какви са... Ищван! Убий ми, моля те, този дребосък текла.

Савн усети, че ръката му трепери, но продължи да пристъпва напред.

— Не виждам нищо! — отвърна джерегът.

— Тогава направи светлина. Побързай! Нищо не мога да направя, докато...

— Източнякът...

Негова милост изръмжа нещо неприлично по адрес на източняка, но Савн го подмина с безразличие и продължи да пристъпва напред. Почти не мигна, когато стаята се изпълни със смътна светлина, и колкото и странно да беше, сякаш нямаше значение, че вече можеше да види Негова милост, едва на пет стъпки разстояние — Негова милост го гледаше с гняв и бавно отстъпваше.

Савн някак разсеяно се зачуди как ли ще преживее атаката на убиеца джерег. Но атака не последва, защото в този момент Лойош излетя от рамото му.

Савн не можа да се удържи — обърна се и загледа как Лойош и женската му половинка връхлетяха едновременно. Явно магиите на Негова милост, които ги бяха възпирали, вече ги нямаше. Ищван изръмжа и замахна към джерегите с моргантската кама. Извърна се и явно осъзна едновременно със Савн, че е изложил гърба си на Влад и че е в обхвата на сабята му.

Опита се да се извърти, но вече беше късно. Савн трепна, като видя как Влад, в неговото състояние, се напруга да изпълни толкова съдбоносното движение, но източникът се справи — върхът на сабята му проникна дълбоко в гърба на убиеца, точно над сърцето. В същото време Полий крещеше: „Савн!“, Влад продължи напред, залитна и падна по очи, а убиецът изпищя и моргантската кама изхвърча във въздуха, и...

... и фенерът беше избит от ръката на Савн, падна и се пръсна на пода. Той се обърна навреме, за да види как Негова милост се съвзема от ритника, явно оказал се много труден за него, ако можеше да се съди по съсредоточеното усилие, изписало се на лицето му, и изпита някакво невъзможно съчетание от гордост и от срам, че е причинил болка на Негова милост. Зачуди се какво ли щеше да направи Негова милост сега, но...

... не разбра, защото магическата светлина на убиеца загасна и стаята изведнъж се изпълни с катранен мрак. Изглежда, близостта на Тъмната вода бе отнела магическите сили на Негова милост, но всъщност не беше го наранила — той все още можеше да рита. Което означаваше, че може също така да сграбчи Савн за гърлото, да го събори и да го стъпче. Савн понечи да отстъпи, но ударът, който последва, го събори на гръб и главата му се натресе в каменния под.

Прилоша му. Беше почти сигурен, че ще умре — най-лошото, не бе сигурен дали си го е заслужил.

Хрумна му, че е изпаднал отново във вещерското състояние, макар този път по случайност, от удара на главата му в пода. Нямахше какво да направи, но пък беше приятно — да кръжиш над стените и да се рееш из въздуха като безтелесен джерег. С тялото му ставаха ужасни неща и той самият беше извършил ужасни неща, но всичко това вече беше без значение. Можеше да...

А там, пред него, стоеше Негова милост, озъбен в ужасна усмивка, вдигнал високо ръце и готов да го смачка, както Савн би смачкал някое насекомо.

— Аз не съм *насекомо*! — изкрещя Савн с глас, който никой не можеше да чуе, и в безпомощна ярост полетя право в лицето на Негова милост: отричаше го и очакваше съзнанието му да свърши и да се потопи в съня, от който няма събуждане.

Усети как нещо се прекърши, но и това нямаше вече значение, дори да беше самият той. Испита смътна надежда, че Влад все пак ще оцелее, но не виждаше...

... не виждаше нищо, защото стаята беше тъмна, а мислите му, всичко, което беше останало от тях, се пръскаха в мъгла и изчезваха.

Това, за което я молеше, бе невъзможно.

Не физически невъзможно: злото нещо хвърчеше и се въртеше точно пред нея и да го улови във въздуха изобщо нямаше да е проблем, дори в този пълен мрак. Можеше да види точно къде е по целия му път във въздуха. Но беше невъзможно. Докосването на такова нещо беше...

Но любимият ѝ беше настоятелен. Любимият ѝ казваше, че ако не го направи, Даващия ще умре. Тя не разбираше как е възможно, нито защо ще се окаже много късно, ако не го направи веднага, и тогава злото нещо стигна най-високата си точка на дъгата и започна да пада.

Не разбираше какво е то, но ненавиждаше идеята да се доближи до него. Нищо не бе ненавиждала повече. Не разбираше ли той, че...

А любимият ѝ казваше, че вече няма време, че трябва да го хване сега, веднага, защото иначе немръщият мек ще убие Даващия, а дори и да не го направи той, нима не чувала стъпките на другите меки, които идели насам? Длъжна била да му повярва, казваше ѝ — тези, които идели, не били приятели.

И какво трябваше да направи тя, след като го улови? Зачуди се, но въпреки това изпълни молбата му — изтръгна го от въздуха, като го стисна внимателно за костената част, постара се да го задържи колкото може по-далече от себе си и...

Това ли трябваше да направи? Как?

Другият мек, онзи, с когото Даващия беше започнал да прекарва много време напоследък, онзи, който го беше спасил, беше някъде тук, близо, но не можеше да го види.

Любимият ѝ можел да го усети? Достатъчно добре, за да разбере къде е ръката му? Да я насочи до... О, добре тогава.

И той я поведе, и тя тръгна накъдето ѝ казваше, и в подходящия момент пусна злото нещо да падне в ръката на мекия, който беше спасил Даващия — въпреки че ѝ се струваше странно, че някой, който би направил това, ще използва такова нещо. Какво щеше да направи с него?

Въпреки че не можеше да види, все пак разбра за какво щеше да му послужи — заби го в хълбока на другия мек, немръщия, който беше върху него и стиснал гърлото му, изтръгваше живота от него.

Странното беше, че и двамата изпищяха — първо онзи, който беше намушкан, а после и другият, който го намушка, и двамата сякаш пищяха по-скоро в ума ѝ, отколкото в стаята, и писъците им продължиха много дълго.

Всъщност онзи, който беше останал жив, изобщо не престана да пищи в ума ѝ, дори след като беше престанал да пищи на глас. Продължаваше да пищи и да пищи, дори след като Даващия успя да направи малко светлина, да ги събере всички и да ги отнесе много, много далече, далече от мястото, където лежеше злото нещо с двете тела, в тъмната пещера.

ЕПИЛОГ

Менестрелът гледаше източняка с еднаква доза гняв и презрение. Това като че ли не го притесняваше — свикнал беше с такива неща. Но отбягваше да поглежда момичето, което седеше до огъня, стиснало ръката на брат си. Двата джерега клечаха доволно на раменете на източняка: вече нищо не можеше да ги развълнува — според змийските им умове кризата беше отминала. Довършваха късовете печена атира.

— Е? — попита Сейра.

— Радвам се, че успя да стигнеш тук.

— Твоите джереги са добри водачи — каза Сейра. — Веднага ми стана ясно какво искат.

— Така си и мислех. Благодаря ти, че дойде.

— Няма за какво — отвърна тя и повтори: — Е?

— Какво „е“? Ако ме питаш за здравето, дишането не боли толкова, колкото преди два дни.

— Не питам за твоето здраве, питам за *неговото*.

На Влад явно не му беше нужно да проследи погледа ѝ, за да разбере за кого говори — Савн седеше, вторачен в огъня, откъснат и от разговора, и от всичко, което ставаше около него.

— Здравето му е отлично. Но както виждаш...

— Да. Както виждам.

— Предполагам, че ме търсят за отвличане на деца.

— Да, наред с всичко останало. Селският Вития се е обърнал към Империята и дрънка как щял да събере цялата околност, за да те търсят под дърво и камък. А родителите им страдат ужасно, чудят се къде са, въобразяват си, че си ги убил или че си ги използвал за някакъв източняшки ритуал, или нещо такова. Не знам дали да не повикам...

— Кого да повикаш? Джерег? Вече опитаха.

— Да, знам. Намерили са трупа му до този на Негова милост. И са намерили и селския знахар там.

— Кого? Знахаря? Умрял ли е?

— Оживял е, на косъм. Ти ли му го направи?

— Какво да съм направил?

Тя потърси погледа му — опитваше се да разбере дали я лъже. После сви рамене.

— Бил е изтезаван.

— О, не. Сигурно са били Лораан и убиецът. Логично е. Вероятно така са ме намерили.

— Е, той ще живее. Казва, че Савн го е изцерил. Детето ще стане добър знахар, ако изобщо се оправи.

— Да. Ако.

Полий го изгледа с омраза и Сейра си помисли, че през двата дни след смъртта на барон Мала чука двамата с момичето едва ли са си говорили за времето.

— Значи Лораан и джерегът те намериха — каза тя. — Как ги надви?

— Не аз. Той ги надви.

Очите на Сейра се обърнаха към момчето текла и се ококориха.

— Той?

— Да. Той премахна магията на Лораан, той отвлече вниманието на убиеца и накрая сам уби Лораан.

— Не ти вярвам.

— Все ми е едно.

Сейра ухапа устна.

— Все пак какво точно го сполетя?

— Не знам със сигурност. Предположеното ми е, че шокът от това, че само държи, да не говорим, че използва моргантска кама, е бил прекалено силен и мисля, че си удари главата и беше зашеметен преди това, а на всичко отгоре уби собствения си господар. Събуди се, след като ни телепортирах, зяпна ръката си, ухапа я, изпищя и оттогава не е казал нито дума.

— О!

— Иначе прави каквото му се каже, храни се и ходи по нужда сам.

— И това е всичко?

— Да.

— Какво ще правиш?

— Ще се махна. Ще е срамота да оставя селяните да ме убият, след като се спасих от Лораан и джерега.

— И искаш да се погрижа момчето и сестра му да се върнат в дома си?

— Не, само сестра му.

— Какво искаш да кажеш?

— Помисли малко. Момчето го виждаха с мен, приятелите му се опитаха да го набият и всички ще се сетят, че той най-малкото е помогнал в убийството на Негова милост, когото всички много си харесваха, копелето му с копеле. Що за живот го чака това хлапе, ако остане тук?

— Какво ми говориш?

— Говоря за това, че той спаси живота ми, няколко пъти, и единствената му награда бе да изпита такъв шок, че да полудее.

— Какво можеш да направиш за това?

— Мога да се опитам да го излекувам и междувременно да го опазя.

— Значи ще се скитащ, ще бягаш непрекъснато от джерегите и ще водиш със себе си и едно дете?

— Да. Поне докато не се излекува. След това не мисля, че вече ще е дете — и ще може сам да направи избора си.

— Защо мислиш, че няма да те намрази?

— Вероятно ще ме намрази.

— Защо мислиш, че можеш да го излекуваш?

Влад сви рамене.

— Имам някои идеи. Ще ги изпробвам. А и познавам някои хора в случай, че се отчая.

— И ще го отведеш далече от семейството му и...

— Да. Докато се излекува. След това зависи от него.

Сейра го изгледа продължително, после избухна:

— Ти си луд!

— Не, просто имам дълг. И смятам да го изплатя.

— Аз...

— Ти можеш да върнеш момчето при семейството му и да обясниш какво правя.

— Те избощо няма да ти го позволят. Ще те хванат и ще те убият.

— Как? Избягвам джерег вече повече от две години. Със сигурност ще мога да избегна и няколко селяци, докато излекувам момчето.

Сейра се обърна и погледна Савн, който все така се взираше в пламъците на огъня, и Полий, която гледаше брат си с насълзени очи.

— Полий, ти какво мислиш за всичко това?

— Не знам — отвърна тя с тънък гласец. — Но той го направи това на Савн, така че трябва да го излекува и после да го върне.

— И аз смятам така — каза Влад.

— Не разбираш ли — каза умислено Сейра, — че пътуването с момчето ще те направи десет пъти — *сто пъти* по-лесна мишена за дома Джерег?

— Разбирам.

— Действай бързо тогава — каза Сейра.

— Така смятам — отвърна Влад.

— Имаш ли поне провизии за пътуването?

— Имам злато, мога да се телепортирам и мога да крада.

Сейра поклати глава.

Влад стана и протегна ръка.

— Савн, хайде.

Момчето послушно стана и Сейра се взря в очите му. Бяха празни.

— Наистина ли можеш да излекуваш ума му? — попита тя.

— По един или друг начин, ще го направя — отвърна Влад.

Полий стана и прегърна брат си, но той като че ли не го забеляза. Тя отстъпи, хвърли неописуем поглед на Влад, отиде до Сейра и кимна.

— Не знам какво да ти кажа, източняка — каза Сейра.

— Би могла да ми пожелаеш късмет.

— Да. Желая ти късмет.

Той хвана момчето за ръка и го поведе навътре в гората, бавно и с усилие, сякаш раните още го мъчеха. Сейра прегърна момичето и то не се възпротиви, и двете гледаха след източняка, човека и двата джерега, докато те не се скриха от поглед.

— Желая ти късмет — тихо повтори Сейра след тях.

После се обърна към момичето и го хвана за ръката.

— Хайде. Да се връщаме у дома. Вашият Празник на жътвата започва, а боговете само знаят какви зверове живеят тук.
Момичето не каза нищо. Само стисна силно ръката на Сейра.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.